

ATHENS voice

FALL PREVIEW

ΘΕΑΤΡΟ, ΤΕΧΝΗ, ΜΟΥΣΙΚΗ

Όλα όσα ξεχωρίσαμε

Των Ι. Γκομούζα, Δ. Αθανασιάδη

**Κώστας
Ζαχαριάδης**
Συνέντευξη με τον
υποψήφιο δήμαρχο
της «Ανοιχτής Πόλης»
της Τόνιας Ζαραβέλια

Είσαι Vegan;
Των Κ. Καμπόσου, Μ. Μανωλοπούλου

Διακοπές σε εμπόλεμη χώρα
Του Λουκά Βελιδάκη

Η Μαρία Κάλλας «επιστρέφει» στην Αθήνα
Της Ελενας Ντάκουλα

Γιατί οι Έλληνες δεν ασφαλίζουν τα σπίτια τους
Της Κατερίνας Καμπόσου

Γίνε κομμάτι του κόσμου που θέλεις

Η γνώση σου ανοίγει κόσμους.

Το Project Future της Τράπεζας Πειραιώς, σε συνεργασία με το ReGeneration, επιστρέφει με τον 10^ο και μεγαλύτερο κύκλο. Δήλωσε συμμετοχή, επέλεξε ανάμεσα σε 7 πυλώνες εξειδίκευσης του business και της τεχνολογίας, απόκτησε δεξιότητες και βρες τη δική σου θέση στην αγορά εργασίας.

Δήλωσε συμμετοχή έως **03/10**

POWERED BY **REGENERATION**[®]

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

DOLCE FAR NIENTE

Γλυκιά απραξία. Η χαρά της τεμπελιάς.
Η πιο χορτάση του 2023.

«ΚΑΝΕ ΟΤΙ ΚΟΙΜΑΖΑΙ»

Η καλή σειρά της ΕΡΤ1 κατέκτησε το Βραβείο Καλύτερης Τηλεοπτικής Σειράς στα 18α Διεθνή Βραβεία Δραματογραφίας της Σεούλ ανάμεσα σε 344 συμμετοχές από 44 χώρες.

SPRAYGROUND

Η εταιρεία από το Μπρονξ φτιάχνει τα πιο μοντέρνα και ποπ σακίδια της αγοράς. Ψάξε την στο ίντερνετ.

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ATHENS VOICE RADIO 102,5

Η συχνότητα που μας φτιάχνει τη μέρα (και τη νύχτα).

9ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΟΙΗΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

«Και σένα, αν με τα τόσα που περάσαμε τίποτα μέσα σου δε σακατεύτηκε, μην πολυκαμαρώνεις. Ίσως δεν είχες τίποτε να διακινδυνεύσεις». Χρόνια πολλά, Τίτε Πατρίκιε!

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Ο Τζουμάκας... πόσο Ηνωμένο Βασίλειο στη Γιουροβίζιον». (@mariatoualeta στο X)

Η ΑΤΑΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Αλέξης Κούγιας: «Ευτυχώς που μόνο 65.000 Έλληνες είναι σαν τον Κασσελάκη»
Βασίλης Ζούλιας: «Ευτυχώς που μόνο ένας είναι σαν εσάς».

ΕΛΛΑΔΑ 2023

«Προφανώς, ρε συ, αλλάζει η Ελλάδα, η Θεσσαλία έγινε βάλτος, ο Έβρος παραφλοβούνι και η Ρόδος κυκλαδονήσι» (@caftis στο X)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ηχηρά απούσα στην περιθαλψή και βοήθεια για τους πληγέντες της καταιγίδας Ντάνιελ. Τουλάχιστον ο Νώε είχε φτιάξει μία Κιβωτό.

ΜΕΡΙΔΕΣ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ

Λίγο περιληπτικές τις βλέπω. (σε αντίθεση με τις τιμές)

ΝΑ ΣΚΟΥΠΙΣΤΕ ΜΟΝΟΙ ΣΑΣ

Με υπερηφάνεια σας ενημερώνω ότι η σκούπα η πλαστική, η κοινή, η ταπεινή, αυτή που κρατάς για να σκουπίζεις τα φύλλα και τα χνούδια από το μπαλκόνι σου, κοστίζει: 3,5 ευρώ η βούρτσα και 7,5 ευρώ το κοντάρι που βιδώνεις επάνω. Μας την έχει βιδώσει ομαδικώς, έτσι;

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ

Πολύ κακώς τη λένε λαϊκή.

ΟΙ ΤΙΜΕΣ ΣΤΟ ΒΕΝΖΙΝΑΔΙΚΟ

Από το «βενζίνη» και «άδικο» (για να θυμηθούμε και τον Θεοδωρή Τσεκούρα στην παλιά διαφήμιση)

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω με φούστα

Σε βλέπω ανάμεσα στους φίλους σου να περπατάς φορώντας πάνω από το παντελόνι σου μια φούστα που ανεμίζει. Σας παίρνω από πίσω για λίγο. Καταλαβαίνω ότι ακούγεται λίγο creery, αλλά ήθελα να δω πού βρισκόμαστε, πώς θα σε υποδέχονταν τα βλέμματα των άλλων, να κάνω μια πρόχειρη σφυγμομέτρηση της αθηναϊκής κοινωνίας. Όχι ότι σ' ένοιαζε, εσύ ήσουν φυσικότητας και χαλαρότητας ανάμεσα στους φίλους σου. Εμένα ένοιαζε. Ε, λοιπόν, κανείς δεν γύρισε να σε κοιτάξει! Τεράστια ανακούφιση. Έζησα για λίγο μέρες Λονδίνου το 1985, όταν πήγα για το διδακτορικό μου και είδα με τεράστια έκπληξη ότι μπορούσες να κυκλοφορήσεις με γαλάζιο μαλλί και το βρακί σου και να μην κουνηθεί φύλλο στον δρόμο. Λονδίνο δεν γίναμε, εντάξει, δεν έχουμε ψευδαισθήσεις. Στο κέντρο της Αθήνας πάντως η φούστα είναι επισήμως ανεκτή κι αυτό είναι πρόοδος. Τώρα, αν πας Πάσχα στο χωριό της μάνας σου στην Άνω Μαγούλα θα σε συμβούλευα να είσαι έτοιμος να δώσεις μια μάχη με σημαία σου μια φούστα.

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα είναι έργο της/τα **Blaise Kirschner**. Βραβευμένη/α με το Jarman Award το 2011, έχει συμμετάσχει, μεταξύ άλλων, στην Μπερλινάλε και στο Κινηματογραφικό Φεστιβάλ του ΒΦΙ στο Λονδίνο. Διδάσκει Κινηματογραφία στο Βασιλικό Ινστιτούτο Τέχνης στη Στοκχόλμη και από τις 29/9 συμμετέχει στην έκθεση «Εξω φρενών από ευχαρίστηση» στο κτίριο Νόμπελ (περισσότερα στη σελ. 18)

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ★

Σε καφέ που είναι δικηγορικό στέκι, κύριος μιλάει στο κινητό του:
«Ναι, καλημέρα. Ονομάζομαι Νικηταράς... Όχι μωρέ, τι συγγενής με τον Νικηταρά μου λέτε! Όλοι πια έχουν συγγένεια με τους ήρωες του '21;»

(Εξάρχεια, Τρίτη πρωί)

Κυρία Α: **Κυρία μου, πού πάτε; Από δω είναι η ουρά.**
Κυρία Β: **Έχω τον άντρα μου στο κρεβάτι...**

Κυρία Α: **Κι εγώ τον έχω ετοιμοθάνατο.**

(Δευτέρα πρωί στην ουρά, εφορία Νίκαιας)

Plus size νεαρός ντυμένος πολύ μοντέρνα λέει σε φίλο του:
«Κουράστηκα! Δεν μπορώ και τους τρεις. Ένας εδώ, ένας στην Αθήνα και ο άλλος στο Μαρούσι τώρα; Κομμάτια έχω γίνει».

(Πειραιάς, έξω από το Δημοτικό Θέατρο, Σάββατο απόγευμα)

«Τους ξέρω εγώ τους νεόπλουτους, έχω πάει σε καλό σχολείο. Ανεβαίνουν στο σερφ και νομίζουν ότι είναι ημίθεοι».

(Καντίνα Λυκαβηττού, Κυριακή μεσημέρι, κυρία συζητάει με κύριο)

«Ο προϊστάμενός μου μην ακούσει για Τσίπρα και Νταλάρα, γίνεται Τούρκος... Και στις συγκεντρώσεις εδώ δίπλα, όλο Νταλάρα παίζουνε. Θέλει να βγει να τους βάλει τις φωνές».

(Νεαρές συζητούν στο μετρό. Ευαγγελισμός, Παρασκευή πρωί)

Δικηγόρος: **Πρέπει να το προσδιορίσω εγώ, δηλαδή;**

Εκνευρισμένη γραμματέας: **Άι νιονι αντεροστάντ. Και δεν έχω και χρόνο για αντεροστάντ, δηλαδή.**

(Ειρηνοδικείο, Τετάρτη πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikoval500@gmail.com

INFINITE DRAMA ATHENS X MAXIM

Η Αθήνα υποδέχτηκε τον frontman των **The Prodigy** για την πρώτη ατομική του έκθεση στη **The Blender Gallery**

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ**
Φωτό: **ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΛΟΤΕΡΑΚΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΞΥΓΚΟΣ**

Xρώματα, σκαλώματα, beats, NFTs, λούπες, χαμόγελα, βλέμματα, selfies, αγκαλιές, cocktails, οθόνες, flash και μια live performance κατά της βίας που περιμεγαν πολλά μάτια. Τα εγκαίνια της ανατρεπτικής έκθεσης «*Infinite Drama*», που έχει απασχολήσει διεθνώς κοινό και κριτικούς με τα επικάρα έργα της, και θα παρουσιάζεται στην Αθήνα από τη **The Blender Gallery** και τη **Varvara Roza Galleries**, πραγματοποιήθηκαν σε ένα artful event εγκαινίων στις 16 Σεπτεμβρίου. Ο Maxim συνάντησε ξανά τη Φωνή της Αθήνας και φωτογραφήθηκε με το συλλεκτικό πια εξώφυλλο της ATHENS VOICE στο οποίο πρωταγωνιστεί το ζωγραφικό του έργο «*Good And Looking*». Η έκθεση «*Infinite Drama Athens*» θα φιλοξενηθεί έως και τις 4 Νοεμβρίου στη **The Blender Gallery**, στην οδό Ζησιμοπούλου 4, στη Γλυφάδα. Get in the mood.

Ο εικαστικός Φίλιππος Τσιάρας, ο Maxim, η PR consultant Lee Sharock, και ο διευθυντής της **The Blender Gallery**, Ιάσων Θεοφρανίδης

Ο Maxim με την ομάδα της **Artifacts**

Ο Maxim με την performer - μπαλαρίνα **Ελευθερία Στάμου**

«ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΠΟΥ ΜΕΓΑΛΩΣΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ»

Της ΕΛΕΝΑΣ ΚΟΡΡΕ

Με λένε Έλενα Κορρέ. Γεννήθηκα και μεγάλωσα στο κέντρο της Αθήνας στο Παγκράτι πίσω από την Εθνική Πινακοθήκη. Δεν θέλω να ζήσω σε κανένα άλλο μέρος του κόσμου. Και κατεβαίνω υποψήφια δημοτική σύμβουλος για τον Δήμο της Αθήνας με τον Κώστα Μπακογιάννη. Η Αθήνα με έχει σημαδέψει. Την ψυχή, την αισθητική μου και το πώς καταλαβαίνω τον κόσμο. Η πρώτη μου αξία ήταν και είναι η ελευθερία. Τα συναισθήματά μου αλλάζουν σε κάθε γειτονιά της Αθήνας. (Στο Μοναστηράκι κοιτώντας τα αρχαία πετάω). Η Ράφτρα και ο Τσαγκάρης στη γειτονιά μου είναι δικοί μου άνθρωποι. Γνωρίζω τους φίλους της μαμάς μου στο Καφενείο του Λουκά στη Σπύρου Μερκούρη. Με βάπτισαν στον Λουμπαρδιάρη του Φιλοπάππου. Εκεί που ο Πικιώνης ένωσε αρχαία στοιχεία με βυζαντινά και πέτρες της νεοελληνικής λαϊκής παράδοσης. Δίπλα στο Θεραπευτήριο που ο Κώστας Μπακογιάννης έφτιαξε ξανά (και που όταν ήμουν μικρή, ήταν εκεί καφέ και έτρωγα μια πάστα μισή μισή με τον αδερφό μου πράγμα που με θύμωνε. Γιατί δεν μπορούσα να φάω μια πάστα δική μου; Το ίδιο και στην πλατεία Δεξαμενής στο Καφενεδάκι στο Κολωνάκι όπου πήγαινα για τα Πουλάκια κι έκανα Οδηγισμό. Τις Κυριακές τρώγαμε την Ποικιλία με το λουκάνικο και τη ρωσική σαλάτα μισή μισή. Πάλι λύπη. Γιατί δεν μπορούσα να έχω μια ποικιλία δική μου;) Δίπλα στη Φυλακή του Σωκράτη. Που στη γέννηση εδώ της δημοκρατίας μάς δίδαξε να σεβόμαστε τους νόμους της πόλης.

Είμαι πολίτης αυτής της πόλης. Σαν παιδί μεγάλωσα σαν αγριόγατο στα πάρκα στο Παγκράτι. Ο Άγιος Νικόλαος Ρηγίλλης –όπου βάπτισαν τον αδερφό μου τον Στέλιο– ήταν σαν δάσος. Παίζαμε πόλεμο, μέσα στα δέντρα χωριζόμασταν σε στρατούς, φτιάχναμε μπιφτέκια από λάσπη. Εκεί ένιωσα και τον πρώτο μου έρωτα, νήπιο ούσα με ένα ξανθό συνομήλικό μου τον Λεωνίδα που ποτέ δεν με αγάπησε και έπεσα στο χόμα κλαίγοντας γιατί φίλησε ένα ακόμα πιο νήπιο, τη Νικουλά. Έπαιζα και στο Ντέι Ντέι, στο πάρκο του Καραβελ που στο περίπερο είχαν αλογάκια. Και στο πάρκο του Ευαγγελισμού. Το πρωί η γιαγιά μου μου αγόραζε από το μεγάλο και σκοτεινό μπακάλικό που υπήρχε τότε, με τις ρέγγες έξω, ελιές για δεκατιανό. Είχαν βαρέλια και με έλεγαν «Το παιδί με τις ελιές».

Μεγάλωσα και στα Πατήσια όπου έμενα για καιρό με τον παππού και τη γιαγιά γιατί οι γονείς δούλευαν. Πατήσια ίσον γατάκια και βόλτες στο Μινιόν –που θα ανοίξει ξανά τώρα!– και στον Λαμπρόπουλο, ίσον κυλιόμενες σκάλες και όροφοι με πράγματα. Πατήσια ίσον μικρές μονοκατοικίες και γειτονιά με κομψές κυρίες με χτενίσματα φουσκωτά. Πατήσια ίσον τα μακριά περιποιημένα κόκκινα νύχια της γιαγιάς, το χαρτάκι, τα ξαδέρφια, οι βιοτεχνίες. Γιατί τότε οι γυναίκες ψώνιζαν και από βιοτεχνίες. Τα ξαδέρφια έμεναν στην Πλατεία Βικτωρίας. Είχαν αφίσες με ποδοσφαιριστές της Λίβερπουλ και το σπίτι τους μου φαινόταν μαγικό. Το δωμάτιό τους απέπνεε αγορίλα κι αυτό ήταν ξένο και το θαύμαζα. Μας πήγαιναν και στην Πανελλήνιο Αγορά, ένα θαύμα τότε.

Με τη μαμά περπάταγα σε όλα τα παλιατζιδικά με τις αντίκες. Από Κολωνάκι μέχρι Πειραιά. Από μικρή ήξερα

όλους τους παλιοπωλές και τα μουσεία και καθόμουν με τους μεγάλους. Την πρώτη φορά που η μαμά μου με πήρε βόλτα στην Αθήνα με ρώτησε «κουράστηκες;» «Μα με τόσο φοβερά πράγματα που είδα πώς να κουραστώ!»

Οι γονείς μου δούλευαν τότε στο Πανεπιστήμιο στην Ιπποκράτους και τριγυρούσα στα βιβλιοπωλεία. Ο παππούς, πάλι, στη Στοά του Αρσακείου και στην Κοραή μου αγόραζε ένα κλασικό εικονογραφημένο, ιστορικό, κάθε μέρα. Και τα βιβλία που ήθελα εγώ. Ενώ η γιαγιά έλεγε: Να της πάρεις Ζαχαρία Παπαντωνίου! Που δεν μου άρεσε το εξώφυλλο και ποτέ δεν τον διάβασα. Η μεγάλη περιπέτεια βρισκόταν στα βιβλία. Κάτι που δεν θα ξεχάσω ποτέ ήταν η πρωτόγνωρη γεύση της αγγλικής πουτίγκας στη Σάντρα στο Κολωνάκι. Τα γλειφιτζούρια κοκοράκια στα μαγαζάκια του Παγκρατίου.

Στο Παγκράτι δεν υπήρχαν παιδιά πλούσια και φτωχά. Ήμασταν όλοι ίδιοι, όλοι ίσοι και όλοι παίζαμε με το χόμα. Τα θέατρα της Αθήνας τα ανακάλυψα μόνη μου, μαθήτριά λυκείου με το χαρτζιλίκι μου. Πήγαινα σε κλασικά και πρωτοποριακά έργα και μάθαινα μέσα στις θεατρικές αίθουσες μια άλλη γνώση. Ξεκίνησα να σπουδάζω στη Φιλοσοφική του Ζωγράφου και στη Δραματική Σχολή του Εθνικού θεάτρου στην Πειραιώς. Στους πεζοδρομους είχε σπίτια με κόκκινα φανάρια αναμμένα από το πρωί. Στην πίσω αυλή μας οι ουσοεξαρτημένοι έκαναν χρήση πρωίνης. Κι όμως ποτέ δεν φοβήθηκα εκεί. Μου άρεσε να τριγυρίζω στην Αθηνά και στην Ευριπίδου και στα δρομάκια όπου έβρισκες φτηνά πράγματα.

Δουλεύοντας μετά, έζησα το Θησείο και του Ψυρρή, πολύ την Κυψέλη, το Μεταξουργείο, τη Μαυρομματάνη και τον Νέο Κόσμο. Αυτό που με πλήγωνε ήταν τα παιδιά στα Εξάρχεια τότε. Σύριγγες παντού στον δρόμο. Δεν περπατούσα με σαγιονάρα, ήταν επικίνδυνο. Από τότε ξεκίνησε να με πονάει η ζωή των χρηστών ουσιών, η ασφάλειά τους και η αξιοπρέπειά τους που τους έχει στερηθεί. Αν εκλεγώ στον Δήμο Αθηναίων θα συνδράμω στο σπουδαίο έργο του Street Work για τους χρήστες ουσιών σε προστατευμένους χώρους με συνθήκες ασφαλείας και υγιεινής ώστε κανείς να μην μπορεί να τους κακοποιήσει και να τους εκμεταλλευθεί αλλά και για τη φιλοξενία των πρόσφατα ουσοεξαρτημένων. Στου Ψυρρή είδα πρώτη φορά drag show μπαίνοντας σε ένα μαγαζί που δεν ήξερα τι είχε και εντυπωσιάστηκα. Σαν παιδί που μεταμφιεζόταν από μικρό φτιάχνοντας κοστουμίμα και στολισματα, ψάχνοντας τις ντουλάπες των μεγάλων, και βάζοντας κραγιόν και μολύβια στο πρόσωπο και κοσμήματα στο κεφάλι μου, ένιωσα βαθιά μέσα μου τη χαρά και την απελευθέρωση και τη γεθυμένη έκφραση της Drag Queen και την σεβάστηκα. Η πρώτη μου αξία είναι η Ελευθερία. Κανένας δεν μου την δίδαξε και δεν με προσπλύτισε πολιτικά. Έγινα από μόνη μου Φιλελεύθερη. Και μετά η Δικαιοσύνη.

Μας λείπουν οι κήποι. Κήποι σαν τον Εθνικό Κήπο. Με αγάλματα, με παιδική βιβλιοθήκη, με πάπιες και γεφυράκι. Στον Εθνικό Κήπο βρήκα πριν 13 χρόνια, αδέςποτο, ένα μικρό παρατημένο άσπρο σκυλάκι να τριγυρνάει δίπλα στη λιμνούλα. Το πήρα αγκαλιά και κοιμήθηκε αμέσως στα χέρια μου από την κούραση. Ήταν τριών μηνών. Είχα την τιμή να την γνωρίσω και έγινε το πρώτο μου σκυλί. Η Νουνού. Μετά τον θάνατό της ήρθε ο Ουίνστον που τον έδιναν και ζούμε μαζί. Δούλεψα για λίγα χρόνια στο θέατρο. Αποφάσισα ότι θέλω να δουλέψω με παιδιά. Διδάσκω θέατρο, δραματοποίηση και τώρα τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου εδώ και 18 χρόνια. Για τα σκυλιά διδάσκω κείμενα δραματοποιημένα, ως θέατρο, στους μαθητές της Α΄ Γυμνασίου. Θέλω να βοηθήσω στην προσπάθεια που γίνεται για τα αδέςποτα, σκυλιά και γατιά. Αλλά πιο πολύ από όλα: Στέκομαι δίπλα στα παιδιά και στους εφήβους. Θα εργαστώ για τη δημιουργία χώρων όπου οι μαθητές θα παίζουν δραματοποιημένα τα μαθήματά τους, λογοτεχνίας και αρχαίων, ώστε να διασκεδάζουν, να μαθαίνουν βιωματικά γινόμενοι μέσα από το παιχνίδι και το θέατρο οι ήρωες των κειμένων τους. Να αναπτύξουν τα παιδιά της Αθήνας τα εκφραστικά τους μέσα, τη φωνή, το θάρρος και τη φαντασία τους.

Στέκομαι δίπλα στις γυναίκες και τα κορίτσια. Θα εργαστώ για τη δημιουργία χώρων δραματοθεραπείας και ψυχοδράματος όπου κακοποιημένες είτε ψυχικά, είτε λεκτικά, είτε σωματικά, γυναίκες και κορίτσια θα μπορούν να δουλέψουν, να εκφράσουν και να θεραπεύσουν τα τραύματά τους και να βρουν λύτρωση μέσα από την έκφραση όσων δεν τολμούν να πουν. Επίσης χώρων όπου θα διδάσκονται αυτοάμυνα. Ένα άλλο θέμα είναι: Η ψυχολογική αλλά και δραματοθεραπευτική υποστήριξη για γυναίκες που απέβαλαν και για όσες έκαναν άμβλωση. Και δεν είναι κανείς εκεί για αυτές. Και βιώνουν την απώλεια μόνες. Πρέπει να σχεδιάσουμε: Χώρους μέσα στην πόλη όπου οι μητέρες θα μπορούν να αλλά-

ζουν πάνες στα βρέφη τους και να τα θηλάζουν. Και να μην ξεχνάμε: τη στήριξη μόνων και ηλικιωμένων πηγαίνοντάς τους στο θέατρο (ο καθεὶς και τα όπλα του) συνεισφέροντας στις Λέσχες Φιλίας. Και τα δέντρα. Να φυτευτούν δέντρα στα πεζοδρόμια σε κάθε γειτονιά της Αθήνας από τις πιο προνομιούχες μέχρι τις πιο υποβαθμισμένες γειτονιές. Και αν γίνεται, δέντρα ελιάς, που είναι το δέντρο της Αθήνας μας.

Υπόσχομαι, αν εκλεγώ, να ακούω τους πολίτες της Αθήνας. Έχω αρθρογραφήσει γιατί αγαπώ το γράψιμο και την πολιτική. Το Κράτος Δικαίου και την Ανοικτή Κοινωνία. Θέλω να δουλέψω για τον Δημόσιο χώρο γιατί είναι οι λιγότερο ευνοημένοι αυτοί που τον χρειάζονται. Αυτοί που δεν έχουν να ξεοδέψουν για εξόδους. Που δεν έχουν λεφτά για εστιατόρια, σινεμά, θέατρο και διασκέδαση. Η πόλη πρέπει να υπάρχει ως δημόσιος χώρος κυρίως για αυτούς. Κρατήστε αυτό. Κανένα πεζοδρόμιο χωρίς δέντρο. Κανείς μαθητής χωρίς έκφραση. Καμία κακοποιημένη γυναίκα χωρίς φωνή. Κανείς χρήστης χωρίς ασφάλεια. **A**

**ΘΕΛΩ ΝΑ ΔΟΥΛΕΨΩ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ
ΧΩΡΟ ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ
ΟΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ
ΕΥΝΟΗΜΕΝΟΙ
ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ
ΤΟΝ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ**

Κώστας ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

«Είναι η εποχή των γενναίων, ουσιαστικών και ολιστικών παρεμβάσεων στην Αθήνα»

Της ΤΟΝΙΑΣ ΖΑΡΑΒΕΛΑ

«Ο λη μου η ζωή είναι εδώ», απαντά αφοπλιστικά ο Κώστας Ζαχαριάδης στο ερώτημα γιατί ένας πρώην βουλευτής του Βόρειου Τομέα Αττικής να θελήσει να διεκδικήσει τον δήμο Αθηναίων και να γίνει ο νέος «άρχων» της πρωτεύουσας. Ο υποψήφιος δήμαρχος της «Ανοιχτής Πόλης» δεν έχει άγχος για τις διαδικασίες έως την κάλπη, άλλωστε δηλώνει άνθρωπος του προγράμματος, των αγώνων, και επιμένει για την Αθήνα και θεωρεί τη μάχη των αυτοδιοικητικών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου μία μεγάλη πρόκληση.

Απευθυνόμαστε σε όλους τους δημοκράτες πολίτες της Αθήνας και τους καλούμε για να αλλάξει η εικόνα αυτής της πόλης

Βγαίνοντας από μία παρατεταμένη προεκλογική περίοδο και μπαίνοντας σε μία άλλη, με διαφορετικά χαρακτηριστικά, ο Κώστας Ζαχαριάδης μιλά στην Α.Υ. για την Αθήνα που αγαπά και τον λόγο που αποφάσισε να διεκδικήσει τα νιάτα του δήμου.

«Η Αθήνα αξίζει και μπορεί διαφορετικά. Κάθε μέρα με τις επιλογές της διοίκησης Μπακογιάννη επιβαρύνεται. Μια πόλη σύνθετη, δυναμική, ανεκτική, με ιστορία και μνήμη, μια πόλη σε διαρκή κίνηση, αλλά και μια πόλη που αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις για το μέλλον της. Η Αθήνα είναι οι άνθρωποί της που ζουν και εργάζονται στο κέντρο και τις γειτονιές της, που την χαίρονται και αντιμετωπίζουν τα προβλήματά της κάθε μέρα, παλιοί και νέοι κάτοικοι, μόνιμοι και περαστικοί. Άνθρωποι που θέλουν να χαίρονται τους δημόσιους χώρους και τους ιστορικούς τόπους της, τη ζωντάνια του κέντρου και την κοινωνικότητα στις γειτονιές. Αυτή την ταυτότητα της Ανοιχτής Πόλης οφείλουμε να διεκδικήσουμε ως μια μεγάλη πολιτική και αυτοδιοικητική πρόκληση στις επερχόμενες εκλογές».

Η μεγάλη πρόκληση της «Ανοιχτής Πόλης»

Ο κ. Ζαχαριάδης αναγνωρίζει, ωστόσο, ότι ο κόσμος έχει κουραστεί να ακούει για κάλπες και υποψηφίους και θέτει τόσο στον εαυτό του όσο και στους υποψηφίους του συνδυασμού του μία πρόκληση: «Η μεγάλη πρόκληση για εμάς εν μέσω των πρωτοφανών καταστροφών που βιώνει η χώρα είναι να πείσουμε τους πολίτες ότι υπάρχει τρόπος να λύσουμε προβλήματα, να προτείνουμε λύσεις που μπορούν να εφαρμοστούν. Ότι απέναντι στην πολιτική της επικοινωνίας χωρίς περιεχόμενο και των πρόχειρων και αποσπασματικών παρεμβάσεων, υπάρχει η επιλογή της σοβαρότητας και της υπευθυνότητας. Ξέρετε, εγώ δεν πρόκειται να ωραιοποιήσω καταστάσεις, ούτε να υποσχεθώ μαγικές λύσεις απέναντι στα σύγχρονα, σύνθετα και πολυδιάστατα προβλήματα. Αυτό που τονίζω διαρκώς – και διαπιστώνω ότι οι πολίτες το εκλαμβάνουν θετικά – είναι ότι η Αθήνα χρειάζεται ένα σχέδιο και κανόνες λειτουργίας. Δεν είναι η εποχή για φιέστες και κορδέλες. Είναι η εποχή των γενναίων, ουσιαστικών και ολιστικών παρεμβάσεων για να κάνουμε την πρωτεύουσα ανθρώπινη και ανεκτική».

Ο Κώστας Ζαχαριάδης ξεκαθαρίζει ότι οι αυτοδιοικητικές εκλογές για τον ίδιο δεν είναι το τρίτο ημίχρονο των εθνικών εκλογών και ότι δεν προσέρχεται στη διαδικασία για να μετρήσει τις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ στην Αθήνα. «Μπορεί να επιθυμεί αυτή την εκδοχή ο κ. Μπακογιάννης για να κρύψει την πρωτοφανή αποτυχία του στον Δήμο Αθηναίων, αλλά εδω έχουμε μια μάχη για την Αθήνα», λέει ο υποψήφιος για τον Δήμο της πρωτεύουσας.

«Η αυτοδιοίκηση είναι κατ'εξοχήν χώρος συγκλίσεων και συναινέσεων. Θέλω, λοιπόν, να φτιάξουμε ένα ευρύτατο κίνημα πολιτών για την Αθήνα. Να σφυρηλατήσουμε ισχυρές σχέσεις συμμετοχής βασισμένες στη θετική προσδοκία της αλλαγής με όλους τους κατοίκους της Αθήνας απ'όπου κι αν προέρχονται πολιτικά. Υπάρχει το περιβάλλον διεκδίκησης αλλαγής πορείας της Αθήνας και η προοπτική συνεννόησης με τους πολίτες που θέλουν αυτή την αλλαγή» επισημαίνει και προσθέτει: «Θέλω ένα κίνημα πολιτών για την Αθήνα. Αυτό ακριβώς αποτυπώνεται στο ψηφοδέλτιο της Ανοιχτής Πόλης, ένα ψηφοδέλτιο ανοιχτό, αντιπροσωπευτικό, πολυσυλλεκτικό. Απευθυνόμαστε σε όλους τους δημοκράτες πολίτες της Αθήνας και τους καλούμε να συναντηθούν μαζί μας για να αλλάξει η εικόνα αυτής της πόλης. Για να αποκτήσει επιτέλους η πόλη έναν δήμαρχο με όραμα και σχέδιο για την πόλη, που θα είναι η φωνή των κατοίκων της και όχι παρατηρητής και σχολιαστής αυτών που συμβαίνουν γύρω μας. Γι'αυτό και είμαι αισιόδοξος. Διότι εμείς, απέναντι στην αποτυχία του κ. Μπακογιάννη, παρουσιάζουμε ένα σχέδιο για την πόλη που μπορεί να ανταποκριθεί στην ανάγκη της Αθήνας».

Θυμός για την Πανεπιστημίου, ανασφάλεια για τις υποβαθμισμένες γειτονιές

Ο Κώστας Ζαχαριάδης κατά τη διάρκεια της συνέντευξής μας επιμένει να χαρακτηρίζει «αποτυχημένη» τη διοίκηση του νυν δημάρχου Αθηναίων, Κώστα Μπακογιάννη. Σε λίγες λέξεις και πέντε συναισθήματα κάνει τον απολογισμό του για τα πεπραγμένα του αντιπάλου του: «Ανασφάλεια για τις υποβαθμισμένες γειτονιές της πόλης, θυμός για την Πανεπιστημίου, απογοήτευση για τον Στρέφη, οργή για την παραβατικότητα, ανησυχία για την έλλειψη σχεδίου για το μέλλον της πόλης».

Φυσικά από τη δριμεία κριτική που ασκεί δεν λείπει ο Μεγάλος Περίπατος. Όπως λέει χαρακτηριστικά: «Ο Μεγάλος Περίπατος είναι η πιο εμβληματική αποτυχία του κ. Μπακογιάννη, όχι επειδή τεχνικά απέτυχε ένα έργο, αλλά γιατί δείχνει μια νοοτροπία ανορθολογισμού στη διοίκηση. Δεν έχει προτεραιοποίηση για την πόλη και τις ανάγκες της. Ερρήμην ή ακόμη και με τις ευλογίες του δήμου, το κέντρο να μετατρέπεται μέρα με τη μέρα σε ένα άναρχο "τουριστικό πάρκο". Οι κάτοικοι δεν βρίσκουν σπίτια, οι επαγγελματίες δεν βρίσκουν στέγη, οι startups δεν μπορούν να κάνουν το πρώτο βήμα. Δεν μου αρέσει η εύκολη κριτι-

κή, αλλά η Αθήνα κινδυνεύει να παρασυρθεί σε ένα μοντέλο ανάπτυξης που έχει αποτύχει. Επιμένω όμως στο εξής: στη σημερινή εποχή των μεγάλων κρίσεων και προκλήσεων δεν είναι αποδέκτες οι αποσπασματικές και πρόχειρες παρεμβάσεις. Η πόλη χρειάζεται συνολικό σχέδιο που θα λαμβάνει υπόψη όλες τις επιμέρους διαστάσεις του κάθε ζητήματος. Στα άλυτα προβλήματα του παρελθόντος η δημοτική αρχή προσθέτει και νέα. Αυτό συμβαίνει σήμερα στην Αθήνα. Εμείς θέλουμε στο κέντρο της Αθήνας να συνυπάρχουν δημιουργικά και συνεργατικά όλες οι χρήσεις διατηρώντας την ιστορική, πολιτιστική και κοινωνική φυσιογνωμία της πόλης, της Αθήνας που ξέρουμε, θέλουμε και αγαπάμε».

«Συνολικό το πρόγραμμά μας για την πόλη»

Ο υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων της «Ανοιχτής Πόλης» περιγράφει το «συνολικό πρόγραμμα» του συνδυασμού του. «Είναι στον αντίποδα των αποσπασματικών και επικοινωνιακών έργων του κ. Μπακογιάννη. Ένα πρόγραμμα για να γίνει μια πόλη πράσινη, ανθεκτική και βιώσιμη. Πιο καθαρή, πιο λειτουργική και πιο ασφαλής για τους πολίτες της. Και βέβαια μια πόλη όπου ο τουρισμός θα συνυπάρχει με τη διατήρηση της ιστορικής φυσιογνωμίας της και τους κατοίκους της».

Ψηλά στην ατζέντα του Κώστα Ζαχαριάδη και των υποψηφίων του συνδυασμού βρίσκονται η ασφάλεια, η αντιμετώπιση της παραβατικότητας, η καθαριότητα, η έλλειψη χώρων πρασίνου, το κυκλοφορικό, η προσβασιμότητα ανθρώπων με κινητικές δυσκολίες, το στεγαστικό, τα κτίρια και υποδομές σχολείων, η πλημμελής άσκηση κοινωνικής και προνοιακής πολιτικής. «Προφανώς υπάρχουν και πολλά ακόμη, όμως, θέλω να σταθώ σε κάτι που θεωρώ σημαντικό: στη μη τήρηση της νομιμότητας με ευθύνη και της Δημοτικής Αρχής: Το να κλείνουν κεντρικοί δρόμοι από το διπλοπαρκάρισμα ή να μην μπορεί να κυκλοφορήσει μια μπιτέρα με το καρότσι της λόγω της υπερκάλυψης των πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα αποτελεί για μένα μείζον ζήτημα. Θέλω κανόνες και αρχές λειτουργίας. Να ξέρει ο κάθε πολίτης τι συμβαίνει στην Αθήνα και τι να περιμένει από τον δήμο του».

Όπως σημειώνει, γκέτο στην Αθήνα δεν υπάρχουν. «Η αναβάθμιση των γειτονιών αποτελεί προτεραιότητα για την παράταξή μας. Πέραν των προφανών και άμεσων παρεμβάσεων για καλύτερη αστυνόμευση, αντιμετώπιση των διαφόρων κυκλωμάτων παραβατικότητας, καλύτερο φωτισμό κ.ά., υπάρχει ένας συνολικός σχεδιασμός γι' αυτές τις περιοχές. Μεγάλο μέρος των πόρων του Δήμου θα κατευθυνθεί στοχευμένα σε αυτές με στόχο τη δημιουργία περισσότερων χώρων πρασίνου, αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, την αναβάθμιση των υποδομών, τη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών, την παροχή κινή-

τρων σε νέα ζευγάρια για κατοικία. Η άμβλυση των ανισοτήτων στο εσωτερικό της πόλης αποτελεί απαράβατο όρο για τη βιώσιμη ανάπτυξη της».

«Ο φασισμός στην Αθήνα έχει όνομα και επίθετο»

Ο Κώστας Ζαχαριάδης από τη στιγμή που ανακοινώθηκε η υποψηφιότητα του καταδικασμένου χρυσαυγίτη, Ηλίας Κασιδιάρη, για τον Δήμο Αθηναίων έχει λάβει ξεκάθαρη θέση. «Οι καταδικασμένοι μαζί πρέπει να είναι στη φυλακή και όχι στο Δημοτικό Συμβούλιο της Αθήνας. Ο φασισμός στην Αθήνα έχει όνομα κι επίθετο. Η υποκριτική στάση της κυβέρνησης και των συμμάχων της που δεν φρόντισαν ή δεν ήθελαν να φροντίσουν να μην υπάρχει κανένα κενό για να τρυπώσουν οι ναζι στην πολιτική ζωή της χώρας έδειξε τα όριά της. Ο αγώνας θα είναι για εμάς καθημερινός και διαρκής, όχι μόνο με την ακροδεξιά αλλά και με τις συνθήκες που της δίνουν φωνή».

«Δεν απουσίασα ποτέ από τα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα της Αθήνας»

Για τον Κώστα Ζαχαριάδη είναι ξεκάθαρο γιατί είπε το μεγάλο «να» όταν του προτάθηκε να είναι υποψήφιος δήμαρχος Αθηναίων, και νιώθει ότι δεν χρειάζεται να συστηθεί στους κατοίκους της πρωτεύουσας. «Στην Αθήνα ζω κάθε μέρα. Εδώ εργάζομαι, εδώ περνάω τον περισσότερο χρόνο μου, εδώ κυκλοφορώ, εδώ διασκεδάζω, εδώ μένουν οι φίλοι μου. Ζω την πόλη καθημερινά από τότε που γεννήθηκα, απολαμβάνω τις άπειρες ομορφιές της και βιώνω παράλληλα τα προβλήματά της. Κυρίως αγαπώ πραγματικά αυτή την πόλη και θέλω να συμβάλω στην αναγέννησή της όπως αρμόζει στην ιστορία και τον πολιτισμό της και όπως αξίζει στους κατοίκους της. Ξέρετε, εγώ δεν απουσίασα ποτέ από τα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα της πρωτεύουσας. Στο Χαλάνδρι και στα Μελίσσια μεγάλωσα λίγα χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας, στο ευρύτερο μητροπολιτικό συγκρότημα. Θα μιλήσουμε για τις μητροπολιτικές αρμοδιότητες του δήμου Αθηναίων; Πριν δεν ήμουν δήμαρχος σε άλλη πόλη ούτε περιφερειάρχης σε άλλη περιφέρεια».

Τι είναι η Αθήνα για εσάς; ρωτώ τον Κώστα Ζαχαριάδη λίγο πριν κλείσουμε τη συνέντευξη. «Τα παιδικά μου χρόνια. Τρόπος ζωής. Ο Εθνικός Κήπος και η Πλάκα. Οι Κυριακές στο Μοναστηράκι με φίλους. Τα βράδια στα Εξάρχεια, αλλά και στο Κολωνάκι στα φοιτητικά μου χρόνια. Οι ατέλειωτες συζητήσεις στα μπαράκια του κέντρου. Οι άπειρες συζητήσεις με φίλους στα ταβερνάκια των Πατησίων. Τα θερινά σινεμά του Παγκρατίου. Οι συναυλίες στο Λυκαβηττό. Το γήπεδο της Λεωφόρου Αλεξάνδρας. Η συμμετοχή μου σε αγώνες και κινητοποιήσεις. Οι πρώτες παρέες, οι πρώτοι έρωτες, τα πρώτα ξενύχτια, οι μεγάλες χαρές και κάποιες πιο δύσκολες στιγμές... Όλη μου η ζωή». ●

ONASSIS STEGI

Το Σπίτι

Δημήτρης
Καραντζάς

Βία / Δρόμος / Καταφύγιο /
Ένταση / Χάος / Άνθρωποι /
Εικόνα / Εθισμός

ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗ ΜΙΚΡΗ ΣΚΗΝΗ
ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ 18+

onassis.org

onassis.link/thehousekaranzas

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

11.300 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων στη Βορειοανατολική Λιβύη, σύμφωνα με τουλάχιστον με ανακοίνωση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών την Κυριακή.

10.100 επιπλέον άνθρωποι αγνοούνται μόνο στην πόλη Ντέρνα. Είναι από τα πρώτα σημεία όπου έφτασε η διεθνής βοήθεια.

32 τόνους υγειονομικής βοήθειας έστειλε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, αρκετή για να ικανοποιήσει τις ανάγκες 250.000 ανθρώπων.

6,7 εκατ. είναι ο πληθυσμός της χώρας. Ο ΠΟΥ θα μπορούσε και καλύτερα. Ελπίζουμε να το κάνει προσεχώς.

55 παιδιά τουλάχιστον έχουν δηλητηριαστεί πινοτας μολυσμένο νερό στην Ντέρνα.

300.000 παιδιά αντιμετωπίζουν κίνδυνο διάρροιας, χολέρας, αφυδάτωσης και υποσιτισμού.

5 Έλληνες, μέλη ανθρωπιστικής αποστολής, σκοτώθηκαν σε τροχαίο στο δρόμο προς την πόλη Ντέρνα της Λιβύης. Το λεωφορείο στο οποίο επέβαιναν συγκρούστηκε μετωπικά με άλλο όχημα.

45,47% των ψήφων έλαβε ο Στέφανος Κασσελάκης στις εκλογές του ΣΥΡΙΖΑ και απέκτησε σαφές προβάδισμα για τον δεύτερο γύρο των εκλογών, την προσεχή Κυριακή.

36,21% των ψήφων έλαβε η Έφη Αχτσιόγλου, η οποία περνά επίσης στον δεύτε-

345 εκατομμύρια ευρώ πρόστιμο επέβαλε η Ιρλανδική Επιτροπή για την Προστασία των Δεδομένων στο TikTok για παραβίαση δεδομένων ανηλίκων. «Διαφωνούμε» απαντά η εταιρία, υιοθετώντας συμπεριφορά «κάγκουρα» που τον έπιασε το ραντάρ της τροχαίας να τρέχει σαν παλαβός και εκείνος υποστηρίζει ότι είναι χαλασμένο το μηχανήμα.

ρο γύρο.

8,64% έλαβε ο Νίκος Παππάς, 8,4% ο Ευκλείδης Τσακαλώτος και 1,28 ο αγωνιστής Στέφανος Τζουμάκας.

146.635 μέλη του ΣΥΡΙΖΑ ψήφισαν στις εσωκομματικές εκλογές. Λίγο λιγότεροι από την προηγούμενη φορά, οπότε και –σύμφωνα με τον Αλέξη Τσίπρα– είχαν συμμετάσχει 160.000 πολίτες.

12.319 οριστικές αιτήσεις καθώς και 4.262 προσωρινές είχαν κατατεθεί μέχρι το Σάββατο στην πλατφόρμα της πρώτης αρωγής για τους πληγέντες από τη φυσική καταστροφή στη Θεσσαλία.

143 κτίρια είναι επικίνδυνα για χρήση και 92 προσωρινά ακατάλληλα.

25,6 εκατομμύρια ευρώ έχουν ήδη καταβληθεί σε όσους προέκυψαν από τη διαδικασία δασταυρώσεων, ως πρώτη αποζημίωση για τις καταστροφές στη Θεσσαλία.

4.470 νοικοκυριά έχουν ήδη λάβει τις αποζημι-

ώσεις, σύμφωνα πάντα με τον υφυπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Χρήστο Τριαντόπουλο. Ωστόσο, όλο και κάποιος βρίσκει να διαμαρτυρηθεί στα κανάλια ότι «τον άφησαν στο έλεος». Η ΑΑΔΕ απαντά ότι δεν έλαβε βοήθεια όποιος δεν είχε δηλώσει αυτά που υποστηρίζει ότι έχασε.

8.500 αυτοψίες έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σε κάθε γωνιά των περιοχών που επλήγησαν. Ο Νίκος Ανδρουλάκης –πιθανώς βλέποντας τα προαναφερθέντα νούμερα– διαπίστωσε ότι «Το επιτελικό κράτος είναι ανίκανο κι ο βασιλιάς πλέον είναι γυμνός».

25.000 τεμάχια προστατευτικού υλικού (γαλόνες, αδιάβροχοι στολές κ.λπ.) θα διανεμηθούν τις επόμενες ημέρες σε πολίτες, σύμφωνα με την αναπληρώτρια Υπουργό Υγείας, Ειρήνη Αγαπηδάκη.

87η είναι κατά σειρά η ΔΕΘ που πραγματοποιείται στη σκιά των καταστροφικών και τραγικών πλημμυρών στη Θεσσαλία.

3 άξονες περιελάμβανε η ομιλία του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ. Αφορούν στην περαιτέρω θωράκιση της χώρας, έναντι της κλιματικής αλλαγής, στην επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων και στην προσαρμογή των οικονομικών εξαγγελιών στις νέες συνθήκες που δημιουργήσαν οι πλημμύρες στη Θεσσαλία.

32% λαμβάνει το ακροδεξιό κόμμα Εναλλακτική για τη Γερμανία στο κρατίδιο του Βρανδεμβούργου (περιβάλλει το Βερολίνο), σύμφωνα με πρόσφατη δημοσκόπηση που πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Infratest-dimap για λογαριασμό της ραδιοτηλεόρασης Βερολίνου-Βρανδεμβούργου.

20% λαμβάνουν οι Σοσιαλδημοκράτες και 18% οι Χριστιανοδημοκράτες. Οι Φιλελεύθεροι (FDP) μένουν εκτός τοπικού κοινοβουλίου με 4%. Σε λιγότερο από έναν αιώνα με τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στη δημοκρατία της Βαϊμάρης και οδήγησαν στον όλεθρο του Β' Π.Π.

23,5% είχε λάβει η ακροδεξιά στις εκλογές του 2019 στη συγκεκριμένη περιοχή.

9 ευρώ ανά κιλό όρισε σαν τιμή εκκίνησης για τη πώληση λαδιών της περιόδου 2023-2024, ελαιοτριβείο στη Νεάπολη Λακωνίας.

10,7 ευρώ ήταν η τιμή λιανικής πώλησης του ελαιολάδου στα σούπερ μάρκετ, την εβδομάδα που πέρασε. Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι ο πράσινος χρυσός θα ακριβύνει προσεχώς έτι περαιτέρω. Αναμένουμε σκληρές δηλώσεις Σκρέκα.

VERBA VOLANT

ΝΙΝΑ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

«Από πού και ως πού, λοιπόν, με ποιο δείγμα –και πώς το απέκτησαν– εγγεγραμμένων μελών ή όσων θα γραφτούν και, μάλιστα, σταθμισμένο (αν μιλάμε για επιστημονικά αξιόπιστη έρευνα) εταιρείες δημοσκοπήσεων διεξάγουν μετρήσεις για τις εκλογές προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ την Κυριακή; Και κάτι ακόμα, κρίσιμο. Ποιος τις πληρώνει; Η αμαζόνα η Νίνα η Κασίματη έρχεται με φόρα από τις εθνικές εκλογές και βγάζει από τη φαρέτρα της τα βέλη κατά των επάρατων δημοσκοπών. Κανείς δεν μπορεί να την κατηγορήσει. Είναι μεγάλο πράγμα η συνήθεια.

ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

«Η επόμενη Κυριακή θα καθορίσει αν τους αγώνες που έχουμε μπροστά μας θα τους δώσουμε με πολιτικούς όρους ή όχι. Μιλώ για τους αγώνες στο πραγματικό πεδίο. Στη Βουλή και στην κοινωνία. Αν θα τους δώσουμε με όρους σοβαρότητας, εμπειρίας και ευθύνης. Ο ΣΥΡΙΖΑ - ΠΣ δεν μπορεί να πορεύεται στα θαλά νερά των εύκολων λύσεων». Η ήττα στον πρώτο γύρο των εσωκομματικών εκλογών μετέτρεψε τη λαμπερή Έφη σε μετρητή της συντροφικής μπηχτής. Πα όσους δεν κατάλαβαν η ίδια αγωνίζεται στο πραγματικό πεδίο, είναι σοβαρή και υπεύθυνη. Αντίθετα, ο έτερος διεκδικητής πλατσορίζει σε θαλά νερά εύκολων λύσεων και φυσικά δεν θα είναι παρών στη Βουλή.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

«Όποιος προσπαθήσει να κερδοσκοπήσει σε μία τέτοια δύσκολη στιγμή θα το πληρώσει πολύ ακριβά». Σκληρές κουβέντες από τον υπουργό και βουλευτή Τρικάλων. Τις είπε την Κυριακή στη ΔΕΘ. Προηγούμενος βέβαια οι ντόπιοι έμποροι πουλούσαν τα προϊόντα τους «σε τιμή κοσμήματος, όχι μόνο στην αξία του χρυσού». Ίσως όμως αυτές οι συμπεριφορές να μην είχαν γίνει γνωστές στον υπουργό. Άλλωστε δεν είναι εύκολο για έναν βουλευτή Τρικάλων να μάθει τι πραγματικά συμβαίνει στη δυτική Θεσσαλία. Μην τον αδικούμε.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΛΕΙΩΝΗΣ

«Ο κάθε φορέας όμως από το δικό του μετερίζι, με σεβασμό στις θεμελιώδεις διαφορές και στις ιδιαιτερότητές του, που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της αποστολής του». Ο διευθυντής και πρόεδρος του ΔΣ του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών αντιδρά στην εξαγγελία Μπυστάκη για υπαγωγή του αστεροσκοπείου στην Πολιτική Προστασία και θέλει ανεξάρτητο το μετερίζι του. Το βιλαέτι του, αν προτιμάτε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΣΣΕΛΑΚΗΣ

«Γουστάρω να ξεδοντιάσω δικαστικούς και δημοσιογράφους». Η τραμπικιάριστη είναι εφεύρεση της Ελλάδας που επιμένει, της Ελλάδας που καινοτομεί. Αντί άλλου σχολίου, παραθέτω τη δηλητηριώδη ρήση του συντρόφου Παπαδημούλη: «Κέρδισαν και οι δύο, περισσότερο όμως κέρδισε ο Παύλος Κασσελάκης». Δεν είναι λάθος, είναι τιμητική, έμμεση αναφορά στον αψύ φίλο της στήλης...

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελάς

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυντάξια Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide) Ελένη Μπεζιριανούλου

Editorial Manager Ηλένα Κρητικίου

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συνταίρμας

SEO Leadership Γεράσιμος Τζαμαρέλος

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρουκς Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούτζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμαντίης, Μ. Ανδριωτάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελάς, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαβαβέλα, Γ. Ζερβογιάννη, Μ. Ζουμπούλακη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιάννης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Α. Τρούγκου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψυχάς

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Visual Design Θάνας Ψυλλίδης

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρχώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλαος, Λάζαρος Γραϊκός

Account Directors Γιώτα Αθανασοπούλου, Κωνσταντίνα Ευθυμίου

Direct Market Advertising Director Άννα Αντωνίου Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Advertising & Marketing Director ATHENS VOICE Radio 102.5 Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικοπού 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164

ATHENS

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Αναγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

Οι υβριδικές αλλαγές στον ΣΥΡΙΖΑ και ο υπαρκτός «Τσιπρισμός»

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Τελικά το ουσιαστικότερο στοιχείο κάθε πολιτικού οργανισμού είναι η διαχρονική επιβίωσή του σε πείσμα του ρου της Ιστορίας. Φαίνεται πως προϊόντος του πολιτικού χρόνου το στοιχείο αυτό για τον ΣΥΡΙΖΑ λαμβάνει διαστάσεις πραγματικής πολιτικής επιβίωσης.

Τουλάχιστον υπό τη μορφή του «Τσιπρικού υβριδίου». Ένα ασπόνδυλο ιδεολόγημα το οποίο κινήθηκε μεταξύ λαϊκισμού, ιδεοληψίας και αχώνευτης νεωτερικής αναζήτησης. Τελικά το ραντεβού του Τσίπρα με την Πολιτική θα κατέληγε, φευ, στη μεγάλη δεξαμενή της Σοσιαλδημοκρατίας αλλά τον πρόλαβε η δυναμική της Κεντροδεξιάς. Έκτοτε ο «Τσιπρισμός» απώλεσε τρεις φορές την ευκαιρία επανόδου του σε τροχιά κυβερνώσας παράταξης. Ήταν φανερό πως ο ΣΥΡΙΖΑ, ως υβρίδιο, θα έπρεπε να παραχωρήσει τη θέση του σε κάτι ακόμη ρευστότερο. Για την ακρίβεια, θα έπρεπε να εξελιχθεί σε κάτι πιο εύπεπτο.

Το νέο ιδεολόγημα το οποίο ανασύρθηκε αφορούσε την κατάκτηση του πολιτικού Κέντρου. Θα έπρεπε δηλαδή η πολιτική πρόταση να πλαισιώσει το πρόσωπο που θα υπηρετούσε τον στρατηγικό στόχο. Άλλωστε από το 2018 και μετά η προσωπική επιλογή του τότε αρχηγού του ΣΥΡΙΖΑ επικείμενη να συμφιλιώσει τον «Τσιπρισμό» με τη νεωτερική άποψη περί «meta-politics». Έτσι, ως δείγμα ανανέωσης του ιδεολογικού οπλοστασίου μιας στα χαρτιά πλέον κυβερνώσας Αριστεράς, εμφανίστηκε ίδια του Τσίπρα ευθύνη, ο Στέφανος Κασσελάκης ως συνομιλητής του και ως εκ του προεδρικού κομματικού συστήματος προβαλλόμενο στέλεχος. Από την «προεδρική σουίτα της Κουμουνδούρου», τουτέστιν από το άμεσο περιβάλλον του πρώην αρχηγού, μοιράστηκαν οι ρόλοι. Ο Πολάκης σε ρόλο πολιτικού τελάλη, ο Γιώργος ο Ξάδερφος σε ρόλο ινστρουκτορά, κάποια άλλα πρόσωπα με ειδικά καθήκοντα όπως η Τζάκρη και η Δώρα Αυγέρη και βεβαίως ο Αποστολάκης, ο ναύαρχος, από τα χωριά του Κουρνά και της Γεωργιούπολης. Για όσους έχουν εντυπώσει στην πολιτική ιστορία των Λευκών Όρεων και των παρυφών της οροσειράς, έχει σημασία η ακριβής τοποθεσία καταγωγής.

Σε ρόλο οπισθοφυλακής με εντολή της συλλογής του μάξιμουμ των εσωκομματικών ψήφων ο Νίκος Παππάς. Κάθε ψήφος που θα αφαιρούσαν από την Αχτσιόγλου θα έφερνε πιο κοντά τον Κασσελάκη στην προεδρία. Φυσικά δεν αφινιδίασε κανέναν η απόφαση του Νίκου Παππά, την Τρίτη που μας πέρασε το πρωί, να ανακοινώσει την πλήρη στήριξή του στον Στέφανο Κασσελάκη. Απλά η δημόσια αυτή κίνηση αποκάλυψε και τον πραγματικό ρόλο του Αλέξη Τσίπρα σε αυτή την κόντρα. Ο Κασσελάκης εφεξής θα ήταν ο επίσημος εκφραστής του «Τσιπρισμού», μιας ιδεολογικής επιλογής συλλογής και ανακύκλωσης στιγμιαίων πολιτικών ρευμάτων. Αυτή είναι και συνταγή της στιγμιαίας σούπας. Η οποία, α-

νάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες, μπορεί και να είναι ή να εκλαμβάνεται ως νόστιμη. Σημειώνουμε λοιπόν: Πολάκης, Γιώργος Τσίπρας, Αυλωνίτου, Νίκος Παππάς, Θεοδώρα Τζάκρη, Παναγιώτης Κουρουμπλής, Αυγέρη και Αποστολάκης, ο ναύαρχος με την κόκκινη εργατική φόρμα του ψαρά σε αποστολή στην Μακρόνησο. Μετά το 45% έσπευσαν βεβαίως και άλλοι για να πυκνώσουν τις τάξεις των υποστηρικτών του Στέφανου Κασσελάκη. Άλλωστε, όπως ειπώθηκε χαρακτηριστικά, «μόνο ανόητοι αγκιστρώνονται στην αρχική τους επιλογή». Αυτή η πολιτική στάση σε άλλες εποχές, παλαιότερες και πάντως εκτός κλίματος «meta-politics», χαρακτηριζόταν κάπως αλλιώς. Ο tempora, o mores, κατά τον Κικέρωνα.

Χαμός και οδυρμός στα καφενεία και ουζερί. Κλαυσίγελος στα πολιτικά γραφεία. Ειρωνικά χαμόγελα στα πρόσωπα των παραδοσιακών φρουρών της γνησιότητας της αριστεροσύνης. Φόβοι για την επιβίωση του «Τσιπρισμού» μέσω του αυτοδημιούργητου πολιτικού θεάματος της «νέας Κουμουνδούρου» από πρώην σοσιαλδημοκράτες και νυν ψηφοφόρους της Κεντροδεξιάς. Αν μη τι άλλο ο μύθος του «America - America» καλά κρατεί και η επιχειρηματολογία από το οπλοστά-

σιο του Ινστιτούτου Τόνου Μπλερ για τη σύγχρονη Κεντροαριστερά φαίνεται πειστική με την «επιχείρηση Κασσελάκη».

Και ο Τσίπρας; Θα αναρωτιέται προφανώς ο αναγνώστης. Μετά από μία πρόσφατη επίσκεψη στην Disney Land και πολλούς μήνες περισυλλογής, ο πρώην πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ επιστρέφει by proxy διασφαλίζοντας τον εαυτό του από πλαγιοκοπήσεις. Αν το εγχείρημα Κασσελάκη πετύχει τότε θα ελέγχει το παίγνιο διά αντιπροσώπου, στην αρχή τουλάχιστον. Αν τώρα ρευστοποιηθεί ο ΣΥΡΙΖΑ, που είναι πολύ πιθανό, τότε με τα

στελέχη που τον πλαισιώνουν θα στήσει τον «meta-SYRIZA», αγγλιστί αυτήν τη φορά. Θυμίζει λίγο, ως προς τον τίτλο, «Το μαγαζάκι της Κεντρικής Οδού» αυτό το τσέχικο κινηματογραφικό αριστουργηματάκι. Ως προς την πολιτική αγορά «μαγαζάκι να υπάρχει και ας είναι και μικρό». Άλλωστε είναι πολύ νωρίς ακόμη για συνταξιοδότηση.

Το αστέιο είναι πως τα παραπάνω σενάρια ακούγονται και συζητούνται παντού. Σε σπίτια, ταβέρνες και πολιτικά γραφεία. Διότι, ό,τι και να πούμε, ο Κασσελάκης, ο ΣΥΡΙΖΑ και ο Τσίπρας κατάφεραν να μοντάρουν και να παρουσιάσουν την επιτομή του πολιτικού θεάματος. Και τι δεν έχει ο πολιτικός και ο ιδεολογικός μπαξές, όλα όσα θα επιθυμούσε ένας ταλαντούχος επικεφαλής μιας εκλογικής καμπάνιας made in USA αλλά σε Balkan application και σε greeklish εκδοχή.

Η επόμενη μέρα

Σαν την επόμενη ημέρα μετά από μία ισοπεδωτική θεομηνία, το ελληνικό κεντροαριστερό τοπίο προσομοιάζει σε πολυτραυματία. Ο κληρονομικό δικαιώματι εκπρόσωπος του χώρου, το ΠΑ-

ΣΟΚ, δεν είναι σε θέση να αποκαταστήσει τον βηματισμό του παρά τη μακρόχρονη παραμονή σε κέντρο αποθεραπείας. Ο πραγματικό δικαίωμα-τι διεκδικητής της πολιτικής κυριαρχίας στην Κεντροαριστερά, μετά μάλιστα τη μετάγγιση στον κορμό της Κουμουνδούρου ενός μεγάλου τμήματος του ΠΑΣΟΚ, βρίσκεται σε κατάσταση ολικής αναπροσαρμογής. Με 146.000 πολίτες που συμμετείχαν στην εσωκομματική διαδικασία της προηγούμενης Κυριακής, 40.000 νέα μέλη και 70.000 παλαιότερα τα οποία δεν έσπευσαν να ψηφίσουν, η εσωκομματική εικόνα μετά την περασμένη Κυριακή είναι τουλάχιστον δυσεξήγητη. Με λίγα λόγια, και όσο κι αν για λόγους ηθικής υποχρέωσης οι πάντες μιλούν για ενότητα στην Κουμουνδούρου, το σύνολο των στελεχών και ένα μεγάλο μέρος των μελών συνειδητοποιούν πως η διαφανόμενη νίκη Κασσελάκη θέτει επί τάπητος το βασανιστικό ερώτημα ως προς μία ενδεχόμενη βραδεία καύσεως διάσπαση. Οστόσο, μία ψύχραιμη ανάλυση της πολιτικής άγχεβρας εντός ΣΥΡΙΖΑ οδηγεί ακόμη και στο συμπέρασμα πως τουλάχιστον σε πρώτη φάση η πολιτική πρόταση με επικεφαλής τον Στέφανο Κασσελάκη οδηγεί ακόμη και σε ανανεωτική ανασυγκρότηση. Προσοχή! Μιλάμε για meta-politics όπου σημασία δεν έχει η πολιτική πρόταση αλλά οι εικόνες που απεικονίζουν τις λέξεις. Σημασία έχει το πρόσωπο και όχι αυτά που λέει. Σημασία έχει η συσκευασία με την οποία προσφέρεται η ρητορική και όχι η θεματολογία της. Σημασία έχει αν η παρουσιαζόμενη ως πολιτική πρόταση αποτελεί αντικείμενο πολεμικής ή διογκωμένου κουτσομπολιού εντός του

θερμοκηπιακού συστήματος των social media. Ακόμη μεγαλύτερη σημασία έχει το εάν η πρόταση αυτή και το πρόσωπο που την εκστομίζει ικανοποιεί τις προδιαγραφές ενός κυρίαρχου ή γενικής αποδεκτού ή και απαιτητού lifestyle μοντέλου, με τις προσήκουσες προδιαγραφές όσον αφορά το κοινωνικό, αισθητικό ακόμη και ερωτικό περιεχόμενό του.

Αν τώρα όλα τα παραπάνω εν ευθέτω χρόνω οδηγήσουν στη σταδιακή αποσύνθεση με εναλλασσόμενους ρυθμούς του κεντροαριστερού χώρου συνολικά, τότε βεβαίως θα σχηματιστεί ένα διογκούμενο πολιτικό κενό. Αν και προς στιγμή είναι δυσδιάκριτη έως και μη ορατή κάποια αλθροφανής προοπτική, εν τούτοις κινδυνεύει ο υπαρκτότατος κίνδυνος η οποία μορφή οργής διακατέχει τμήματα της κοινωνίας να κατευθυνθεί σε ακροδεξιές πολιτικές προοπτικές, ελλείψει κεντροαριστερής πολιτικής αξιοπιστίας. Πόσο άραγε σαφέστερο μπορεί να είναι ένα πολιτικό σκηνικό μέσα σε αυτή τη δομημένη ασάφειά του; Πόσο ορατότερος μπορεί να είναι ο κίνδυνος μαζικής μετακίνησης της ψήφου από μία ανεπαρκή Κεντροαριστερά σε μία κραυγάζουσα Ακροδεξιά;

Είναι τόσο ορατός ο κίνδυνος όσο πραγματική είναι η πολιτική μεταβολή που επήλθε στις σκανδιναβικές χώρες και στην Ολλανδία. Είναι τόσο ορατός όσο και η προοπτική να ξεπεράσει η γερμανική ακροδεξιά το 30% στις επόμενες εκλογές. Τόσο πραγματικός όσο πιθανή είναι και η εκλογή της Μαρίν Λεπέν στην προεδρία της Γαλλικής Δημοκρατίας με τη λήξη της θητείας του Εμανουέλ Μακρόν. ■

9th ATHENS WORLD POETRY FESTIVAL / 9ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΠΟΙΗΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
24-27.9.2023

ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΜΙΚΡΟΨΥΧΟΥΣ ΚΑΙΡΟΥΣ

51 ξένοι και Έλληνες ποιητές από 13 χώρες ερμηνεύουν τον κόσμο μέσω της ποίησης. Έναρξη στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου στις 8 μμ. Σκηνοθετεί ο Θεοδωρής Γκόννης. Λήξη στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά την Τετάρτη 27 Σεπτεμβρίου στις 8 μμ. Ενδιάμεσα σταθμοί στο Μουσείο Μπενάκη, στο Σπίτι της Κύπρου, στα βιβλιοπωλεία Επί λέξει και Μωβ Σκίουρος και στην Μάντρα Μπλόκου Κοκκινιάς. 9ο Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης Αθηνών: ακούμε γλώσσες πολλών εθνών που αφουγκράζονται τις αγωνίες του πλανήτη. Κάτι μεγάλο, ωραίο, μοναδικό.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

www.poetscircle.gr

Σε κεντρική πλατεία του Κιέβου εκτίθενται τα απομεινάρια Ρωσικών τεθωρακισμένων

ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΕ ΕΜΠΟΛΕΜΗ ΧΩΡΑ

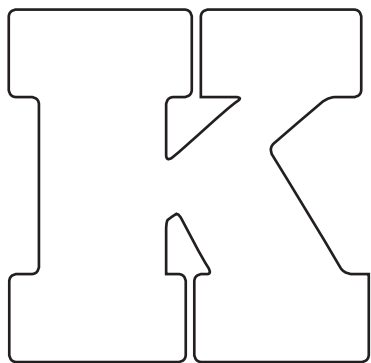
ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ

Η πλατεία Μείντάν

Το νεκροταφείο του Τσερνίβτσι

άπου στη μέση του πουθενά. Ουκρανία, μια χώρα απέραντη. Στέκονται δίπλα, στο ένα μέτρο, αλλά δεν μιλάνε, δεν κοιτάζονται καν. Ο άνδρας, περί τα 25, φοράει μια στολή στο χρώμα της άμμου, με ραμμένα πάνω της διακριτικά για το σώμα στο οποίο ανήκει. Στη ζώνη του κρέμεται ένα μαχαίρι. Το πρόσωπό του είναι χαμηλωμένο – αποφεύγει να κοιτάξει τη γυναίκα δίπλα του. Τη μάνα του. Ο νεαρός στρατιώτης γυρίζει στο μέτωπο έπειτα από μια σύντομη άδεια. Το μίνι βαν προς το Κίεβο έχει σταματήσει σε πρατήριο βενζίνης

για ανεφοδιασμό. Σ' αυτό θα επιβιβασθεί ο στρατιώτης για την επιστροφή του. Καπνίζει, το βλέμμα του παραμένει χαμηλωμένο. Το πρόσωπό του ανέκφραστο. Δίπλα, σαν στήλη πάγου που σιγολιώνει, η μάνα του. Τον κοιτάζει αλλά δεν μιλάει, κανείς τους δεν μιλάει. Ο νεαρός παίρνει βαριές τζούρες, πετάει το τσιγάρο, αγκαλιάζει για ελάχιστα δευτερόλεπτα τη μάνα του, μπαίνει στο μίνι βαν. Η γυναίκα στέκεται εκεί, ακίνητη. Τα μάτια της κόκκινα, το βλέμμα της σκληρό, είναι έτοιμη να λυγίσει μα κρατάει. Η Βικτώρια, μέσα από το όχημα, της λέει κάτι στα γρήγορα. Η πόρτα κλείνει, φεύγουμε. Την κοιτάζω, τα μάτια της έχουν βουρκώσει. «Τι έχεις;» «Της είπα ότι ο γιος της θα επιστρέψει – ίσως είπα ψέματα...»

Οι μετακινήσεις μέσα στη χώρα είναι δύσκολες. Οι δρόμοι προς το Κίεβο είναι γεμάτοι τρύπες και πρέπει να έχεις εξασφαλίσει θέση για το μίνι βαν μέσω μιας εφαρμογής – ο πόλεμος έχει δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για τους οδηγούς. Το να ταξιδέψει κανείς με το τρένο από την πόλη του Τσερνιβτσι στα νοτιοδυτικά, προς την ουκρανική πρωτεύουσα, είναι σχεδόν αδύνατο, πρέπει να έχει κλείσει θέση πολλές ημέρες νωρίτερα. Οκτώ ώρες μετά, το όχημα μπαίνει στο Κίεβο κι εγώ ρουφάω λαίμαργα τις εικόνες γύρω μου. Μπροστά μια πινακίδα: Μπούτσα στα βορειοδυτικά. Εμείς συνεχίζουμε ευθεία ανάμεσα σε ψηλά κτίρια, κατά βάση παλιά αλλά και μοντέρνα. Ο οδηγός του μίνι βαν μάς αφήνει σε έναν από τους κεντρικούς σταθμούς του τρένου. Περνάμε από «έλεγχο αεροδρομίου» – ελέγχονται οι τσάντες μας και εμείς οι ίδιοι. Γύρω μας πάνοπλοι άντρες περιπολούν. Στο μετρό τα πράγματα είναι απλά. Μπαίνεις χωρίς έλεγχο, πληρώνεις απευθείας με την τραπεζική σου κάρτα στο μηχάνημα, χωρίς έκδοση εισιτηρίου και κατέρχεσαι στα έγκατα της γης. Οι σταθμοί στο Κίεβο έχουν μεγάλο βάθος, λειτουργούν και σαν καταφύγια. Οι κυλιόμενες σκάλες κινούνταν τώρα ράθυμα προς τα κάτω. Έχω τον χρόνο να παρατηρήσω τα βλέμματα των ανθρώπων γύρω μου, προσπαθώ να καταλάβω πώς νιώθουν. Βλέπω μάτια ανέκφραστα, ταλαιπωρημένα, μέσα στα οποία αποτυπώνεται η συλλογική κατάθλιψη των Ουκρανών μετά την εισβολή. Οι ειδήσεις που φτάνουν από τα μέτωπα, το διαρκές άγχος, ο φόβος για τους δικούς τους ανθρώπους που πολεμούν στην πρώτη γραμμή.

Είναι Παρασκευή μεσημέρι και τον ουρανό του Κιέβου καλύπτουν μεγάλα λευκά σύννεφα σαν βαμβάκι. Τέλη Ιουλίου, η θερμοκρασία κοντά στους 28-29 βαθμούς Κελσίου. Εμείς περπατάμε σε ένα σύμπλεγμα διαδρόμων κάτω από τη γη και παρατηρώ τα πάντα, απορροφώ σαν σφουγγάρι κάθε εικόνα. Βγαίνουμε στην επιφάνεια, στην πλατεία της Ανεξαρτησίας, γνωστή κι ως Μαϊντάν. Μπροστά μας ορθώνεται το άγαλμα που συμβολίζει την Ουκρανική Ανεξαρτησία, μία γυναίκα με βλέμμα περήφανο. Γλύπτης του ο ελληνικής καταγωγής Ανατόλι Κουσκ και μοντέλο η κόρη του Χριστίνα Κατράκη, την οποία συναντώ στην πλατεία λίγο μετά, μαζί με τον σύζυγό της Ρόμαν, με ριζές ελληνικές και εκείνος από την Οδησό.

Το Κίεβο είναι πόλη γεμάτη θύμψες. Η Μαϊντάν, στις αρχές του 2014, υπήρξε πεδίο συγκρούσεων ανάμεσα στους φιλοευρωπαίους Ουκρανούς και την τότε φιλορωσική κυβέρνηση. Η ανάμνηση από την αιματοχυσία είναι ορατή παντού. Φωτογραφίες νεκρών σε κοιτάζουν από κάθε σημείο, κάθε τόσο υψώνεται μπροστά σου κι ένα μικρό Ηρώ, μια διαρκής τιμή σε αυτούς που έφυγαν. Η Ουκρανία είναι μια χώρα με ισχυρή μνήμη. Στο κέντρο, σε ένα ύψωμα πάνω από τον Δνείπερο ποταμό, ορθώνεται το μνημείο του Γολόντομορ, του μεγάλου λιμού. Λίγες εκατοντάδες μέτρα πιο μακριά, υπάρχει ένα πάρκο σε παλιό νεκροταφείο – πολλές ιστορίες, πολύ αίμα, πολύς πόνος. Η Ουκρανία είναι χώρα μαχπτών. Και τώρα ξανά πόλεμος. Χρόνος Ενεστότας...

Η Χριστίνα Κατράκη με ξεναγεί στο κέντρο του Κιέβου με τις μεγάλες εκκλησίες σε έντονα χρώματα και τα μοναστήρια. Σε έναν μακρύ τοίχο στην εξωτερική περίμετρο της Μονής του Αγίου Μιχαήλ είναι κρεμασμένες φωτογραφίες νεαρών –κυρίως ανδρών– που έπεσαν τώρα στον πόλεμο. Δίπλα στους ναούς, σαν προσκυνητάρι. Και λίγο παρακάτω στο άνοιγμα της πλατείας, μια σειρά διαλυμένα τεθωρακισμένα του ρωσικού στρατού, τοποθετημένα εκεί σαν εικόνα νίκης, και υπόμνηση μαζί, του πολέμου που εξελίσσεται.

Τα κτίρια είναι επιβλητικά, οι δρόμοι πεντακάθαροι. Μπροστά μας ο Δνείπερος. Διασχίζουμε μια καινούργια αερογέφυρα, κατά τόπους διάφανη, στην οποία διέρχονται αδιάκοπα πεζοί. Ένα ζευγάρι νεαρών αγκαλιάζεται, κοιτάνε μακριά στον ορίζοντα, ανταλλάσσουν φιλιά. Δίπλα τους, ένας μεσήλικας απαγγέλλει ποίηση συνοδεία μιας αυτοσχέδιας νηπιτικής κατασκευής. Η φωνή του είναι βαθιά και ρομαντική, διαχέεται στον χώρο. Ξαφνικά ακούγεται ο συριστικός ήχος της σειρήνας προειδοποίησης. Κανείς δεν σταματά ό,τι κάνει. Ο κύριος συνεχίζει να απαγγέλλει ποίηση, το ζευγάρι συνεχίζει να φιλιέται, οι πεζοί συνεχίζουν τη βόλτα τους – η σειρήνα σφυρίζει αλλά κανείς δεν φεύγει, λες κι η ζωή διεκδικεί πεισματικά να επιστρέψει στην προηγούμενη γνώριμη κανονικότητα. Κοινοτοστέκομαι. Από κάτω διέρχονται αυτοκίνητα. Τις πρώτες ημέρες της εισβολής μια ρουκέτα εξερράγη εκεί κι άνοιξε έναν μεγάλο κρατήρα, τώρα όμως τίποτα

δεν είναι ορατό, εκτός από μια μικρή μαύρη σκιά που οι Ουκρανοί δεν θέλουν να τη βλέπουν ή την έχουν συνηθίσει και δεν της δίνουν πια σημασία.

Στις 21:30 καθόμαστε σε μια πιτσαρία μερικές δεκάδες μέτρα μακριά από τη Μαϊντάν. Το κορίτσι που σερβίρει μας προειδοποιεί ότι έχουμε μόλις μισή ώρα χρόνο για να φάμε. Πρέπει να βιαστούμε και να φύγουμε. Φέρνει την πίτσα –νόστιμη– μαζί με ένα ποτήρι λευκό κρασί. Έρχεται ξανά και ξανά: «Πρέπει να τελειώσετε, στις 22:00 κλείνουμε». Όση ώρα τρώμε ένας πλανόδιος τραγουδιστής απέναντί μας γεμίζει την πόλη ήχους ουκρανικής ροκ συνοδεία της κιθάρας του. Στις 21:55 το κορίτσι μάς πλησιάζει με ένα αγχωμένο χαμόγελο και μας ειδοποιεί ότι το μαγαζί κλείνει. Πληρώνουμε, μας ευχαριστεί και ζητάει συγγνώμη. Στις δέκα θα κλείσουν τα πάντα, στις 12 αρχίζει η απαγόρευση της κυκλοφορίας που διαρκεί έως τις 5 το πρωί.

Μέσα στη Μαϊντάν νεαροί σχηματίζουν κύκλο γύρω από κάποιον που τραγουδάει παλιά ουκρανικά τραγούδια τα οποία υμνούν τον έρωτα και τους ατελείωτους αγώνες των Ουκρανών. Μια ομάδα νέων ανδρών στήνει γύρω του έναν τρελό, εκστατικό χορό. Οι Ουκρανοί δεν εκφράζονται εύκολα, τ' αγόρια αυτά όμως είναι σε ηλικία που από στιγμή σε στιγμή θα κληθούν στο μέτωπο. Στις 11 και κάτι ο τραγουδιστής κλείνει το μικρόφωνο και μαζεύει τα πράγματά του. Η πλατεία ερημώνει. Μετά τις 12 στη Μαϊντάν ξεχωρίζουν μόνο οι μπλε φάροι από τα περιπολικά. Σπανίως περνάει κάποιο όχημα, το οποίο η αστυνομία σταματάει για έλεγχο.

Τσερνιβτσι, μια πόλη ασφαλής

Τρία 24ωρα νωρίτερα, 4 το πρωί. Απόλυτη ησυχία. Δεν κουνιέται φύλλο. Το αυτοκίνητο διασχίζει αργά την κεντρική λεωφόρο του Τσερνιβτσι, της ουκρανικής πόλης στο νοτιοδυτικό τμήμα, η οποία απολαμβάνει μία σχετική ασφάλεια. Είναι από τις ελάχιστες που δεν έχει δεχθεί επίθεση, ο πόλεμος όμως είναι κι εδώ. Από τις 12 τα μεσάνυχτα έως τις 5 το πρωί η απαγόρευση κυκλοφορίας τηρείται ευλαβικά. Τα πάντα σκοτεινά, η ησυχία διακόπτεται περιστασιακά από τους ήχους ενός οχήματος που αγκομαχά στους λιθόστρωτους δρόμους – οι ρόδες ζορίζονται από στις λακκούβες. Φτάνουμε στην Κομπιλιάνσκα, στον εμβληματικό πεζόδρομο της πόλης. Δεν υπάρχει ψυχή. Στο νου μου επιστρέφουν οι βόλτες στη νεκρική σιγή της αθηναϊκής καραντίνας, τώρα ακούγονται μόνο οι τροχοί της βαλίτσας μου. Σκοτάδι μπροστά από το ξενοδοχείο, είναι χωμένο σε μία μικρή στοά. Η ρεσεψιονίστ αργεί να απαντήσει, τα αγγλικά της δεν είναι καλά. Μετά τις 4 μπαίνω στο δωμάτιο. Το ταξίδι μου έχει ξεκινήσει ακριβώς πριν από 12 ώρες.

Δεν είναι εύκολο να φτάσεις στην Ουκρανία, όπου από τον Φεβρουάριο του 2022 εξελίσσεται πόλεμος. Και μόνο το άκουσμα ότι θα την επισκεφθείς, προκαλεί σειρά περιεργών βλεμμάτων και ποικίλων αντιδράσεων. Κοντά στα μεσάνυχτα, λίγο πριν η Δευτέρα γίνει Τρίτη, το αεροσκάφος προσγειώθηκε στη Σουεσάβα, μία μικρή πόλη στον βορρά της Ρουμανίας, αφού προηγουμένως ζήσαμε ένα γεμάτο άγχος τράνζιτ στο Βουκουρέστι. Ο χάρτης της Google δείχνει μια μπλε κουκκίδα στη μέση του πουθενά. Το αεροδρόμιο μικρό, αδιάφορο. Δεν υπάρχει ούτε μαγαζί να αγοράσεις νερό. Τριγύρω κόσμος κοιμάται, περιμένει την πρωινή του πτήση. Δύο ώρες μετά, περί τη 1 το πρωί, φτάνει ένα μίνι βαν το οποίο έχει ήδη κάνει μια διαδρομή περίπου 1,5 ώρας από την Ουκρανία. Με παραλαμβάνει. Βαθύ σκοτάδι μέχρι τα σύνορα. Στο ρουμανικό κομμά-

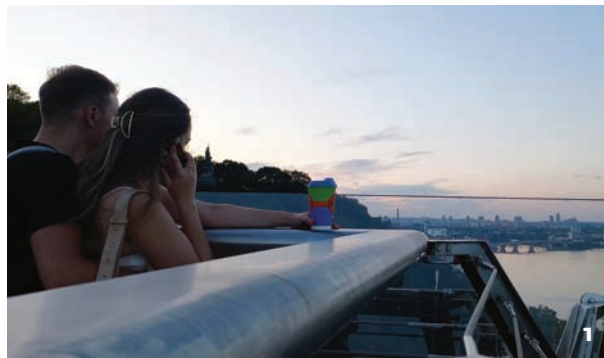

τι το ελληνικό διαβατήριο χρειάζεται μόλις μια ματιά, στο ουκρανικό όμως ζητούν να βγω από το όχημα και να δουν το πρόσωπό μου. Περνάμε. Βλέπω στην οθόνη του κινητού ότι η κουκκίδα κινείται εντός της Ουκρανίας. Δέος. Είμαι σε χώρα όπου εξελίσσεται πόλεμος – και μόνον η σκέψη είναι ανατριχιαστική.

Στις 9 το πρωί πετάγομαι από το κρεβάτι, ακούω τον εθνικό ύμνο. Είχα διαβάσει στους *New York Times* ότι καθημερινά εκείνη την ώρα τα πάντα σταματάνε για 3 λεπτά, μία αδιάκοπη τιμή στους πεσόντες του πολέμου. Βγαίνω στο παράθυρο και βλέπω την πόλη, νωριτερα δεν είχα καταφέρει να διακρίνω τίποτα. Από κάτω βρίσκεται ένα γραφείο της στρατονομίας. Η παρουσία μου, και δη με το κινητό τηλέφωνο στο χέρι, τους ενοχλεί. Μου βάζουν τις φωνές, «όχι βίντεο». Μπαίνω μέσα. Κάθε πρωί ξυπνούσα με τον εθνικό ύμνο της Ουκρανίας.

Πρωινό στην Κομπιλιάνσκα και βρίσκω ευκαιρία να παρατηρήσω τα πάντα γύρω μου: κάθε κτίριο, κάθε λιθόστρωτο, αλλά περισσότερο μένω στα βλέμματα. Κοιτάζω τους Ουκρανούς στα μάτια. Παρακολουθώ τις κινήσεις τους, πώς βαδίζουν, πώς βιώνουν τη συγκυρία. Πίνω καφέ. Διαβάζω στο διαδίκτυο τις ειδήσεις για τις φωτιές στη Ρόδο, τον τόπο της καταγωγής μου. Η Βικτώρια με ρωτάει «*Ακούς τις σειρήνες;*» Δεν το είχα καταλάβει. Σε όλη την πόλη ηχεί ένας επίμονος, απειλητικός ήχος. Μου δείχνει την εφαρμογή στο κινητό της στην οποία απεικονίζεται ο χάρτης της Ουκρανίας, έχουν κοκκινίσει τα σημεία στα οποία ενδέχεται να υπάρξει πυραυλική επίθεση. Όλη η χώρα είναι κόκκινη. Ρωτάω τι πρέπει να κάνουμε... Κοιτάζω τριγύρω, τα πάντα κυλάνε όπως πριν. Για ένα διάστημα οι πάντες έσπευδαν στα καταφύγια. Τώρα έχουν επιλέξει την κανονική τους ζωή, με πείσμα. Ακούς τις σειρήνες κι όλοι συνεχίζουν ό,τι έκαναν. Ίσως πρόκειται για πράξη αντίστασης, ένα μήνυμα ότι «δεν φοβόμαστε». Πιθανόν να είναι η δύναμη της συνήθειας. Μέχρι κι εγώ το συνήθισα, δεν έδινα σημασία μετά από κάποιο ορισμένο διάστημα. Μία ημέρα, ωστόσο, η Βικτώρια στο άκουσμα της σειρήνας τα έχασε, αγχώθηκε. Προσπαθούσα να την καθυσοκράσω υπογραμμίζοντας ότι είμαστε σε ασφαλή περιοχή. «*Είμαστε, αλλά αυτή τη στιγμή άνθρωποι ενδέχεται να χάσουν τη ζωή τους ή την περιουσία τους. Ο πόλεμος συνεχίζεται*» μου αντιγύρισε.

Στην κεντρική πλατεία δεσπόζει το άγαλμα του Ταράς Σεβτσένκο, του εθνικού ποιητή της Ουκρανίας. Πίσω του, ως ογκώδες φόντο, η σημαία της Ουκρανίας. Εκεί έχουν τοποθετηθεί εκατοντάδες φωτογραφίες με τους νεκρούς στρατιώτες, ένας ακόμα τοίχος μνήμης – οι Ουκρανοί το υπογραμμίζουν συνέχεια, ο πόλεμος άρχισε το 2014, όχι το 2022. Ο αριθμός των πορτρέτων αυξάνεται διαρκώς. Η Βικτώρια μου δείχνει τα παιδιά που παίζουν δίπλα στους πίδακες του σιντριβανιού. Νομίζω ότι μου ζητάει να φωτογραφίσω το σκηνικό, βγάζω το κινητό, τραβάω ένα πλάνο, στο πρόσωπό της έχει σχηματιστεί ένα μικρό χαμόγελο. «*Σε τόσες περιπτώσεις, παιδιά έπαιζαν ανέμελα με τους γονείς τους και μια ρουκέτα απλά τους τερμάτισε τη ζωή. Θυμάσαι στον σταθμό του τρένου στο Κραματόρσκ;*» Δεν είναι εύκολο να συνειδητοποιήσεις τη (νέα) καθημερινότητα των Ουκρανών, να «διαβάσεις» το μυαλό τους, πολλώ δε μάλλον όταν προέρχεσαι από μια χώρα με απόλυτη ασφάλεια. «*Θέλεις να πάμε στο νεκροταφείο; Αντέχεις;*». Απαντώ καταφατικά. Για να καταλάβεις τη χώρα, πρέπει να τη ζήσεις, Παντού.

ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΗΧΕΙ ΕΝΑΣ ΕΠΙΜΟΝΟΣ, ΑΠΕΙΛΗΤΙΚΟΣ ΗΧΟΣ. ΜΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΕΤΑΙ Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ, ΕΧΟΥΝ ΚΟΚΚΙΝΙΣΕΙ ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΠΥΡΑΥΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ.

- 1 Ένα ερωτευμένο ζευγάρι νεαρών χαλαρώνει στη γυάλινη γέφυρα με φόντο τον Δνείπερο.
- 2 Το άγαλμα του Δάντη καλυμμένο από σάκους με άμμο, για να προστατευτεί από πιθανή επίθεση.
- 3 Στη Μαϊντάν τα πρώα θυμίζουν αυτούς που έπεσαν νεκροί στη μάχη για την ελευθερία.
- 4 Δίπλα στο άγαλμα της Ανεξαρτησίας, μικρές σημαίες στο γρασίδι, μία για κάθε νεκρό.

Το κεντρικό νεκροταφείο βρίσκεται στα νότια προάστια της πόλης. Η εικόνα είναι δύσκολη. Από μακριά διακρίνονται οι σημαίες και τα στεφάνια, μπλε και κίτρινο. Εργάτες σκάβουν συνέχεια. Η είσοδος έχει ξηλωθεί, ο χώρος στάθμευσης μετακινήθηκε προς τα έξω. Άνοιξε χώρος για περισσότερους τάφους. Κι ένα κτίριο διοίκησης γκρεμίστηκε. Σιγή, μόνο ένα ελαφρό αεράκι δίνει κίνηση στις σημαίες, ανεμίζουν ράθυμα. Εργάτες καπνίζουν και σκάβουν. Είναι 50άρηδες, ίσως νιώθουν τυχεροί που είναι εκεί κι όχι στο ανατολικό μέτωπο. Οι παλαιότεροι τάφοι έχουν μεγάλες φωτογραφίες των νεκρών τους, και κάποια στοιχεία. Σε ποια μονάδα υπηρέτησε, πού πολέμησε, πότε έπεσε για την πατρίδα. Βλέπουμε τον τάφο μιας νέας γυναίκας. Στη φωτογραφία φοράει στολή παραλλαγής. Ήταν έγκυος. Πέθανε πολεμώντας.

Για να ακτινογραφήσεις την ψυχή μιας χώρας σε πόλεμο ίσως πρέπει να κινηθείς πέραν της δημοσιογραφικής συμβατικότητας (συνεντεύξεις με πολιτικούς, ειδικούς κ.λπ.), βιώνοντας την καθημερινότητα των Ουκρανών. Να παρατηρείς τις κινήσεις, τα βλέμματα. Τα κουρασμένα μα περήφανα μάτια μιας ηλικιωμένης στη λαϊκή αγορά που κάθετα κατάχαμα και πουλάει χόρτα. Το ευγενικό χαμόγελο μιας άλλης κυρίας που πουλάει λουλούδια. Τον βηματισμό στον δρόμο που είναι συνήθως αργός, ήπιος. Τους στρατονόμους που με πλησίασαν καθότι άνδρας σε ηλικία ικανή για μάχη – μόλις κατάλαβαν ότι είμαι Έλληνας έφυγαν χωρίς αντίο. Τους άνδρες που έμειναν πίσω, προστάτες γαρ, για να καλύψουν τις ανάγκες της οικογένειας, να προστρέξουν σε γονείς αρρώστους και ηλικιωμένους, άνδρες που έχασαν τη γυναίκα τους και μεγαλώνουν μόνοι τα παιδιά τους. Τις παρέες των νέων που χαμογελούν, δεν μπορούν παρά να ζήσουν. Τα ζευγάρια που ερωτεύθηκαν και το αγόρι θα πάει στο μέτωπο λίγο μετά. Τους φοιτητές που ξέρουν ότι είναι το μέλλον της χώρας. Και το μίσος. Το μίσος απέναντι στον Πούτιν, στους Ρώσους, στη Ρωσία. Μίσος που αναβλύζει, μίσος που αν δεν νιώσεις το βίωμά τους, τον πόνο τους, το αδιάκοπο άγχος τους, δεν είναι δυνατόν να το καταλάβεις.

Στα γενέθλιά της, η 70χρονη Βέρα, ψυχίατρος υψηλού προφίλ, άνοιξε το σπίτι της επί 2 μέρες για τις επισκέψεις των φίλων που αδιάκοπα περνούσαν, της έφερναν λουλούδια, τους κερνούσε ποτό και φαγητό, λίγο μετά έφευγαν. Ο Γεβγέν και η Ολένα, 40άρηδες δικηγόροι, ωραίο και μετρημένο ζευγάρι, μου λένε ότι στην αρχή της εισβολής έστειλαν τις κόρες τους, 8 και 10 ετών, μαζί με τη γιαγιά στον Μαραθώνα. Έμειναν τρεις μήνες μακριά. Ρωτάω την Ολένα, γιατί δεν ακολούθησε. «*Δεν μπορούσα να χάσω τη δουλειά μου, δεν ήθελα να αφήσω πίσω τον άνδρα μου*». Ο Γεβγέν την κοιτάζει σιωπηλός. Οι άνδρες, όσο διαρκεί ο πόλεμος, δεν μπορούν να βγουν από τη χώρα. Ανταλλάσσουμε χειραφία. «*Μετά το τέλος του πολέμου να έρθετε στη Ρόδο*» του λέω. Με κοιτάζει, μου σφίγγει το χέρι, βλέπω τα μάτια του που έχουν βουρκώσει.

Η Βέρα δεν θέλησε να της τραγουδήσουν τα «χρόνια πολλά», ζήτησε να υψώσουμε τα ποτήρια με το κρασί για τη νίκη της Ουκρανίας. Έτσι ακριβώς είχε κάνει η Χριστίνα Κατράκη κι ο Ρόμαν, όταν τσουγκρίσαμε μπουκάλια μπύρας στα γενέθλιά μου στο λόμπι του ξενοδοχείου Ukraine στο Κίεβο. Δεν λέμε «για μας», αλλά «με τη νίκη». **A**

ΑΙΣΘΗΜΑ ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Αν υπάρχει μια φράση για να χαρακτηρίσει την ψυχολογία των πολιτών αυτής της χώρας σήμερα, είναι το «αίσθημα ανασφάλειας». Η εξουσία, η κυβέρνηση, οι κρατικές δομές απέδειξαν ότι σε κάποια καίρια γεγονότα δεν μπορούν να εγγυηθούν την ασφάλεια των πολιτών εντός της ελληνικής επικράτειας. Και αυτό ανατρέπει κάθε συνθήκη κανονικότητας. Τα πολιτικά και διοικητικά εργαλεία που είχαν μέχρι πρότινος οι κυβερνήσεις φαίνεται ότι δεν επαρκούν, γεγονός που πιθανόν συνεπάγεται μια νέα κρίση εμπιστοσύνης και φυσικά αντιπροσωπείας. Η βασική αιτία μπορεί να είναι η κλιματική αλλαγή, αλλά δεν αρκεί για να ερμηνεύσει την κάθε ήττα της κρατικής μηχανής. Διότι υπάρχουν και «στραβές» που δεν έχουν να κάνουν με αυτήν. Το ερώτημα των επόμενων ημερών είναι αν θα κλονιστεί και η εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας προς τον πρωθυπουργό της χώρας, Κυριάκο Μητσοτάκη. Διότι αν συμβεί και αυτό, και με δεδομένη την απουσία σοβαρής εναλλακτικής, το αίσθημα της ανασφάλειας θα επιταθεί.

Μπορεί η μετωπική σύγκρουση των δύο τρένων στα Τέμπη να ξεχάστηκε, αλλά κανείς δεν είναι σίγουρος ότι τα πράγματα γίνονται σωστά στο κάθε σταθμαρχείο του μικρού σιδηροδρομικού μας δικτύου. Διότι για την ασφάλεια των μεταφορών υπήρχαν ρητές διαβεβαιώσεις από υπεύθυνα χείλη και πριν από την «τράκα». Σάμπως είμαστε σίγουροι ότι όλοι οι σιδηροδρομικοί είναι σωστά εκπαιδευμένοι και αξιολογημένοι και βρίσκονται κάθε στιγμή στη θέση τους; Ποιος βάζει το χέρι του στη φωτιά για το ότι οι μεταφορές είναι ασφαλείς; Υπάρχει αδέκαστος μηχανισμός που τις ελέγχει; Και παρεμπιπτόντως πότε θα μάθουμε επακριβώς τι παίχτηκε στα Τέμπη;

Και αν για τα τρένα οι αμφιβολίες είναι ανεπίκαιρες τι γίνεται με τα καράβια; Δηλαδή, ο πολίτης που μπαίνει σ' ένα ποστάλι για να πάει στα νησιά, πρέπει να κοιτάζει γύρω του να δει αν υπάρχει λιμενικός που εποπτεύει την επιβίβαση ή την αποβίβαση, όπως προβλέπεται από τον νόμο; Ή να παρατηρεί τον ύπαρχο να δει μήπως είναι κουρασμένος ή εκνευρισμένος και να παίρνει τα μέτρα του; Διότι ο Αντώνης χάθηκε επειδή ο λιμενικός δεν ήταν στη θέση του. Και χάθηκε σε ένα σημείο και σε μια φάση που κανείς μας, όλα αυτά τα χρόνια που ταξιδεύουμε, δεν υποψιάστηκε ποτέ ότι κινδυνεύει. Δηλαδή, ούτε μέσα στο λιμάνι του Πειραιά είμαστε στοιχειωδώς ασφαλείς; Το βιντεάκι που είδαμε θα το θυμόμαστε για πάντα. Και θα μας στοιχειώνει. Για πάντα! Εσείς το είδατε;

Και αν τα προηγούμενα πρόσφατα γεγονότα φαίνονται και είναι ακραία τι γίνεται με τις ετήσιες δασικές πυρκαγιές; Όλοι αυτοί που ζουν και εργάζονται σε περιοχές που γειτονεύουν με δάση θα αισθάνονται ασφαλείς το επόμενο καλοκαίρι; Και αν το σωτήριο «112» εξασφαλίζει ότι θα πάρουν το μήνυμα ώστε να απομακρυνθούν από τα επικίνδυνα σημεία, τι γίνεται με τα σπίτια και τις επιχειρήσεις τους; Με τα νοσοκομεία και τις δημόσιες υποδομές; Με τις καλλιέργειες, τα ζώα και το φυσικό περιβάλλον; Διότι το φετινό καλοκαίρι απέδειξε ότι οι κρατικές υπηρεσίες σε μερικές δύσκολες περιπτώσεις αδυνατούν να σβήσουν άμεσα μια φωτιά πριν αυτή πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Μπορεί να έσβησαν εκατοντάδες, μπορεί το προσωπικό τους να έδειξε ικανότητα και αυταπάρνηση, μπορεί τα μέσα πυρόσβεσης να είναι επαρκή, αλλά και η νότια Ρόδος

κάπκε, και το δάσος της Δαδιάς, και ένα μέρος της Πάρνηθας, και η φωτιά στη Νέα Αγχιάλο έφτασε μέχρι την αποθήκη των πυρομαχικών όπου έσκασαν βλήματα. Κάτι δεν έγινε σωστά. Θα το μάθουμε; Μήπως πρέπει να βλέπουμε τη φωτιά εγκαίρως; Μήπως δεν πρέπει να αφήνουμε το δάσος μόνο του τις δύσκολες ημέρες; Μήπως πρέπει να επανασχεδιαστεί όλο το σύστημα πρόληψης, εποπτείας και πυρόσβεσης;

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά ήρθε και ο κυκλώνας Daniel να πλημμυρίσει ένα μέρος του Θεσσαλικού κάμπου με τις καταστροφικές συνέπειες που ζούμε αυτές τις μέρες. Φυσικά και είναι ακραίο γεγονός, και σύμφωνα με όσα μας λέγουν οι ειδικοί καμιά αντιπλημμυρική φροντίδα και υποδομή δεν θα μπορούσε να τον αντιμετωπίσει επαρκώς. Αλλά ποιος είναι σίγουρος ότι σε μια επόμενη κακοκαιρία ηπιότερης μορφής, από αυτές που αναμένονται τα επόμενα χρόνια, οι υποδομές θα αντέξουν και δεν θα υπάρχουν ανάλογες συνέπειες έστω χαμηλότερου βαθμού; Ποιος κάτοικος των περιοχών που επλήγησαν, μπορεί πλέον να κοιμάται ήσυχος όταν πληροφορείται ότι θα βρέξει στα πέριξ; Και ποιος θα επενδύσει, θα στήσει σπίτια και επιχειρήσεις στην περιοχή ελπίζοντας ότι δεν θα ξαναζήσει παρόμοιο γεγονός; Αυτό ακριβώς είναι ο ορισμός της ανασφάλειας. Δεν είναι κινδυνολογία, είναι πραγματικότητα. Και φυσικά η ιδιωτική ασφάλιση είναι απαραίτητη αλλά και πολιτικά ορθή μιας και αυτό επιτάσσει η ατομική ευθύνη του πολίτη. Αλλά δεν είναι και πανάκεια.

Οι αιτίες όλων αυτών των γεγονότων, γνωστές ή άγνωστες, δεν ενδιαφέρουν τον πολίτη. Το αποτέλεσμα μετράει. Τρένα κυκλοφορούσαν και πριν την «τηλεδιοίκηση», καβγάδες στους καταπέλτες των πλοίων στήνονταν και πριν τον φόνο του Αντώνη, τα δάση της μεσογειακής πεύκης καίγονται εδώ και χιλιάδες χρόνια, οι πλημμύρες είναι φυσικό φαινόμενο που θα επιταθεί. Αλλά υποτίθεται ότι η χώρα προοδεύει, η οικονομική της κατάσταση είναι ανθηρή, η τεχνολογία παρέχει καταπληκτικά μέσα, τα συστήματα διαχείρισης κρίσεων έχουν εξελιχθεί. Η πληροφορία ταξιδεύει με την ταχύτητα του φωτός. Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής έχουν εντοπιστεί και αναλυθεί, οι προειδοποιήσεις της επιστημονικής κοινότητας είναι σαφείς και αναλυτικές. Τι λείπει; Η αξιοπιστία της κρατικής μηχανής. Η αξιοποίηση κάθε πιθανής δύναμης. Το σχέδιο πρόληψης, η συνέπεια και η ταχύτητα στην εφαρμογή. Η σοβαρή περιφερειακή διοίκηση. Χωρίς αυτά, στα δύσκολα, θα γράφουμε ήττες. Και τότε το αίσθημα της ανασφάλειας θα διογκώνεται, η κρίση εμπιστοσύνης των πολιτών προς το κράτος θα διευρύνεται και κάποια στιγμή θα περάσει σε επικίνδυνα μονοπάτια. Ανυπακοή λέγεται.

Μετά από κάθε κρίση, πόσο μάλλον μετά από πολλές και απανωτές, οι πολιτικοί θυμούνται τις μεταρρυθμίσεις στις κρατικές δομές. Συχνά όμως αυτές μένουν αδιευκρινιστές και γι' αυτό μετέωρες μέχρι να περάσουν στη λήθη. Ή πραγματοποιούνται προσχηματικά με αποτέλεσμα μετά από μια νέα κρίση να είμαστε στο ίδιο έργο θεατές. Πρωτόκολλα υπάρχουν; Και αν ναι ποιοι και πώς τα εφαρμόζουν;

Είναι αξιολογημένοι όλοι οι μηχανισμοί αλλά και οι δημόσιοι λειτουργοί που τους υπηρετούν, σε όλες τις θέσεις, ειδικά σε αυτές που σχετίζονται με την ασφάλεια των πολιτών; Και ποιος αξιόπιστος μηχανισμός τούς αξιολόγησε; Πόσο στενή και εύρυθμη είναι η συνεργασία τοπικής, περιφερειακής και κεντρικής διοίκησης κατά τη διαχείριση τέτοιων κρίσεων; Υπάρχουν εκθέσεις;

Το ελληνικό κράτος δεν μπορεί να κάνει αληθινή εσωτερική αξιολόγηση και το έχει αποδείξει. Ο φίλος και ο κολλητός δεν μπορεί να σε αξιολογήσει, να μην αυταπατώμεθα. Ούτε είναι σίγουρο ότι ο αξιολογών γνωρίζει περισσότερα από τον αξιολογούμενο. Ή, ότι ο αξιολογών έχει τα επιστημονικά εργαλεία να κάνει σωστά τη δουλειά του ακόμα και όταν θέλει. Η αξιολόγηση πρέπει να είναι εξωτερική, να γίνεται από ανεξάρτητες αρχές, δημόσιες ή ιδιωτικές, πάνω σε συγκεκριμένους δείκτες που έχουν προκαθοριστεί και είναι εις γνώση όλων. Και φυσικά να έχει πραγματικές συνέπειες. Συνέπειες στον βαθμό και στο μισθολόγιο και φυσικά, αν χρειαστεί, να οδηγεί και στη μετάταξη ή στην απόλυση. Από τη στιγμή που η οργανικότητα και η μονιμότητα είναι δεδομένες, δεν μπορούμε να μιλάμε για αξιολόγηση. Άρα ούτε για μεταρρύθμιση. Να τελειώνει αυτή η πλάκα με το Δημόσιο. Και αυτός είναι ο λόγος που συνεχώς κυνηγάμε την ουρά μας και εξαγγέλλουμε μεταρρυθμίσεις που αποδεικνύονται φιάσκο.

Επειδή ακριβώς η αξιολόγηση εργαλείων, δομών και προσωπικού είναι προσχηματική, έχουμε «εκπαιδευτεί» να αναζητάμε χαρισματικούς πρωθυπουργούς, μάγους υπουργούς και οραματιστές πολιτικούς ώστε να μας θεραπεύσουν κάθε αδυναμία και να εξαλείψουν κάθε παθολογία. Μέχρι και από το Αμέρικα εισάγουμε. Λες και ένας άνθρωπος ή ένα συμβούλιο –έστω και αν έχουν τις καλύτερες των προθέσεων– αρκούν για να σβήνουν όλες οι φωτιές στην ώρα τους, να γίνουν αποτελεσματικές οι δυνάμεις ασφαλείας, να ολοκληρώνονται εγκαίρως όλα τα αντιπλημμυρικά έργα. Και όταν γίνεται η «στραβή», η απομάκρυνση ενός υπουργού ή και η αλλαγή ολόκληρης κυβέρνησης αρκούν για να μεταμορφωθεί το κράτος και να νιώσουν οι πολίτες ασφαλείς. Αν αρκούσαν, με τόσες κυβερνήσεις που έχουν παρελάσει, το πρόβλημα θα είχε επιλυθεί.

Στη χώρα αυτή καταναλώνουμε περίσσεια πολιτικής ευθύνης και πολιτικού κόστους ακριβώς για να μη φαίνονται οι αδυναμίες των δημόσιων υπηρεσιών. Μόνο που ο πλανήτης μπαίνει πλέον σε μια νέα φάση και σταδιακά τίποτα δεν θα είναι όπως πριν. Μόνο που η τεχνολογία και η πρόοδος έχουν κάνει τα πράγματα περίπλοκα, οι κίνδυνοι είναι συχνά πρωτόγνωροι και οι επιφορτισμένοι για την ασφάλεια των πολιτών, όπως και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί, χρειάζονται άλλες ικανότητες, άλλη εκπαίδευση και υψηλότερο αίσθημα ευθύνης. Το πρόβλημα δεν είναι στενά πολιτικό. Είναι πρόβλημα σχεδίασης, ελέγχου και κυρίως ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Και γι' αυτό άκουσα με χαρά τον πρωθυπουργό να λέει ότι: «Η συστηματική συνεργασία Πολιτικής Προστασίας με τις Ένοπλες Δυνάμεις είναι μονόδρομος με συγκεκριμένα πρωτόκολλα. Σε μια χώρα η οποία δαπανά 3% του ΑΕΠ για τις Ένοπλες Δυνάμεις πρέπει να έχει τη δυνατότητα να τις αξιοποιεί όταν αντιμετωπίζει φυσικές καταστροφές και αυτό θα γίνεται στο «εξής». Για να δούμε αν η πολιτική ηγεσία πήρε το μήνυμα. Και κυρίως αν έχει έμπρακτη απάντηση. **Α**

ΤΙ ΛΕΙΠΕΙ; Η ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ. Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΘΕ ΠΙΘΑΝΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ, Η ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΚΑΙ Η ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥΣ

ΜΟΛΙΣ ΤΟ 15% ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ ΚΑΙ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΜΑΣΤΙΖΟΥΝ ΤΗ ΧΩΡΑ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Μάρτυρες μιας αδιανόητης καταστροφής. Μερικές εβδομάδες μετά τις πυρκαγιές που έπληξαν την Ελλάδα από άκρη σε άκρη, σε Ρόδο, Έβρο και Αττική, η Θεσσαλία πλημμυρίζει κατά τη διάρκεια της κακοκαιρίας Ντάνιελ με ανθρώπους να χάνουν τις ζωές τους και τις περιουσίες τους, αλλά και τους τόπους που διέμεναν να μετατρέπονται σε χωριά φαντάσματα. Πώς θα καταφέρουν να επανέλθουν στη συνηθισμένη τους καθημερινότητα; Πώς θα ανακτήσουν τους κόπους μιας ζωής που παρέσυραν τα φουσκωμένα νερά του Πηνειού; Η επικαιρότητα φέρνει στο τραπέζι περισσότερο από ποτέ το θέμα της ασφάλισης των σπιτιών έναντι των φυσικών καταστροφών.

Με την Ελλάδα να είναι η 6η πιο σεισμογενής χώρα παγκοσμίως (και η πιο σεισμογενής στην Ευρώπη) και με πυρκαγιές να κατακαίνε τις εκτάσεις της κάθε καλοκαίρι, χαρακτηριστικό είναι πως μόλις το 15% των κατοικιών είναι ασφαλισμένο, με την πλειοψηφία αυτών λόγω στεγαστικών δανείων, ενώ οι κάτοικοι της χώρας δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ασφάλιση του οχήματός τους παρά της επιχείρησής τους. Δεν είναι στην κουλτούρα μας η ασφάλιση σπιτιού; «Πραγματικά είναι αξιοπερίεργο το γεγονός αυτό διότι αφενός ο Έλληνας λατρεύει την ακίνητη ιδιοκτησία και επενδύει διαχρονικά σε αυτή — «να έχουμε ένα κεραμίδι πάνω από το κεφάλι μας», «η γη δεν κάνει ποτέ αξία», «να προικίσω το παιδί μου» και λοιπές ατάκες— διαθέτοντας ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά ιδιοκατοίκησης στον κόσμο, κοντά στο 80%, και αφετέρου είναι τραγικά ανασφάλιστος. Θεωρούμαστε επί μακρόν οι ουραγοί της Ευρώπης και των χωρών του ΟΟΣΑ. Για παράδειγμα η ασφάλιση κτιρίων είναι υποχρεωτική σε Ελβετία, Γαλλία, Αυστρία, Γερμανία, Ισπανία, Πορτογαλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, ενώ αν και δεν είναι υποχρεωτική σε Ηνωμένο Βασίλειο και Ιταλία εντούτοις το ποσοστό ασφάλισης σε αυτές τις χώρες είναι σχεδόν καθολικό», εξηγεί ο Νίκος Κεχαγιάογλου, Σύμβουλος Ασφαλίσεων Κτιρίων της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων. Και συμπληρώνει: «Υπάρχει και η θεϊκή νοοτροπία «σιγά μη συμβεί σε εμένα», «αν μάζενα τα λεφτά της ασφάλειας θα έφτιαχνα δυο σπίτια ακόμα», «το σπίτι μου είναι γερό

και δεν παθαίνει τίποτα», η οποία ενώ έχει καταρριφθεί από τα γεγονότα, παραμένει ανθεκτική και πλειοψηφούσα. Δεν υπάρχει ασφαλιστική παιδεία στη χώρα μας».

Πρόσφατα θεσμοθετήθηκε η έκπτωση 10% στον ΕΝΦΙΑ για τα ακίνητα που είναι ασφαλισμένα έναντι των φυσικών καταστροφών (πυρκαγιά, καιρικά φαινόμενα, σεισμοί), και κατά την ομιλία του στη φετινή ΔΕΘ ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε την υποχρεωτική ασφάλιση των επαγγελματικών ακινήτων. Οι επιχειρήσεις στην Αθήνα είναι ασφαλισμένες στο 30%, ενώ στην επαρχία το ποσοστό είναι ιδιαίτερα μικρό, σύμφωνα με την ΠΟΜΙΔΑ που υποστηρίζει πως η συγκεκριμένη τακτική θα απάλασσε το δημόσιο από σημαντικά και απρόβλεπτα βάρη.

«Ο μη ασφαλισμένος κοστίζει τεράστια ποσά στον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ ο ασφαλισμένος προσφέρει μόνο κέρδη στα δημόσια ταμεία. Φανταστείτε να ήταν ασφαλισμένα όλα τα σπίτια στο Μάτι. Σήμερα θα αποτελούσε μια καινούργια σύγχρονη πολιτεία η οποία θα είχε εξ ολοκλήρου χρηματοδοτηθεί από τις ασφαλιστικές εταιρείες, ενώ το κράτος θα επιβαρυνόταν μόνο για την αποκατάσταση των υποδομών. Φανταστείτε επίσης τι τεράστια ποσά θα εισέρρεαν στα δημόσια ταμεία από τον ΦΠΑ στα υλικά κατασκευής, τις εργοδοτικές εισφορές, την ανάπτυξη της περιοχής. Αντ' αυτού βλέπουμε μια ερημωμένη πολιτεία με μερικές καινούργιες βίλες διάσπαρτες εδώ κι εκεί, δηλαδή αυτές που ήταν ασφαλισμένες. Επειδή ο κόσμος είναι ανασφάλιστος πληρώνει ένα μέρος των καταστροφών το δημόσιο, δηλαδή ο Έλληνας φορολογούμενος, και κανένας δεν μένει ευχαριστημένος — ούτε ο παθών γιατί τα χρήματα δεν θα του φτάσουν, ούτε τα δημόσια ταμεία, ούτε οι φορολογούμενοι και γενικά η κοινωνία που αποστερείται χρήματα τα οποία θα μπορούσαν να διατεθούν για άλλους αναπτυξιακούς σκοπούς.

»Η ασφάλιση της επιχείρησης αποτελεί έξοδο απόλυτης προτεραιότητας. Είναι σαν να έχεις μια μηχανή που σου βγάζει χρήματα κάθε μέρα και εσύ δεν θέλεις να την προστατέψεις, ενώ μπορείς, από κάθε κίνδυνο που ενδέχεται να απειλήσει αυτή τη ροή χρημάτων» εξηγεί ο κ. Κεχαγιάογλου. Στον Θεσσαλικό κάμπο αλλά και στις πληγείσες περιοχές από πυρκαγιές, δεν έχει γίνει πλήρης αποτύπωση των ασφαλισμένων ή όχι κατοικιών ούτε έχει υπολογιστεί ακόμα με απόλυτη ακρίβεια

το ποσό που μπορεί να κληθούν να καταβάλουν ως αποζημιώσεις οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες. Με βάση τα στοιχεία που διαθέτει ο κ. Κεχαγιάογλου από τις καταστροφικές θεομηνίες των τελευταίων 6 χρόνων προκύπτει πως στη Μάνδρα, για παράδειγμα, οι ζημιές στοίχισαν στις ασφαλιστικές εταιρείες λίγο περισσότερο από 12 εκ. ευρώ. Ασφαλισμένα ήταν 177 κτίρια με μέση αποζημίωση 66.000 ευρώ και 149 οχήματα με μέση αποζημίωση 4.400 ευρώ. Το 2021, μετά τις πυρκαγιές στη βόρεια Εύβοια, ήταν ασφαλισμένα μόνο 113 σπίτια με μέση αποζημίωση 68.000 ευρώ, ενώ στην Αττική την ίδια χρονιά 536 κτίρια με μέση αποζημίωση 51.000 ευρώ. Στο Μάτι και στην ευρύτερη περιοχή ήταν ασφαλισμένα 835 ακίνητα με μέση αποζημίωση 41.500 ευρώ και 248 αυτοκίνητα με μέση αποζημίωση 6.200 ευρώ.

Σύμφωνα με τον ειδικό, η επαγγελματική συμβουλή είναι κρίσιμη σε κάθε κίνηση ασφάλισης κατοικίας, αφού δεν είναι λίγα τα περιστατικά κατά τα οποία το ασφαλιστικό συμβόλαιο μπορεί να καλύπτει τις πυρκαγιές και τους σεισμούς, όχι όμως τα υπόλοιπα φυσικά φαινόμενα. Οι πολίτες επαναπαύονται στο ότι είναι ασφαλισμένοι, αλλά επί της ουσίας δεν είναι πραγματικά σε όλα. Με μια γρήγορη αναζήτηση στο διαδίκτυο μπορεί κανείς να βρει δεκάδες προσφορές από ασφαλιστικές εταιρείες που υπόσχονται την ασφάλιση του σπιτιού με λιγότερο από 1 ευρώ το τετραγωνικό ετησίως. Πώς καθορίζεται ένα μέσο κόστος ασφάλισης οικίας, για παράδειγμα 100 τ.μ.; Το μέσο ελληνικό νοικοκυριό, σε μια περίοδο που όλα ακριβαίνουν, μπορεί να «σηκώσει» την ασφάλιση της κατοικίας του; «Ο μέσος Έλληνας έχει άγνοια του κόστους της ασφάλισης. Σήμερα ένα σπίτι 100 τ.μ. μπορεί να ασφαλιστεί με κεφάλαιο 100.000 ευρώ (το όριο για να πάρει την έκπτωση στον ΕΝΦΙΑ), με 120-150 ευρώ τον χρόνο ανάλογα τις παροχές του προγράμματος και την ασφαλιστική εταιρεία. Δηλαδή με 0,40 ευρώ την ημέρα! Αν ασφαλίσει και το περιεχόμενο θα έχει μια μικρή ακόμα επιβάρυνση. Δηλαδή δίνουμε τα πάντα ώστε να φτιάξουμε ένα σπίτι για να μπουμε να 'στεγάσουμε τα όνειρά μας', και δεν δίνουμε ένα ευτελές ποσό για να το εξασφαλίσουμε από κάποιο απρόβλεπτο γεγονός — δεν υπάρχουν μόνο οι θεομηνίες». ■

Σήμερα ένα σπίτι 100 τ.μ. μπορεί να ασφαλιστεί με κεφάλαιο 100.000 ευρώ (το όριο για να πάρει την έκπτωση στον ΕΝΦΙΑ), με 120-150 ευρώ τον χρόνο ανάλογα τις παροχές του προγράμματος και την ασφαλιστική εταιρεία. Δηλαδή με 0,40 ευρώ την ημέρα!

FALL

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΜΑΣ, ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ, ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΘΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ. Η ΝΕΑ ΣΕΖΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ.

Των ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

PREVIEW '23

Η ΤΕΧΝΗ ΤΕΧΝΗ

Platforms Project 2023 στην Τεχνόπολη

Σε νέο χώρο, με 56 εικαστικές πλατφόρμες από 24 χώρες και περισσότερους από 900 καλλιτέχνες μπαίνει στην ενδέκατη διοργάνωσή του το πρότζεκτ που διευθύνουν η Άρτεμις Ποταμιάνου και ο Μιχάλης Αργυρού. Αφιερωμένο στην χαρτογράφηση της εικαστικής δράσης, όπως αυτή παράγεται σήμερα στο πλαίσιο ομαδικών πρωτοβουλιών καλλιτεχνών, για πρώτη φορά θα φιλοξενήσει δημιουργούς και από το χώρο του θεάτρου, της μουσικής, της αρχιτεκτονικής και του ντιζάιν. Δε θα λείψουν, φυσικά, οι ομιλίες, ημερίδες, περφόρμανς, τα εργαστήρια και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά.

26-29 Οκτωβρίου

15+3 ΝΕΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Πανάρχαια τέχνηρα και φρέσκες εικαστικές προτάσεις, αναδρομικά αφιερώματα και γυναικεία δημιουργία. Να τα ραντεβού που κεντρίζουν τις διαδρομές μας σε μουσεία, ιδρύματα αλλά και απροσδόκητους χώρους

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

«Το Φαινόμενο της Πεταλούδας»

στην Κλωστοϋφαντουργία ΕΛ.Δ. Μουζάκης

Στις ανέμες και τα βαφεία, τον ατμιστή και τις αποθήκες, για έναν μήνα όταν θα κλείνει η βάρδια οι χώροι της γνωστής κλωστοϋφαντουργίας θα «ανοίγουν» σε άλλες φωνές. Σαράντα ένας εικαστικοί (όπως οι ΕοζένΑγκοπιάν, Κλίτσα Αντωνίου, Orit Ben Shitrit, Robert Cahen, Irene Carvajal, Susan Daboll, Λυδία Δαμπασίνα, Μαρία Λοϊζίδου, Δέσποινα Μείμαρογλου, Νίκος Τρανός) έρχονται να αναδείξουν ζητήματα σχετικά με την ελληνική βιομηχανική ιστορία και τον ρόλο των γυναικών, την διανοητική διάσταση της χειρωναξίας και την αλληλοσυνδεσιμότητα των γεγονότων, μέσα από εγκαταστάσεις, βίντεο, γλυπτά, ηχοτοπία και ζωγραφική. Ένα πρότζεκτ σε επιμέλεια του Κώστα Πράπογλου.

21 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

◀ Γιώργος Χατζημιχάλης

στο Μουσείο Μπενάκη Πειραιώς 138

Μισός αιώνας δημιουργίας του πολύπλευρου καλλιτέχνη από το 1966 μέχρι το 2022 ξεδιπλώνεται σε όλο το κτίριο του μουσείου. Μια έκθεση σε δύο μέρη για έναν από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες της γενιάς του, έναν επίμονο ανατόμο της μνήμης, της σημασίας του αρχείου και της σχέσης μεταξύ του παρελθόντος και της σύγχρονης εικαστικής πραγματικότητας. Παρουσιάζονται έργα ζωγραφικής, βίντεο, φωτογραφίες καθώς και νέες δημιουργίες που εκτίθενται για πρώτη φορά. Και για να μπούμε στα παρασκήνια της έκθεσης, ανάμεσα στα δύο μέρη της (τα Σαββατοκύριακα 11 & 12, 18 & 19/11), θα έχουμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε τη μετάβαση.

21 Σεπτεμβρίου 2023 - 5 Νοεμβρίου & 23 Νοεμβρίου - 14 Ιανουαρίου 2024

Ιωάννα Πανταζοπούλου

στην ΕΑΣ

Ένα «τροπικό νησί» βγαλμένο από τις παιδικές αναμνήσεις της 39χρονης εικαστικού ξεφυτρώνει στο πλαίσιο της δράσης The artist on the composer του NEON και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Με τίτλο «A summer evening» θα επιδιώξει να μας αποκαλύψει ένα περιβάλλον παιγνιώδες και ταυτόχρονα δυστοπικό, που απειλείται από την υπερεκμετάλλευση αλλά προστατεύεται από τελετουργίες, μύθους και φαντασία. Η εγκατάσταση, η οποία αποτελείται από 135 γλυπτά, εξαφανίζεται και επανεμφανίζεται σε μια χορογραφημένη σκηνική αλληλουχία, ενώ οι μουσικοί Νίκος Κυριόσογλου, Στέφανος Θωμόπουλος, Καζούγιο Τσουνεχίρο και Κώστας Αργυρόπουλος εκτελούν σε δύο ενισχυμένα πιάνο και κρουστά το έργο του βραβευμένου με Πούλιτζερ και Γκράμι συνθέτη της avant-garde George Crumb «Music for a summer evening (Makrokosmos III)».

22, 23, 24 Σεπτεμβρίου

«Στη σκιά»

στην Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων

Εμπνεύστηκαν από το ελληνικό τοπίο, δίνοντας έμφαση στο ταπεινό αντικείμενο, αλλά ενδιαφέρθηκαν και για το γυμνό γυναικείο σώμα, τις νεκρές φύσεις, τις προσωπογραφίες, τα εσωτερικά, τις σκηνές από την καθημερινή ζωή. Αφομοίωσαν επιρροές από τα μεγάλα καλλιτεχνικά κινήματα και τους δασκάλους της εποχής τους και εξέθεσαν στις πρώτες Πανελλήνιες Καλλιτεχνικές Εκθέσεις και στις αίθουσες τέχνης Ζυγός και Στρατηγοπούλου. Η συμβολή των γυναικών δημιουργών στην τέχνη του 20ού αιώνα εξετάζει το αφιέρωμα με έργα από τις συλλογές της Δημοτικής Πινακοθήκης. Σε τρεις εκθέσεις, με ορίζοντα έως το 2025, παρουσιάζονται δημιουργίες από 120 ζωγράφους και γλύπτρες, γεννημένες μεταξύ 1871 και 1941, από τη Θάλεια Φλωρά-Καραβία έως την Όπυζούνη. Επιμέλεια: Χριστόφορος Μαρίνος και Κάλπη Πετροχείλου.

26 Σεπτεμβρίου - 26 Νοεμβρίου 2023

Οι απαρχές της γλυπτικής

στο Μουσείο Μπενάκη

Σπάνια παλαιολιθικά εργαλεία λαξευμένα σαν δάκρυα ή σε φόρμες σφαιρικές, χειροπελές αλλά και μορφές σε λίθο μας ταξιδεύουν στην αυγή της ιστορίας φανερώνοντας πως, ακόμα και 2,5 εκατομμύρια έως 50.000 χρόνια πριν, οι άνθρωποι και τα προγονικά τους είδη είχαν ανάγκη την ομορφιά αλλά και την ικανότητα να αναγνωρίζουν μοτίβα και μορφές σε πετρώματα. Η έκθεση, με την επιστημονική φροντίδα της Νένας Γαλανίδου, καθηγήτριας Προϊστορικής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, άντλησε έμπνευση από το υλικό που παρουσιάστηκε το 2018 στο Κέντρο Γλυπτικής Νάσερ στο Ντάλας. Εδώ, όμως, εμπλουτίζεται με λίθινα εργαλεία από τη Λεόβη

και με ευρήματα από σημαντικές παλαιολιθικές θέσεις στην Ευρασία και την Αφρική.

26 Σεπτεμβρίου 2023 - 7 Ιανουαρίου 2024

«Ars theatralis. Μάνος Περράκης»

στο Βυζαντινό Μουσείο

Σ' ένα σκηνικό που παραπέμπει σε αρχιτεκτονικό γραφείο εποχής, πάνω στις κεκλιμένες επιφάνειες σχεδιαστών, σχέδια, σκαριφήματα και εικόνες μάς βάζουν στην περιπέτεια της δημιουργίας του Θεάτρου Τέχνης Κάρολος Κουν, της Νέας Σκηνής του Εθνικού Θεάτρου, του Σχολείου της Αθήνας - Ειρήνη Παπά, του Θεάτρου της Γης στη Θεσσαλονίκη. Είναι μόνο κάποια πολιτιστικά τοπόσημα που υπέγραψε ο Μάνος Περράκης, ο οποίος έχει, επίσης, σχεδιάσει το Μουσείο Τσόκλη στην Τήνο αλλά και την υπόγεια επέκταση του ΒΧΜ. Η έκθεση, που επιμελείται η Ερατώ Κουτσουδά-

κη, θα περιλαμβάνει ακόμα μακέτες, βραβεία, έργα τέχνης από τη συλλογή του αρχιτέκτονα και τη συλλογή του σχεδιαστικών οργάνων.

27 Σεπτεμβρίου 2023-28 Ιανουαρίου 2024

«Ελαιώνας '23 - Χθόνιο και ανθρωπόκαινος»

το μετρό Ελαιώνας

Η διαχρονική συνομιλία αλλά και η σύγκρουση φύσης και ανθρώπου και η σχέση ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν «κινούν» το νέο επιμελητικό εγχείρημα του Δημήτρη Τρίκα. Εκεί απ' όπου άλλοτε περνούσαν οι μύστες για την Ελευσίνα και κάρπιζαν τα λιοχώρα της Αθήνας, στην καθημαγμένη από την άναρχη εκβιομηχάνιση γειτονιά Μαρκόνη, 41 καλλιτέχνες ερμηνεύουν παλιές και νέες ιστορίες των ανθρώπων και των πόλεων της Ιεράς οδού μέσα από τις μεταμορφώσεις του τοπίου και

της ανθρωπογεωγραφίας της περιοχής. Ανάμεσά τους οι Δημήτρης Αληθινός, Campus Novel, Μιχαήλ Καρίκης, Μαρία Παπαδημητρίου, Ελένη Πανουκλιά, Στεφανία Στρούζα, Παντελής Χανδρής και με περφόρμανς οι Σάββας Στρούμπος, Θόδωρος Τερζόπουλος, Φίλιππος Τσιτσόπουλος κ.ά.

29 Σεπτεμβρίου - 3 Δεκεμβρίου

Λουκία Αλαβάνου

στη Στέγη

Βρέθηκε στο γκέτο της Νέας Ζωής κατά λάθος. Στα βιώματα, όμως, των Ρομά που το κατοικούν, στη ρημαγμένη δυσ-τοπία του Θριασίου πεδίου, βρήκε παραλληλισμούς με τον Οιδίποδα επί Κολωνών. Έτσι προέκυψε ηVR εγκατάσταση «Αναζητώντας τον Κολωνώ» που εκπροσώπησε την Ελλάδα στην Μπιενάλε της Βενετίας το 2022. Μετά από μια στάση

«Έξω φρενών από ευχαρίστηση»

στο κτίριο Νόμπελ

Στην έννοια της «ευχαρίστησης» και τις πολλαπλές μεταμορφώσεις της εστιάζει η έκθεση που επιμελείται η Νάντια Αργυροπούλου. Στον εντυπωσιακό, αδιαμόρφωτο ακόμα, χώρο πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου, 51 και πλέον καλλιτέχνες και επιμελητές – ανάμεσά τους πολλές γυναίκες και queer δημιουργοί – εξερευνούν ζητήματα περιβαλλοντικής και κοινωνικής δικαιοσύνης, ευφρόσυνων διεκδικήσεων και πολιτικών της απόλαυσης. Συμμετέχουν: Αντουανέττα Αγγελίδη, Πατρίσια Απέργη, VASKOS, The Callas, Τεός Ρόμβος και Χαρά Πελεκάνου, Προσωρινή Ακαδημία Τεχνών, Λητώ Κάττου, Ξένια Καλπακτσόγλου μαζί με [Πέγκυ Ζάλη, Σοφοκλή Κουτσουρέλη, Παναγιώτη Λιανό] Αθηνά Κουμπαρούλη, κ.ά.

29 Σεπτεμβρίου-12 Νοεμβρίου

VASKOS

«Γιώργος Σεφέρης. Εξήντα χρόνια από το Βραβείο Νόμπελ»

στην Πινακοθήκη Γκίκα

Πώς αποτυπώθηκε η σπουδαιότητα του πρώτου ελληνικού Νόμπελ; Με επίκεντρο το βραβείο που απονεμήθηκε στον σημαντικό ποιητή και ανήκει στη συλλογή του μουσείου, παρουσιάζεται πλήθος τεκμηρίων και φωτογραφικού υλικού σε τρεις ενότητες. Η πρώτη αφορά την ημέρα της ανακοίνωσης, η δεύτερη επικεντρώνεται στη βραδιά της απονομής, ενώ η τελευταία στον απόηχό της. Εκτίθενται αφίσες, εφημερίδες της εποχής, συγχαρητήριες επιστολές, οπτικά και ηχητικά ντοκουμέντα και προσωπικά αντικείμενα του Σεφέρη.

25 Οκτωβρίου 2023-24 Φεβρουαρίου 2024

«Παράλληλη θέαση»

στο Ίδρυμα Β. & Μ. Θεοχαράκη

Εβδομήντα έργα από τη Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος παρουσιάζονται μαζί με σκοπό να δημιουργηθεί ένας ανοικτός διάλογος μεταξύ τους. Απόψεις της Αθήνας του Παναγιώτη Τέτση και του Σπύρου Βασιλείου ακολουθούνται από τη σύγχρονη ερμηνεία της πόλης σε έργα του Ηλία Παπαλιάκη και του Ζάφου Ξαγοράρη. Οπτικές του φυσικού τοπίου συναντώνται στη γραφή των Μαλέα, Παπαλουκά, Γαλάνη, αλλά και των Μαδένη, Καγκλή, Αγγελή. Ο μύθος και η ιστορία τροφοδοτούν τους Νικόλαο Γύζη και Μιχαήλ Αξελό, αλλά και τους Γιώργο Λαζόγκα, Γιάννη Ψυχοπαίδη και Βάνα Ξένου, ενώ η ανθρώπινη μορφή διερευνάται στα τελάρα των Ιακωβίδη, Τσαρούχη, Θεοφυλακτόπουλου. Δεν λείπουν οι εικαστικές γραφές πέραν της αναπαράστασης μέσα από καταθέσεις των Γιάννη Σπυρόπουλου, Ρένας Παπασπύρου, Λήδας Παπακωνσταντίνου, Βασιλή Γεροδήμου κ.ά. Επιμέλεια: Χάρις Κανελλοπούλου.

2 Νοεμβρίου 2023-4 Φεβρουαρίου 2024

«Unboxing Callas»

στην Εθνική Βιβλιοθήκη

Μια εξερεύνηση στο αρχείο της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και τη συλλογή Πυρομάλλη, που αποκτήθηκε από τον φορέα πρόσφατα, επιχειρεί ο Βασίλης Ζηδιανάκης στο δεύτερο μέρος της έκθεσης με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση της Μαρίας Κάλλας. Προσωπικές ιστορίες, μνήμες και αρχειακά αντικείμενα της θρυλικής σοπράνο τροφοδοτούν την αφήγηση μέσα από υλικό που προέρχεται και από το φωτογραφικό αρχείο του Κλεισθένη Δασκαλάκου, το Αρχείο Κατίνας Παξινού και Αλέξη Μινωτή του MIET-ΕΛΙΑ και το Ίδρυμα Γιάννη Τσαρούχη. Παράλληλα, δέκα Έλληνες καλλιτέχνες (Μαρία Βαρελά, Παναγιώτης Ευαγγελίδης, Πέτρος Ευσταθιάδης, Χρυσάνθη Κουμινάκη, Ελευθερία Κοτζάκη, Αλέξης Φιδετζής κ.ά.) μέσα από τη ματιά τους δίνουν πρόσβαση σε ιστορίες που έχουν αποσιωπηθεί ή παραλειφθεί από το κυρίαρχο αφήγημα.

26 Νοεμβρίου 2023-Ιανουάριος 2024

Γυναίκες δημιουργοί

στο ΕΜΣΤ

Τη θέση των γυναικών στην ιστορία και το παρόν της σύγχρονης τέχνης θα εξερευνησει το νέο πρόγραμμα του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Στον τρίτο όροφο, οι χώροι της συλλογής θα φέρουν αποκλειστικά γυναικεία υπογραφή – με έργα και από τη δωρεά του Δημήτρη Δασκαλόπουλου. Σε διάλογο με αυτήν την έκθεση θα βρίσκεται και η πρώτη μεγάλη αναδρομική της Λήδας Παπακωνσταντίνου, από τις πρωτοπόρους της περφόρμανς στην Ελλάδα, καθώς και η εκτενής παρουσίαση από όλες τις περιόδους δραστηριότητας της Χρύσας Ρωμανού. Στα προσεχώς και η ομαδική έκθεση που επιμελούνται οι miss dialectic. **A**

στη Στοκχόλμη, τα εργονομικά, εμπνευσμένα από τον ουτοπιστή αρχιτέκτονα Τάκη Ζενέτο, καθίσματα, έρχονται στο -1 της Στέγης για να καθίσουμε αναπαυτικά και να «διακτινιστούμε» σ' ένα ταξίδι 360 μοιρών με όχημα την τεχνολογία της εικονικής πραγματικότητας. Η πλοκή εκτυλίσσεται γύρω από τα θέματα της γήρανσης και του θανάτου, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της οικουμενικής ελευθερίας, του καλλιτεχνικού οράματος και της σημερινής κοινωνικής πραγματικότητας.

Από τις 10 Οκτωβρίου

«Συζυγία, στέρεο φως & άχρονη κίνηση»

στο MOMus - Μουσείο Άλεξ Μυλωνά

Από τους πιο ενδιαφέροντες καλλιτέχνες της νεότερης γενιάς, ο Ηλίας Σιψάς και ο Απόλλωνας Γλύκας συνεχίζουν τον εικαστικό τους δι-

άλογο, μετά από μια πρώτη εκδοχή της έκθεσης στο Τάμπερε της Φιλανδίας πριν από δύο χρόνια. Η ισορροπία, η συνύπαρξη, η συνένωση βρίσκονται στο επίκεντρο της προβληματικής τους με τα έργα (γλυπτικές συναρμογές και φωτογραφίες) να προτάσσουν μια πρωτότυπη αντίληψη θέασης, μετάπλασης και ερμηνείας της πραγματικότητας και της ανθρώπινης κατάστασης. Η έκθεση, στο μουσείο της πλατείας Ασωμάτων το οποίο επικεντρώνεται στη γλυπτική, εντάσσεται στο πρόγραμμα της Thessaloniki Photobiennale 2023.

13 Οκτωβρίου 2023-7 Ιανουαρίου 2024

Νάσος Δάφνης

στο Κέντρο Τεχνών Δήμου Αθηναίων

Η δουλειά του φιγουράρει στις συλλογές εμβληματικών ιδρυμάτων (Guggenheim, Whitney, MoMA, Μουσείο Βαλτιμόρης κ.ά.)

και μέσα από τη μακρά συνεργασία του με τον περίφημο γκαλερίστα Λίο Καστέλλι παρουσιάστηκε σε δεκάδες εκθέσεις, όμως στην γενεαλογία του παραμένει ελάχιστα γνωστός. Από τους σημαντικούς εκπροσώπους της γεωμετρικής αφαίρεσης τον 20ό αιώνα και συνιδρυτής της City Walls Inc., που έφερνε την τέχνη στους δρόμους της Νέας Υόρκης, ο Ελληνοαμερικανός καλλιτέχνης ανέπτυξε στα τέλη της δεκαετίας του 1950 τη θεωρία του χρωματικού πεδίου προκειμένου να απελευθερώσει το χρώμα από τον περιορισμό της μορφής. Έργα του αλλά και παρεμβάσεις στον δημόσιο χώρο από την περίοδο 1969-1975 παρουσιάζονται σε επιμέλεια της Κατερίνας Κοσκινά και του Richard Taittinger. Μάλιστα, μια από τις νεοϋορκέζικες τοιχογραφίες του αναμένεται να υλοποιηθεί στην Αθήνα.

Από τις 16 Οκτωβρίου έως τον Δεκέμβριο

TA LIVE

ΠΟΥ ΜΑΣ ΒΓΑΖΟΥΝ ΑΠΟ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ

Πολλή και πολύ διαφορετική μουσική ακούγεται ζωντανά στην πόλη.
Αυτές είναι μερικές από τις συναυλίες
που περιμένουμε το φθινόπωρο στην Αθήνα.

Επιμέλεια: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Σ' ευχαριστώ Λουκιανέ -
Αφιέρωμα στον Λουκιανό
Κηληδόνη

Δημοτικό Θέατρο Λυκαβηττού, 25/9

Στον αθηναϊκό λόφο που είχε αδυναμία και στο αγαπημένο του θέατρο όπου έδωσε επτά συναυλίες κι επαναλειτούργει μετά από 15 χρόνια, οι μουσικές του Λουκιανού Κηληδόνη επιστρέφουν στον Λυκαβηττό μέσα από μια μεγάλη συναυλία αφιέρωμα. Στο αφιερωματικό live θα προβληθούν σπάνια βίντεο-ντοκουμέντα από τις θρυλικές συναυλίες του στον Λυκαβηττό, και θα πάρουν μέρος γνωστοί τραγουδιστές και τραγουδοποιοί που συμμετέχουν στον διπλό δίσκο αφιέρωμα με τίτλο «Σ' ευχαριστώ Λουκιανέ» όπως οι Θέμης Ανδρεάδης, Μανώλης Φάμελλος, Δώρος Δημοσθένους, Πάνος Μουζουράκης, Σπύρος Γραμμένος, Μαρία Κηληδόνη και Πέννυ Μπαλτατζή. Τη μουσική βραδιά θα πλαισιώσουν δημοφιλείς ηθοποιοί όπως οι Γιάννης Μπέζος, Αλέξανδρος Μπουρδούμης, Νάντια Κοντογεώργη και Γιάσεμι Κηληδόνη που θα ερμηνεύσουν τραγούδια τα οποία έγραψε ο Λουκιανός Κηληδόνης για παραστάσεις στο θέατρο.

Koyaniskaatsi with The Philip
Glass Ensemble

Ωδείο Ηρώδου Αττικού, 30/9

Ένα πολυθέαμα με διαχρονικό και πανανθρώπινο μήνυμα παρουσιάζεται στο Ωδείο Ηρώδου Αττικού. Το εμβληματικό έργο «Koyaniskaatsi: Life out of Balance» συμπληρώνει 40 χρόνια από την πρώτη του παρουσίαση και θα παιχτεί στην ολόκληρή του. Μία ταινία προφητική σε παραγωγή του Francis Ford Coppola, μουσική του μινιμαλιστή συνθέτη Philip Glass και σκηνοθεσία Godfrey Reggio. Το soundtrack της ταινίας θα ερμηνεύσει το Philip Glass Ensemble, καλλιτεχνικό όχημα του Philip Glass, ενώ ταυτόχρονα θα προβάλλεται η συγκλονιστική ταινία. Με το Philip Glass Ensemble θα συμπράξει η Academia Athens Youth Choir υπό τη διεύθυνση του Michael Riesman.

Idles, Plisskën Festival

Θέατρο Βράχων, 29-30/9

Η πολυσυζητημένη βρετανική punk rock μπάντα έρχεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα με ένα πολυσυλλεκτικό live up. Δύο ημέρες, δύο stages, 10 καλλιτέχνες, lounge area, cocktail bars και πολλές παράλληλες δραστηριότητες. Βασικοί πρωταγωνιστές που θα ταρακουνήσουν το main stage και τις

δύο ημέρες, οι Idles. Μαζί τους οι Alice Glass, Grandmas House, Tempers, Pillow Queens, Mykki Blanco και Ultra Sunn. Παράλληλα το Republic ηγείται από τους ήχους των Mazoha, Cakes Da Killa και Rhumba Club.

Συνθετικοί

Κύτταρο, 29/09

Πρωτοπόροι της ηλεκτρονικής μουσικής στην Ελλάδα, στα δύσκολα 90s, οι Συνθετικοί ή αλλιώς ο Αποστόλης και ο Διονύσης Αυγερινός, έρχονται με τις μελωδίες και τους αυθεντικούς τους στίχους στη φαρέτρα τους, για να επιβεβαιώσουν τις φήμες των ζωντανών εμφανίσεών τους. Opening act τα Μικροκύματα, μια πρωτοεμφανιζόμενη μπάντα, της οποίας τα μέλη ένωσαν τις μουσικές τους ανησυχίες και άρχισαν να πειραματίζονται τον Ιούνιο του 2022.

God is an Astronaut

Gagarin 205, 29/9

Η πιο δεμένη post rock μπάντα σε μια best-of συναυλία στο πλαίσιο της «20th Anniversary Tour». Αυτή θα είναι η πρώτη εμφάνιση των God is an Astronaut στην Αθήνα έπειτα από πέντε χρόνια. Το ραντεβού έχει ήδη δοθεί.

Blind Guardian

Floyd, 6-7/10

Έρχονται ξανά στην Αθήνα και η ανταπόκριση του κοινού είναι, για άλλη μία φορά, εντυπωσιακή! Μετά το sold out της συναυλίας του Σαββάτου 7 Οκτωβρίου, οι Blind Guardian, το θρυλικό metal γερμανικό σχήμα θα εμφανιστεί και την Παρασκευή 6 Οκτωβρίου στο Floyd, το νέο μουσικό venue στο κέντρο της πόλης, στον ολοκληρωτικά αναμορφωμένο χώρο της οδού Πειραιώς 117, που όλες και όλοι έχουν την περιέργεια να δουν από κοντά. Οι Blind Guardian επιστρέφουν στο πλαίσιο της The God Machine Tour 2023, για να παρουσιάσουν τον νέο δίσκο τους και να ερμηνεύσουν όλα τα κλασικά τους τραγούδια.

A Song For Maya: An All-Star
Charity Event

Gagarin 205, 09/10

Μια μέρα αφιερωμένη στη Μάγια που μας άφησε τόσο τραγικά και αναπάντεχα τον περασμένο Δεκέμβριο. Την ημέρα που θα γινόταν 23 ετών, στο Gagarin 205 –έναν χώρο που αγάπησε πολύ, εκεί που πρόλαβε να ζήσει όμορφες στιγμές– οργανώνεται μια γιορτή με φιλανθρωπικό χαρακτήρα, πολλή και πολύ διαφορετική μουσική. Ένα all-star event της εγχώριας σκηνής. Με καλλιτέχνες

και σχήματα από πολλά διαφορετικά είδη, όπως ακριβώς άρεσε και σε εκείνη. Γιατί η Μάγια αγαπούσε τη ζωή, τη μουσική και τους ανθρώπους χωρίς όρους, πέρα από είδη, ετικέτες και διαχωρισμούς. Συμμετέχουν: Κώστας Λειβαδάς, Νεφέλη Φασούλη, Nightfall, Μηνάς Τσίγκος / Ρουσσέτος Δημητρόγλου (1550), Alex Dante Duet, Bigus Dickus, Ειρήνη Κετικίδη, John Voyager (Need), Mindust, Tony Venieris (Special DJ Set), Μανώλης Τσίγκος (Innerwish) / Πώργος Μαργαριτόπουλος (Wardrum) / Μάνος Γαβαλάς (SL Theory) / Θύμιος Μπούτσος (Ransackrat) / Νίκος Παπαδόπουλος (Jetlag) και άλλοι καλλιτέχνες που θα ανακοινωθούν. Τα έσοδα της εκδήλωσης θα διατεθούν για την ενίσχυση φορέων που στηρίζουν όσους βιώνουν το πένθος και την απώλεια. Όλοι οι καλλιτέχνες συμμετέχουν αφιλοκερδώς.

Unida

Κύτταρο, 13/10

Μαθήματα αμερικανικής stoner/doom ιστορίας! Το σχήμα που αποτέλεσε τη συνέχεια των Kyuss / Slo Burn φέρνει το πνεύμα των heavy rock 90s στο σήμερα με την ακαταμάχητη σκηνική του παρουσία. Η σφιχτοδεμένη ομάδα των Arthur Seay, Mike Cancino, Collyn McCoy, με τον Mark Sunshine στα φωνητικά θα υπενθυμίσει σε όλους τους hardcore fans τι σημαίνει Unida. Νωρίτερα τη σκηνή θα πατήσουν οι Void Droid και Under The Sun.

Pytheas Travels

Στέγη, 13/10

Στις 13 Οκτωβρίου, αμέσως μετά το Όσλο και το σημερινό μουσικό φεστιβάλ Ultima, κάνει ελληνική πρεμιέρα το Pytheas Travels, μια μουσική σουρεαλιστική κρουαζιέρα από τη Μεσόγειο στις βόρειες χώρες, με επίκεντρο το ταξίδι του Πυθέα, του μεγάλου Έλληνα εξερευνητή της αρχαιότητας. Η παραγωγή, σε μουσική της Νορβηγίδας συνθέτριας και περφόρμερ Maja Solveig Kjelstrup Ratkje, με επιβάτες τέσσερις μουσικούς του Ergon Ensemble και φόντο την προβολή ενός εντυπωσιακού βίντεο των Hypercomf με τοπία της Τήνου και της βόρειας Νορβηγίας, αποτελεί ένα φανταστικό ταξίδι και μια κριτική ματιά στη βιομηχανία του μαζικού τουρισμού και στις επιπτώσεις του στις περιβαλλοντικές, πολιτιστικές και κοινωνικές δομές.

Beats Pliz «Arte Povera»

Δημοτικό Θέατρο Λυκαβηττού, 14/10

Μετά την ηχηρή επιτυχία του κινηματογραφικού ντοκιμαντέρ «Arte Povera» στο box

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

office και τη σαρωτική πορεία του ομώνυμου μουσικού άλμπουμ σε κορυφαίες θέσεις των παγκόσμιων Spotify charts, το μουσικό όραμα του καταξιωμένου Έλληνα μουσικού παραγωγού Beats Pliz, παίρνει σάρκα και οστά. Ετοιμαστείτε για ένα οπτικοακουστικό υπερθέαμα που θα συνδυάσει ζωντανή ορχήστρα και beatmaking, με θεατρικά σκηνικά, video art και rap performances.

Trentemøller

Gagarin 205, 15/10

Electronica υψηλών απαιτήσεων. Οι συναυλίες του αλλά και οι συνεργασίες του με κορυφαίους σκηνοθέτες, όπως ο Pedro Almodovar και ο Oliver Stone, σου μένουν στο μυαλό. Ο Trentemøller έρχεται για να παρουσιάσει το νέο, εντυπωσιακό οπτικοακουστικό show του, με όλες τις μεγάλες επιτυχίες της καριέρας του, καθώς και υλικό από τον πιο πρόσφατο δίσκο του «*Memoria*».

Steve Wynn

Gagarin 205, 16/10

Ο Steve Wynn προσγειώνεται στην αγαπημένη του Αθήνα για την έναρξη του Gimme Shelter Film Festival. Με την πρώτη πανελλήνια προβολή του ντοκιμαντέρ «*How Did We Find Ourselves Here?*», για τους αγαπημένους μας The Dream Syndicate, με τον Steve Wynn ζωντανά στη σκηνή σε ένα Special Acoustic Performance, με τον Steve Wynn και τον σκηνοθέτη της ταινίας Emiel Spoelder, να συζητούν για την ταινία, η Δευτέρα αυτή δεν χάνεται.

Mammal Hands

Gagarin 205, 20/10

Το νέο πρόσωπο της βρετανικής jazz που ξεκίνησε ως μπάντα του δρόμου πετυχαίνει πάντα μια απίθανη μίξη ιδιωμάτων, από την electronica και τη folk μέχρι το rock και την κλασική, με καταλύτη τους νόμους του αυτοσχεδιασμού. Οι γνώστες προβλέπουν νηπιτικά μεγαλεία.

MIKRO, Lip Forensics

Gazarte | Roof Stage, 04/11

Οι αγαπημένοι MIKRO έρχονται για ένα δίωρο live μετά από οκτώ χρόνια στην ταράτσα του Gazarte. Μαζί τους οι ανερχόμενοι Lip Forensics που φέτος κυκλοφόρησαν την πρώτη τους ολοκληρωμένη δισκογραφική δουλειά.

Samara Joy and Trio

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 5/11

Η νέα μεγάλη φωνή της jazz με τα δύο βραβεία Grammy το 2023. Ο διεθνής τύπος αποθεώνει την Αμερικανίδα ντίβα με την πλούσια φωνή και το βελούδινο ηχώχρωμα, που έκανε το ντεμπούτο της στη δισκογραφία το 2021, σε ηλικία μόλις είκοσι δύο ετών, αναγνωρίζοντας στο εκλεπτυσμένο ύφος της μία άξια διάδοχο της Έλα Φιτζέραλντ και της Μπίλι Χόλιντεϊ. Μεγαλωμένη από γονείς μουσικούς στο Μπρονξ της Νέας Υόρκης και γαλουχημένη με τη σπουδαία παράδοση των γκόσπελ, η Samara Joy απογειώνει την κλασική τζαζ μέσα από μια φρέσκια, δημιουργική προσέγγιση.

Joshua Redman Group

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 9/11

Ο Αμερικανός σαξοφωνίστας Joshua Redman, ένας από τους πλέον προβεβλημένους και χαρισματικούς δεξιότητες της διεθνούς τζαζ σκηνής, παρουσιάζει την τελευταία του δισκογραφική δουλειά με τίτλο «*Where Are We*», ένα άλμπουμ με τραγούδια που αναφέρονται σε συγκεκριμένα μέρη της Αμερικής, αφυπνίζοντας τη σκέψη για το νόημα της εξουσίας και τη σημασία του έρωτα μέσα από ευρηματικές μπαλάντες και αυτοσχεδιασμούς. **A**

Samara Joy

FALLPREVIEW'23

ΤΙ ΘΕΛΟΥΜΕ ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Κλασικά αγαπημένα αλλά και σύγχρονα έργα, προτάσεις από καταξιωμένους αλλά και νεότερους δημιουργούς. Μια πρώτη ματιά στις παραστάσεις που ανοίγουν τη νέα καλλιτεχνική περίοδο.

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

ΘΕΑΤΡΟ

«Ο θάνατος του εμπορακού» στο Ζίνα

Το κορυφαίο και βραβευμένο με Πούλιτζερ έργο του Άρθουρ Μίλερ σκηνοθετεί ο Γιώργος Νανούρης. Γραμμένο το 1949, παρακολουθεί έναν πλανόδιο πωλητή ο οποίος ζει εγκλωβισμένος από το αμερικανικό όνειρο. Το δυσβάσταχτο κυνήγι της επιβίωσης, σύμφωνα με τα καπιταλιστικά πρότυπα, τον οδηγεί παραληρηματικά στη διάλυση της ζωής του. Γουίλι Λόμαν ο Βλαδίμηρος Κυριακίδης. Μαζί του οί Εφη Μουρίκη, Κωνσταντίνος Γώγουλος, Ρένος Ρώτας, Δημήτρης Γεροδήμος, Κατερίνα Μάντζιου, Πάννης Βαρβαρέσος, Θεοδόσης Τανής. Από τις 5 Οκτωβρίου

«Το σπίτι» στη Στέγη

Μια περφόρμανς παραβολή για τη βία, τον εθισμό στην εικόνα και την κατάργηση των ψευδαισθήσεων αποτελεί η νέα δουλειά του **Δημήτρη Καραντζά**, σε κείμενο δικό του, σε συνεργασία με την Γκέλυ Καλαμπάκα. Στη Μικρή Σκηνή της Στέγης μια γυναίκα (Αλεξία Καλτσίκη) και ένας άνδρας (Φιντέλ Ταλαμπούκας), οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι αδέρφια, συγγάτοικοι ή και σύντροφοι, περνούν μια οποιαδήποτε ημέρα στο σπίτι τους σε μια σύγχρονη μεγαλούπολη. Κάνουν δουλειές, πληρώνουν λογαριασμούς, περιχαρακώνονται στον μικρόκοσμό τους για να μην αναμετρηθούν με την πραγματικότητα, ώσπου η βία να εισβάλει στο καταφύγιό τους και να τους εκτοπίσει. Από 30 Σεπτεμβρίου

«Ο γάμος της Μαρίας Μπράουν» στο θέατρο της ΕΜΣ

Μια ιστορία χειραγώγησης και προδοσίας, η θρυλική ταινία του Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ απασχόλησε σε δύο περιπτώσεις τον διάσημο σκηνοθέτη **Τόμας Οστερμάγιερ**. Αδίστακτη και απελπισμένη, βαθιά επηρεασμένη από τη διεφθαρμένη κοινωνία που την περιβάλλει, η εμβληματική ηρωίδα χρησιμοποιεί τη σεξουαλικότητα και την πονηριά της για να εξασφαλίσει μια καλύτερη ζωή στη μεταπολεμική Γερμανία. Για δύο βράδια η παράσταση της βερολινέζικης Σαουμπύνε έρχεται στο Φεστιβάλ Δημήτρια στη Θεσσαλονίκη σε συνεργασία με το ΚΘΒΕ. 30 Σεπτεμβρίου & 1 Οκτωβρίου

«Οδήγησε το αλέτρι σου πάνω από τα οστά των νεκρών» στη Στέγη

Αστυνομικό θρίλερ, μαύρη κωμωδία και, μαζί, οικολογικό μανιφέστο, η νέα παράσταση της εμβληματικής αγγλικής ομάδας Complicité, σε σκηνοθεσία του **Σάιμον ΜακΜπέρνι**, βασίζεται στο πολυμεταφρασμένο μυθιστόρημα της Νομπελίστριας Όλγκα Τοκάρτσουκ. Μας μεταφέρει σ' ένα απομακρυσμένο χωριό στην Πολωνία, στην καρδιά του χειμώνα, που συγκλονίζεται από μια σειρά ανεξήγητων δολοφονιών. Καθώς οι νεκροί είναι μέλη του τοπικού κυνηγετικού συλλόγου, η Janina, μια εκκεντρική ηλικιωμένη περιβαλλοντολόγος, υποψιάζεται ότι τα ζώα των δασών παίρνουν την εκδίκησή τους. Μια σκηνική πρόταση-αποθέωση του σωματικού θεάτρου που κερδίζει και στα σημεία – εντυπωσιακές οι βιντεοπροβολές του Dick Straker. Από τις 4 Οκτωβρίου

«The Humans» στο θέατρο Μουσούρη

Τη βραβευμένη με Τόνυ τραγικωμωδία του Στίβεν Κάραμ ανεβάζει σε πανελλήνια πρώ-

τη ο **Κωνσταντίνος Μαρκουλάκης** με μια ομάδα γνωστών ηθοποιών (Λάζαρος Γεωργακόπουλος, Θέμις Μπαζάκα, Κωνσταντίνος Ασπιώτης, Μαρία Πετεβή, Ειρήνη Μακρή, Ξένια Καλογεροπούλου). Διασκεδαστικό και ειλικρινές, το έργο παρακολουθεί τη ζωή και τα κοινότυπα προβλήματα της οικογένειας Μπλέικ το απόγευμα που οι γονείς, η μεγάλη τους κόρη και η γιαγιά επισκέπτονται τη μικρή θυγατέρα και τον σύντροφό της στην ετοιμόρροπη προπολεμική διπλοκατοικία στην Τσαϊνατάουν, όπου μόλις έχουν μετακομίσει.
Από τις 11 Οκτωβρίου

«Democracy» στο θέατρο Σταθμός

Με ένα πολύγλωσσο εγχείρημα βασισμένο στον «*Επιτάφιο*» του Περικλή επιστρέφει στα αθηναϊκά θεατρικά πράγματα ο **Ένκε Φεζολλάρι**. Οι ηθοποιοί της παράστασης καλούνται να λάβουν μέρος σε ένα μεταμεσονύκτιο θεατρικό talk show και να αναμετρηθούν με τα ζητήματα που προκύπτουν από τον πιο γνωστό δημόσιο λόγο της αρχαιότητας (το κράτος δικαίου, τον πολιτισμό και την ελευθερία ως προϋποθέσεις για την ορθή λειτουργία της δημοκρατίας), αλλά και με τους εαυτούς τους, την κοινωνία, το αστικό κράτος και τις σύγχρονες πρακτικές του.
Από τις 20 Οκτωβρίου

Ο ιμπρεσάριος από τη Σμύρνη στο Εθνικό Θέατρο

Στον μέγα αναθεωρητή της ιταλικής κωμωδίας Κάρολο Γκολντόνι επιστρέφει ο **Βασίλης Παπαβασιλείου** μ' ένα έργο του 1757 που ανοίγει την κουίνα των παρασκηνίων για να ριζώσουμε μια ματιά στα ματαιόδοξα φερσίματα των καλλιτεχνών, αλλά και στον ευάλωτο ρομαντισμό τους. Μια πολυμελής ομάδα γνωστών ερμηνευτών (Δάφνη Λαμπρογιάννη, Λαέρτης Μαλκότσης, Ιωάννα Μαυρέα, Σπύρος Μπιμπίλας, Αλέξανδρος Μυλωνάς, Αγορίτσα Οικονόμου, Θέμης Πάνου κ.ά.) παρουσιάζουν τις περιπέτειες του πλούσιου εμπόρου Αλή, ο οποίος αποφασίζει να συστήσει την τέχνη της όπερας στη Σμύρνη. Όμως, οι διαρκείς αψιμαχίες τριών σοφράνων για το ποια θα είναι η πριμαντόνα και οι αλληπρόσαλλες απαιτήσεις όλων των εμπλεκόμενων, τον κάνουν να το ξανασκεφτεί.
Από τις 26 Οκτωβρίου

«Γέρμα» στο θέατρο Πόρτα

Εκείνη, δημοσιογράφος και μπλόγκερ με μεγάλο αριθμό ακολούθων, ο άντρας της πετυχημένος επιχειρηματίας. Ο κόσμος τους δοκιμάζεται και διαλύεται λόγω της αδυναμίας τους να κάνουν παιδί. Μια σύγχρονη εκδοχή της κλασικής τραγωδίας του Λόρκα έγραψε και παρουσίασε το 2017 στο Young Vic του Λονδίνου ο Σάιμον Στόουν. Μας τη συστήνει ο **Βαγγέλης Θεοδωρόπουλος**, με πρωταγωνιστές τη Μαρία Κίτσου και τον Ιωσήφ Ιωσηφίδη.
Από τις 27 Οκτωβρίου

«Η λέξη πρόοδος στο στόμα της μητέρας μου ηχούσε πολύ φαλτσα» στο θέατρο Μπέλλος

Τι θεωρούμε «πρόοδο» και τι γίνεται με την ανθρώπινη ψυχή όταν βάλλεται από ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και οικονομικά συμφέροντα; Μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου, ένα ζευγάρι αναζητά τη σοφού του χαμένου γιου τους, σε μια κοινωνία που αναζητά τρόπους να τους εκμεταλλευτεί οικονομικά. Τα μόνα τους έσοδα προέρχονται από την κόρη τους που εκπορεύεται στην κεντρική Ιταλία. Στο έργο του Ρου-

μάνου Ματέι Βίζνιεκ ποντάρουν η σκηνοθέτις **Αικατερίνη Παπαγεωργίου** και η ομάδα The Young Quill, που φέτος ασχολούνται με τη δραματουργία του 21ου αιώνα. Παίζουν: Αλέξανδρος Βάρθης, Τάσος Λέκκας, Μάνια Παπαδημητρίου, Δημήτρης Πετρόπουλος, Ελίζα Σκολιδή.
Από τις 28 Οκτωβρίου

«Ευαγγελισμός, Το μιούζικαλ» στο REX

Γνωστός από την όπερα «Μέσα Χώρα» στην ΕΛΣ και τη μουσική του για θεατρικές παραστάσεις, ο συνθέτης και ηθοποιός **Άγγελος Τριανταφύλλου** σκηνοθετεί, μαζί με τον **Δημήτρη Σταυρόπουλο**, για πρώτη φορά στο Εθνικό Θέατρο. «*Ένα ονειρόδραμα για την αγάπη, ένας μεταφυσικός ύμνος στη ζωή*», το νέο του έργο, σε λιμπρέτο Γιάννη Αστερή, διαδραματίζεται στην Α' Παθολογική κλινική του Ευαγγελισμού. Με τον Χάρο να βρίσκεται σε καταστολή –οπότε αναστέλλεται το αναπόδραστο τέλος της ανθρώπινης ζωής– κι ενώ τα πάντα απορρυθμίζονται, όλοι παρακαλούν για μια λύση...
Από τις 8 Νοεμβρίου

«Underground» στο θέατρο Ακροπόλ

Παραλογισμός, τραγωδία, ανθεκτικότητα, ελπίδα· έναν κόσμο σουρεαλισμού και σκοτεινού χιούμορ βγαλμένο από τη βραβευμένη στις Κάννες ταινία του Εμίρ Κουστουρίτσα και την πένα του Ντουςάν Κοβάσεβιτς έρχεται να ζωντανέψει ο **Νικήτα Μιλιβόγεβιτς**. Ο Σέρβος σκηνοθέτης με έναν πολυμελή θίασο (ανάμεσά τους οι Βασίλης Χαραλαμπίδης, Γιάννης Τσορτέκης, Αλεξάνδρα Αιδίνη, Κωνσταντίνος Πλεμμένος και Γιώργος Μπιρνάρης), αφηγούνται την ιστορία δύο φίλων, του Μπλάκι και του Μάρκο, με φόντο την πολιτική αναταραχή και τον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Μαζί τους και ορχήστρα που θα ερμηνεύει τις αξεχαστες μελωδίες του Γκόραν Μπρέγκοβιτς και πρωτότυπες συνθέσεις του Άγγελου Τριανταφύλλου.
Από τις 18 Νοεμβρίου

«Romáland» στη Στέγη

Επτά χρόνια μετά την «*Καθαρή πόλη*» που μας έβαλε στον κόσμο των μεταναστριών καθαριστριών, ο **Ανέστης Αζάς** και ο **Πρόδρομος Τσινικόρης** καταπιάνονται με τη ζωή των Ελλήνων Ρομά. Ανατρέχοντας σε γεγονότα και παίζοντας με τα στερεότυπα, φιλοδοξούν να αφηγηθούν τη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας μέσα από την οπτική μιας κοινότητας που χρονολογείται από τον 15ο αιώνα, αλλά παραμένει εκτεθειμένη σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και πολλαπλής ευαλωτότητας. Ρομά πρωταγωνιστές θα ξεδιπλώνουν τις ιστορίες τους, σε μια παράσταση θεάτρου-ντοκιμαντέρ που στοχεύει να αναδείξει τους πολλαπλούς κοινωνικούς αποκλεισμούς που αντιμετωπίζουν.
Στις 2-26 Νοεμβρίου

«Ο άσχημος» στο Νέο Θέατρο Κατερίνας Βασιλάκου

Οι Ορφέας Αυγουστίδης, Γιάννης Κλίνης, Μαίρη Μηνά και Ηλίας Μουλάς δοκιμάζονται σε οκτώ ρόλους στο παιγμένο σε πάνω από 30 χώρες έργο του δραματουργού της Σαουμπύνε, Μάριους φον Μάγενμπουργκ, που υπογράφει σκηνοθετικά ο **Γιώργος Κουτλής**. Μια σάτιρα για τη βιαιότητα της σύγχρονης νεοκλασικής κοινωνίας, με κεντρικό πρόσωπο τον Λέττε ο οποίος αποφασίζει να απαλλαγεί από την ασχήμια του. Η εγχείριση ηγναινει υπερβολικά καλά και προοιωνίζεται μια ζωή

«Δωδέκατη νύχτα ή Ό,τι επιθυμείτε» στο Θέατρο Τέχνης - Υπόγειο

Τα απαράλλαχτα δίδυμα αδέρφια Βιόλα και Σεμπάστιαν μετά από ένα ναυάγιο αγνοούν ο ένας την τύχη του άλλου και στην αναζήτηση του ερωτικού τους συντρόφου μπερδεύονται με τα είδωλά τους. Η ονειρική κωμωδία του Σαίξπηρ που μιλά για τη δύναμη, την τρέλα και τα πάθη του έρωτα δίνει στον **Γιάννη Κακλέα** το όχημα να επιστρέψει πρώτη φορά στο θέατρο όπου σπούδασε. Έχοντας κατά νου μια φαντασμαγορική εκδοχή του έργου, φωτίζει μέσα από το σπινθηροβόλο πνεύμα του Ελισαβετιανού συγγραφέα τα ζητήματα της σεξουαλικής ταυτότητας και της ρευστότητας των φύλων. Με τους Αμαλία Καβάλη (βραβείο Μελίνα Μερκούρη 2021-22), Κωνσταντίνο Μπιμπή (βραβείο Δημήτρης Χορν 2017), Ελευθερία Παγκάλου, Αλέξανδρο Σκουρλέτη, Ηλιάνα Μαυρομάτη, Κωνσταντίνο Γεωργόπουλο κ.ά.
7 Οκτωβρίου 2023 έως 14 Ιανουαρίου 2024

γεμάτη γυναίκες, δόξα, λεφτά. Όταν όμως το πρόσωπό του γίνεται προϊόν προς πώληση, τα πράγματα θα πάρουν άσχημη τροπή. Από τις 10 Νοεμβρίου

«Βασιλιάς Ληρ» στο θέατρο οδού Κεφαλληνίας

Δεκατέσσερα χρόνια αφότου αναμετρήθηκε με τον θρυλικό ήρωα στο ΚΘΒΕ, ο **Στάθης Λιβαθινός** επιχειρεί μια καινούργια ανάγνωση μέσα από τη νέα μετάφραση και διασκευή του Στρατή Πασχάλη. Μια σύγχρονη και αρκετά πυκνή αφήγηση, στην οποία τα κύρια πρόσωπα ερμηνεύουν οκτώ ηθοποιοί – Νίκος Αλεξίου, Μπέτυ Αρβανίτη, Νέστωρ Κοψιδάς, Βιργινία Ταμποπούλου, Εύα Σιμάτου, Ερατώ Πίσση, Γκαλ Ρομπίσα, Αντώνης Γιαννακός. Θεωρώντας πως κάθε εποχή σε έναν βασιλιά Ληρ μπορεί να μαντέψει κάτι από το πρόσωπο και τα άλυτά της θέματα, ο καταξιωμένος σκηνοθέτης εστιάζει στα ζητήματα της εξουσίας, της σύγκρουσης των γενεών και στα αδυσώπητα γηρατειά που επιμένουν να θέλουν να κυριαρχούν, αλλά και στην επική σύγκρουση του ανθρώπου με τη φύση. Από μέσα Νοεμβρίου 2023

«Έγκλημα και τιμωρία» στο Πορεία

Σαν έναν εφιάλτη σε λούπα διαβάζει το κορυφαίο μυθιστόρημα ο συγγραφέας Θανάσης Τριαρίδης παραδίδοντας στον σκηνοθέτη **Δημήτρη Τάρλου** ένα κείμενο με αναφορές ακόμα και στην οδυνηρή εμπειρία του Ολοκαυτώματος. Σ' ένανερμητικό, παλίμψηστο χώρο μνήμης, ένας θίασος εγκλείστων αναμένει το τέλος. Ο φοιτητής Ρασκόλνικωφ (Προμηθέας Αλειφερόπουλος) έχει δολοφονήσει μια γριά τοκογλύφο πιστεύοντας ότι θα απαλλάξει την κοινωνία από ένα άπληστο άτομο, αλλά βυθίζεται στις τύψεις. Η μεταμέλεια έρχεται έπειτα από μια δαιδαλώδη διαδρομή και η λύτρωση μέσα από τη νεαρή πόρνη Σόνια (Μαριάννα Πουρέγκα). Στον ρόλο του Πορφύριου οι Δημήτρης Ήμελλος και Κώστας Φιλίππου (σε διπλή διανομή). Από τις 23 Νοεμβρίου

«Τρεις ψηλές γυναίκες» στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά

Πρώτη φορά Έντουαρντ Άλμπι για τον **Ρόμπερτ Ουίλσον**, με ένα έργο που δομείται γύρω από τα θεμελιακά ερωτήματα του εαυτού και της θνητότητας και μια τριάδα δυναμικών Ελληνίδων ηθοποιών (Ρένη Πιττακή, Καρυφυλλιά Καραμπέτη και Λουκία Μιχαλοπούλου) στη σκηνή. Εμπνευσμένο από τη μητέρα του συγγραφέα, παρουσιάζει τρεις γυναίκες διαφορετικών ηλικιών που σταδιακά συγκλίνουν σε ένα πρόσωπο. Με τη χαρακτηριστική του ολιστική διαχείριση του χώρου και του χρόνου, ο διεθνούς φήμης Αμερικανός καλλιτέχνης εξιστορεί το αποτύπωμα του χρόνου, αναδεικνύοντας τις πολλαπλές αντανακλάσεις που γεννά ο καθρέφτης της ζωής. Από τις 24 Νοεμβρίου

«Προμηθέας» στο Εμπορικόν

Με τον μυθικό επαναστάτη που χάρισε στον άνθρωπο τη φωτιά και στον ίδιο μια από τις μεγάλες επιτυχίες του, ασχολείται Ξανά ο **Άρης Μπινιάρης**. Αυτό το διάστημα ολοκληρώνει το νέο πρωτότυπο κείμενο για την παράσταση, που όπως αναφέρει θα έχει έντονο κοινωνικό περιεχόμενο και θα απεικονίζει έναν δυστοπικό κόσμο στον οποίο κυριαρχεί ένα καθεστώς δογματισμού και κοινωνικής καταπίεσης. Από τον Νοέμβριο 2023 **Α**

Το σπίτι της
Μαρίας Κάλλας
στην πολυκατοικία
Παπαλεονάρδου
στην Πατνσίων

Η ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ

«ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ» ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Το Μουσείο Μαρία Κάλλας στη Μητροπόλεως και η «Ακαδημία Λυρικής Τέχνης Maria Callas» στην Πατνσίων

Της ΕΛΕΝΑΣ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

Η Μαρία Κάλλας κατά την επίσκεψή της στην Αθήνα στο κινηματογραφικό Φεστιβάλ στις 17 Ιουνίου 1966

ΦΕΤΟΣ, ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ 100 ΧΡΟΝΙΑ από τη γέννηση της θρυλικής ντίβας της όπερας, της Μαρίας Κάλλας (1923-1977), της σημαντικότερης ίσως λυρικής τραγουδίστριας του περασμένου αιώνα, της πιο διάσημης Ελληνίδας της εποχής της που εξακολουθεί, 46 χρόνια μετά τον θάνατό της, να έχει εκατομμύρια φίλους και θαυμαστές σ' ολόκληρο τον κόσμο.

Η Μαρία Κάλλας τιμούσε ιδιαίτερα την Ελλάδα και την ελληνική της καταγωγή, και δεν έχανε ευκαιρία να δηλώνει ότι ανήκε στον ελληνικό κόσμο και ότι το αίμα της ήταν ελληνικό, κάτι που δεν μπορούσε να το σβήσει κανένας.

Η Αθήνα ήταν η πόλη που αγάπησε, η πόλη όπου έκανε τις μουσικές της σπουδές και τα πρώτα καλλιτεχνικά βήματα μίας λαμπρής, διεθνούς καριέρας. Ήταν η πόλη, οι κάτοικοι της οποίας την υποδέχονταν θερμά και την αποθέωναν σε κάθε πρωταγωνιστική της εμφάνιση στο Ηρώδειο ή στην Επίδαυρο, που την έκανε να αισθάνεται την «υποχρέωση» να κάνει κάτι γι' αυτήν, και έφτασε η στιγμή που αυτό έγινε πραγματικότητα.

Φέτος, η **Θείκη (La Divina)**, όπως την αποκαλούσαν, «επιστρέφει» στην Αθήνα, μέσω του «Μουσείο Μαρία Κάλλας», το οποίο θα στεγάζεται σ' ένα τετραώροφο νεοκλασικό κτίριο 1.070 τ.μ. επί της οδού Μητροπόλεως 44, ιδιοκτησίας του Δήμου Αθηναίων που πολύ σύντομα θ' ανοίξει τις πόρτες του. Είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στον μαγικό κόσμο της ντίβας, με εκθέματα προσωπικά της αντικείμενα, φωτογραφίες, παρτιτούρες, σπάνια ηχητικά ντοκουμέντα, προερχόμενα όλα από συλλογές ιδιωτών και φορέων. Η προσπάθεια λειτουργίας ενός μουσείου, αφιερωμένου στη θρυλική σοπράνο που καθόρισε την όπερα του 20ου αιώνα και ο εμπλουτισμός του, ήταν από τους βασικότερους στόχους του **Ελληνικού Συλλόγου Μαρίας Κάλλας - «Maria Callas Greek Society»**. «Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το 2012 από μία ομάδα μελετητών της ζωής και του έργου της Κάλλας, συλλεκτών ή και απλών θαυμαστών της, στα πρότυπα των αντίστοιχων φορέων που υφίστανται στο εξωτερικό, εδώ και πολλά χρόνια». Σκοπός του Συλλόγου είναι «η προώθηση διεθνώς της ελληνικότητας της Κάλλας, όπως και εθνικώς».

Επίσης, φέτος αρχίζουν οι διαδικασίες αποκατάστασης του εμβληματικού, αλλά επί δεκαετίες εγκαταλειμμένου κτιρίου επί της οδού Πατησίων 61, γνωστού ως **Πολυκατοικία Παπαλεονάρδου**, σε διαμέρισμα του οποίου έμεινε η Μαρία Κάλλας με τη μητέρα της και την αδελφή της από το 1937 έως το 1945. ➔

«Ακαδημία Λυρικής Τέχνης Maria Callas» στην Πατησίων

Αυτό πρόκειται ν' αποτελέσει το σπίτι της «Ακαδημίας Λυρικής Τέχνης Maria Callas», που ιδρύθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990 από την υψίφωνο **Βάσω Παπαντωνίου**, η οποία οραματίστηκε και υποστήριξε σθεναρά την πρότασή της να στεγαστεί η Ακαδημία στο εν λόγω κτίριο.

Σύμφωνα με την κα Παπαντωνίου, αυτό που θα διαφοροποιεί τη συγκεκριμένη Ακαδημία απ' όλες τις άλλες είναι πως θα προάγει στους σπουδαστές της ένα σύνολο δεξιοτήτων και μέσα από τα επιλεγόμενα μαθήματα θα διδάσκονται όλα τα επαγγέλματα που απαιτούνται για ν' ανέβει μία παράσταση. Τα μαθήματα δεν απευθύνονται σε αρχαρίους, αλλά σε απόφοιτους κάποιου Ωδείου. Επιθυμία δε της κας Παπαντωνίου είναι η όσο το δυνατόν λιγότερο κρατική παρέμβαση και οι όσο το δυνατόν περισσότερες χορηγίες.

Τον Αύγουστο του 2023, η εταιρία «Ανάπλαση Αθήνας Α.Ε.», που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Δήμου Αθηναίων, προκήρυξε ανοικτό δημόσιο διαγωνισμό για την «Αποκατάσταση Κτιρίου Στέγασης Ακαδημίας Λυρικής Τέχνης Maria Callas», έργο προϋπολογισμού 6.869.600 ευρώ. Η χρηματοδότηση γίνεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», με ποσοστό δημόσιας δαπάνης 100% και το έργο, σύμφωνα με το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, θα ολοκληρωθεί σε 24 μήνες.

Πολυκατοικία Παπαλεονάρδου

Η εξαιρετικής αρχιτεκτονικής αισθητικής τετραώροφη πολυκατοικία, συνολικής επιφάνειας 1.590 τ.μ., που θεωρείται ένα από τα σπουδαιότερα μεταπολεμικά οικήματα της Αθήνας, έχει μία μακρά και πονεμένη ιστορία. Οικοδομήθηκε το 1925, ως κατοικία του μεγαλέμπορου Στ. Παπαλεονάρδου, από την κατασκευαστική εταιρία «Μπετόν Αρμέ», σε σχέδια του Κωνσταντίνου Κιτσίκη, με έντονες μορφολογικές επιρροές του ευρωπαϊκού ρυθμού Jugendstil. Την επίβλεψη κατασκευής είχε αναλάβει ο πολιτικός μηχανικός Ανδρέας Δρακόπουλος.

Μετά την ξαφνική αναχώρηση της Μ. Κάλλας για τη Νέα Υόρκη, το κτίριο κατοικήθηκε από διάφορους ενοίκους και το 1950 περιήλθε στην ιδιοκτησία του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (Ν.Α.Τ). Δώδεκα χρόνια μετά τον θάνατο της Κάλλας (1989) και επί υπουργίας Μελίνας Μερκούρη, χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο, ιστορικό και αρχιτεκτονικό μνημείο των νεότερων χρόνων, ενώ για αρκετά χρόνια υπήρξε τόπος κατοικίας άστεγων και τοξικοεξαρτώμενων.

Ο σεισμός του 1999 καθώς και η φωτιά που προκλήθηκε το 2003 από απροσεξία των τοξικομανών, προκάλεσαν μεγάλες ζημιές στο κτίριο, αλλά η έλλειψη πόρων εκ μέρους του ΝΑΤ, εμπόδισε την αποκατάστασή του. Από το 2009 έως το 2013 το κτίριο τελούσε υπό κατάληψη ομάδας αντιεξουσιαστών, ενώ το 2017 περιήλθε στην κυριότητα του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) μέσω σύμβασης με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο.

Λίγα λόγια για τη Κάλλας

Η **Μαρία Σοφία Άννα Καικιλία Καλογεροπούλου**, όπως ήταν το πλήρες όνομά της, γεννήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου του 1923 στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης. Ήταν η δεύτερη κόρη του φαρμακοποιού από το Νεοχώρι Ιθώμης Μεσσηνίας Γιώργου Καλογερόπουλου και της Ευαγγελίας (Λίτσα) Δημητριάδη, από τη Στυλίδα της Φθιώτιδας, οι οποίοι είχαν μεταναστεύσει στην

Αμερική. Ο μοναχογιός τους, Βασίλης, πέθανε σε ηλικία 3 χρονών, λίγους μήνες πριν τη γέννηση της Μαρίας.

Το κραχ του 1929 δεν τους άφησε αλώβητους. Ο πατέρας αναγκάστηκε να κλείσει το φαρμακείο του και να πιάσει δουλειά ως πλασιέ σε μία εταιρία φαρμακοβιομηχανίας, και η νέα αυτή κατάσταση άρχισε να δημιουργεί τριβές στο ζευγάρι. Παρ' όλα αυτά, η μουσική καλλιέργεια των κοριτσιών, της Γιακίνθας (μετά, Τζάκι) και της Μαρίας, έγινε σκοπός της ζωής τους, κυρίως της μητέρας τους.

Λάτρης του λυρικού τραγουδιού, ανακάλυψε από νωρίς το ταλέντο της μικρής της κόρης και αποφάσισε να την κάνει το παιδί θαύμα. Πιέζοντάς την να παίρνει μέρος σε σχολικούς και ραδιοφωνικούς διαγωνισμούς, της στερούσε μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων της παιδικής της ηλικίας – κάτι για το οποίο η Κάλλας ποτέ δεν τη συγχώρησε. «*Όλα εκείνα τα χρόνια που θα έπρεπε να μεγαλώνω παίζοντας, είτε τραγουδούσα είτε κέρδιζα χρήματα. Όλα όσα έκανα για τους γονείς μου ήταν βασικά καλά και όλα όσα έκαναν εκείνοι για εμένα ήταν βασικά κακά*», δήλωσε αρκετά χρόνια αργότερα στο «Time».

Η δε αδυναμία που έδειχνε η μητέρα στη μεγαλύτερη κόρη, την όμορφη, λεπτή και φιλική Τζάκι, εκτός του ότι θορυβούσε τον πατέρα, έκανε την τότε παχουλή, αδέρια και όχι ιδιαίτερα ωραία Μαρία να αισθάνεται μειονεκτικά. Ένωθε μία πίκρα που σημάδεψε την παιδική της ηλικία και κατέστρεψε ανεπανόρθωτα τις σχέσεις με τη μητέρα της, διογκώνοντας ταυτόχρονα τα προβλήματα ανάμεσα στους γονείς που τελικά οδηγήθηκαν σε διαζύγιο. «*Εγώ ήμουν το ασχημόπαπο. Είναι πολύ άσχημο πράγμα να κάνεις ένα παιδί να νιώθει ότι είναι άσχημο και στα αζήτητα*», είχε αναφέρει αργότερα σε μια συνέντευξή της κατηγορώντας δημόσια τη μητέρα της. Μετά τον χωρισμό των γονιών της (1937), επέστρεψε στην Ελλάδα και εγκαταστάθηκε με τη μητέρα και την αδελφή της στην Αθήνα, σε διαμέρισμα του 4ου ορόφου μιας πολυκατοικίας της οδού Πατησίων 61. Λόγω της ανεκπαίδευτης ακόμη φωνής της δεν έγινε δεκτή στο Ωδείο Αθηνών, αλλά κατόπιν παράκλησης της μητέρας της την ανέλαβε η δασκάλα μονωδίας του Εθνικού Ωδείου, Μαρία Τριβέλα, η οποία εντυπωσιασμένη από το ταλέντο της, άρχισε να της παραδίδει δωρεάν μαθήματα στο σπίτι της. Τη σύστησε στον Μανώλη Καλομοίρη (ιδρυτή του Εθνικού Ωδείου), ο οποίος με το που την άκουσε να τραγουδά τη δέχθηκε να φοιτήσει στο Ωδείο χωρίς να πληρώνει διδάκτρα.

Ύστερα από σκληρή μελέτη, έδωσε εξετάσεις, πέτυχε στο Ωδείο Αθηνών και γράφτηκε στην τάξη της Ισπανίδας υψίφωνου Ελβίρας ντε Ιντάλγκο, που την εκπαίδευσε άριστα στην τεχνική των ρόλων της ιταλικής ρομαντικής σκηνής. Λόγω των υψηλών επιδόσεών της, αλλά και της οικονομικής δυσχέρειας, της χορηγήθηκε υποτροφία. Με πρόταση της Ιντάλγκο, και κατόπιν συμφωνίας με τον διευθυντή της Λυρικής Σκηνής, κο Κωστή Μπαστιά, προσελήφθη ως χορωδός στη Λυρική Σκηνή με μηνιαίο μισθό 1.500 δρχ., χωρίς όμως την υποχρέωση να συμμετέχει στις δραστηριότητες της χορωδίας. Το ιδιότυπο αυτό συμβόλαιο είχε ως σκοπό την οικονομική της ανακούφιση, ώστε να μπορεί ν' αφοσιωθεί απερίσπαστη στις σπουδές της.

Η **Κάλλας δεν ξέχασε ποτέ** αυτή τη χειρονομία και περίμενε την κατάλληλη στιγμή για να εκφράσει την βαθιά της ευγνωμοσύνη. Κατά τη δεύτερή της εμφάνιση στην Ελλάδα (Επίδαυρος, 1960), ως πρωταγωνίστρια στην πρώτη παραγωγή όπερας στο αρχαίο θέατρο Επίδαυρου, τη «*Νόρμα*», διέθεσε στην Εθνική Λυρική Σκηνή, διευθυντής της οποίας ήταν ακόμη ο κο

Κ. Μπαστιάς, το ποσό της αμοιβής των 15.000 δολαρίων που θα εισέπραττε για τις τρεις παραστάσεις. Όπως δε είχε πει χαρακτηριστικά «*Θέλω να κάνω για άλλους εκείνο που έκαναν τότε για εμένα*».

Την εποχή των μουσικών σπουδών της, η Μαρία περιγράφεται ως παχουλή, άγαρμμη και ατημέλητη, πράγμα που δημιουργούσε πρόβλημα στην εξέλιξή της και έπρεπε να περάσουν αρκετά χρόνια μέχρι να το αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και να μεταμορφωθεί στην κομψή και γοητευτική πριμαντόνα, με την εκπληκτική φωνητική τέχνη και τις ιδιάζουσες υποκριτικές ικανότητες που μάγευε τους πάντες.

Κατά τη διάρκεια του Ελληνοϊταλικού πολέμου, οι παραστάσεις του Εθνικού και της Λυρικής δίδονταν στο Παλλάς, μια και ήταν το μόνο θέατρο που είχε καταφύγιο. Εκεί ανέβηκε το 1941 η οπερέτα «*Βοκκάκιος*» του Σουπέ, όπου η Καλογεροπούλου έκανε τον επίσημο επαγγελματικό της ντεμπούτο στον μικρό ρόλο της Βεατρίκης. Αν και το εργασιακό κλίμα ήταν λίαν ανταγωνιστικό, η νεαρή Μαρία ανέλαβε τον πρώτο της πρωταγωνιστικό ρόλο στις 27 Αυγούστου 1942, εμφανιζόμενη ως Τόσκα στη όπερα του Πουτσίνι.

Εν τω μεταξύ, η οικογένεια αντιμετώπιζε σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα, με μοναδική πηγή εσόδων τα εμβάσματα που έστελνε από την Αμερική ο Γ. Καλογερόπουλος, και όχι τακτικά. Η Τζάκι γνώρισε τον Μιλτιάδη Εμπειρίκο της γνωστής οικογενείας, με τον οποίο συνδέθηκε ερωτικά και αυτός συμπαράσταθηκε στις τρεις γυναίκες κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Η δε Λυρική είχε καθιερώσει συναυλίες για να ψυχαγωγούνται τα κατοχικά στρατεύματα και η Μαρία αναγκαζόταν, όπως και οι άλλοι καλλιτέχνες, να τραγουδά για τους στρατιώτες, ενώ η πληρωμή της γινόταν σε τρόφιμα.

Μέχρι το 1945 που αναχώρησε από την Ελλάδα για την Αμερική, πρωταγωνίστησε εκτός από την «*Τόσκα*», στην «*Καβαλερία Ρουσικάντα*», στον «*Πρωτομάστορα*», στον «*Φιντέλιο*» κ.ά. και έδωσε πολλά ρεσιτάλ.

Ενώ το καλλιτεχνικό της ντεμπούτο έγινε στην Αθήνα, η εδραίωσή της στον διεθνή κόσμο της όπερας άρχισε από τη Βερόνα, όπου γνώρισε τον μάεστρο Τούλιο Σεραφίν, που εκτός από μέντορας υπήρξε μία πατρική φιγούρα γι' αυτήν. Η πρώτη της εμφάνιση ως Τζοκόντα έμελλε να είναι σημαδιακή και για ακόμη έναν λόγο. Συστήθηκε με τον Ιταλό και κατά πολλά χρόνια μεγαλύτερό της, πλούσιο, φιλόμουσο βιομήχανο Τζανμπατίστα Μενεγκίνι, ο οποίος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην προσωπική αλλά και επαγγελματική της ζωή.

Παντρεύτηκαν το 1949. Έκτοτε ο Μενεγκίνι εγκατέλειψε τις επιχειρήσεις και αφοσιώθηκε ολοκληρωτικά στην προώθηση της καριέρας της, η οποία άρχισε να απογειώνεται. Οι ανά τον κόσμο εμφανίσεις της ήταν πυκνότερες και λίαν επιτυχημένες, με το φιλόμουσο κοινό να την υποδέχεται θερμά και τους κριτικούς να εξαίρουν την ερμηνεία της, αλλά και την εντυπωσιακή σκηνική της παρουσία.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας της τραγούδησε 90 περίπου φορές περισσότερες από κάθε άλλο ρόλο, τη Νόρμα, στην ομώνυμη όπερα του Μπελίνι. Η δε Σκάλα του Μιλάνου υπήρξε, για επτά χρόνια, η σκηνή των μεγαλύτερων θριάμβων της σ' ένα ευρύ φάσμα ρόλων καθώς και συνεργασίας με διάσημους σκηνοθέτες, όπως ο Φράνκο Τζεφφιρέλι και ο Λουκίνο Βισκόντι.

Επισκέφθηκε την Ελλάδα για πρώτη φορά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, τον Αύγουστο του 1957, για ένα ρεσιτάλ (το μοναδικό κατά τη διάρκεια της διεθνούς της σταδιοδρομίας), στο Ηρώδειο, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών.

●
Η ΚΑΛΛΑΣ
ΚΑΙ
Ο ΩΝΑΣΗΣ
ΥΠΗΡΞΑΝ
ΤΟ ΔΙΑΣΗΜΟ-
ΤΕΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΖΕΥΓΑΡΙ
ΤΟΥ 20ού
ΑΙΩΝΑ
●

Το νέο Μουσείο
Μαρίας Κάλλας
(Μητροπόλεως 44)

τών. Η εμφάνισή της ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων και υπήρξε αφορμή για πολιτικές αντιπαραθέσεις, εξαιτίας της υπέρογκης για τα ελληνικά δεδομένα αμοιβής που ζήτησε. Στην πραγματικότητα, είχε προσφερθεί να τραγουδήσει δωρεάν, αλλά η υπερροπική απάντηση των αρμοδίων, «το Φεστιβάλ δεν έχει ανάγκη από φιλανθρωπίες», την ώθησε να ζητήσει 9.000 δολάρια, ποσό που ήταν η συνήθης αμοιβή της – γεγονός που προκάλεσε «σκάνδαλο» για την καριέρα της.

Έναν μήνα μετά, σ' ένα πάρτι στο ξενοδοχείο Danielli της Βενετίας, η Αμερικανίδα κοσμολογός Elsa Maxwell, της σύστησε τον μεγιστάνα Αριστοτέλη Ωνάση, συνάντηση που στάθηκε μοιραία για τη ζωή της. Όπως είχε ομολογήσει χρόνια αργότερα ήταν ο μόνος άνδρας που αγάπησε στη ζωή της και κοντά του έγινε μία διαφορετική γυναίκα.

Το 1959 η Κάλλας και ο σύζυγός της δέχθηκαν την πρόσκληση του Α. Ωνάση για κρουαζιέρα με το γιοτ «Χριστίνα», στο οποίο θα παρευρισκόταν μεταξύ άλλων και ο Ουίνστον Τσόρτσιλ. Η κρουαζιέρα αυτή σήμανε την αρχή του θεαλλώδους ειδυλλίου της με τον Ωνάση και το τέλος του γάμου της με τον Μενεγκίνι.

Η Κάλλας και ο Ωνάσης υπήρξαν το διασημότερο ελληνικό ζευγάρι του 20ού αιώνα και η κάθε τους εμφάνιση κινητοποιούσε τους παπαράτσι και τροφοδοτούσε για καιρό τις σελίδες των εφημερίδων. Αν και έζησαν έναν παθιασμένο έρωτα, με αρκετά όμως σκαμπανεβάσματα και καβγάδες, η σχέση αυτή δεν είχε την κατάληξη που η πάντα ερωτευμένη Κάλλας επιθυμούσε. Της προκάλεσε πολύ πόνο, ιδιαίτερα όταν ο Ωνάσης παντρεύτηκε την Τζάκι Κένεντι, επιτυχάνοντας τον στόχο του να γίνει δεκτός στους κύκλους των Κένεντι. Παρ' όλα αυτά, συνέχιζαν να συναντιούνται, σποραδικά, μέχρι τον θάνατό του.

Τρίτη φορά που εμφανίστηκε στον ελληνικό κοινό ήταν το 1961 στην Επίδαυρο, ερμηνεύοντας τη «Μήδεια», μία παράσταση που σημείωσε τεράστια επιτυχία με 15.000 θεατές να 'χουν γεμίσει ασφυκτικά το θέατρο, ενώ η τελευταία της σκηνική εμφάνιση στην Ελλάδα ήταν το 1964 στο Φεστιβάλ Φολκλόρ, στη Λευκάδα.

Η Κάλλας άρχισε από νωρίς ν' αντιμετωπίζει προβλήματα με τη φωνή της και λόγω αυτού, ν' αραιώνει τις εμφανίσεις της, σε σημείο που μετά από το 1965 και την παράσταση «Τόσκα» στο Covent Garden δεν ξανατραγούδησε δημοσίως για οκτώ χρόνια. Σ' εκείνο το διάστημα ασχολήθηκε με την οπερατική σκηνοθεσία, ερμήνευσε τη Μήδεια στην ομώνυμη ταινία του Πιερ Πάολο Παζολίνι και παρέδωσε ειδικά μαθήματα οπερατικής τέχνης στη φημισμένη Σχολή Τζούλιαντ.

Η καριέρα της βρισκόταν πλέον σε πτώση. Η περιοδεία που ξεκίνησε με τον Ντι Στέφανο το 1973 και ολοκληρώθηκε μετά από έναν χρόνο στο Σαπόρο της Ιαπωνίας, εξελίχθηκε σε καλλιτεχνική αποτυχία. Ο θάνατος του Ωνάση το 1975 ήταν καθοριστικό χτύπημα για αυτήν και άρχισε η αντίστροφη μέτρηση για το δικό της τέλος. Κλείστηκε στον εαυτό της και απομονώθηκε στο σπίτι της στο Παρίσι, με μόνη παρέα την πιστή της οικονόμο και τον μπάτλερ της. Εκεί θ' αφήσει την τελευταία της πνοή, στις 16 Σεπτεμβρίου 1977.

Σύμφωνα με την επίσημη άποψη, ο θάνατος προήλθε από καρδιακή προσβολή. Ήταν μόλις 54 ετών. Η είδηση, συγκλόνησε τους πάντες. Η αποτέφρωση έγινε στο Παρίσι και δύο χρόνια αργότερα η τέφρα της μεταφέρθηκε, με πρωτοβουλία της φίλης της Βάσως Δεβετζή, στην Ελλάδα και σκορπίστηκε στον Σαρωνικό, όπως η ίδια η Κάλλας επιθυμούσε. **Α**

Ιάσος Νάσ Γουάστωρ

Ο πρώτος Έλληνας τζαζίστας του Juilliard μας ξεναγεί στην τζαζ σκηνή της Νέας Υόρκης

Συνάντησα τον Ιάσωνα σε ένα μπαράκι στην Κυψέλη. Άρτι αφιχθείς από τον πυρήνα του κόσμου και σίγουρα της τζαζ, τη Νέα Υόρκη, ο Ιάσωνας Γουάστωρ είναι ο πρώτος Έλληνας που φοίτησε στο τζαζ τμήμα του Juilliard, του Νο.1 μουσικού ιδρύματος της υπηλίου. Μετά την καλοκαιρινή του περιοδεία με τη Νεφέλη Φασούλη και πριν από έναν πολλά υποσχόμενο καλλιτεχνικά χειμώνα στην Ελλάδα με τους Γιώργο Κοντραφούρη, Missigno και Quad Trio, μου μίλησε για τη ζωή του, τις σπουδές του και την επική —όπως τη χαρακτηρίζει— τζαζ σκηνή της Νέας Υόρκης.

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

— Ιάσωνα, σε θυμάμαι στο σχολείο να έχεις πάθος με τη γλυπτική κι όχι τόσο με τη μουσική...

Πραγματικά, το πρώτο μου πάθος ήταν η γλυπτική! Ένας συνεργάτης της μαμάς μου, visual effects artist, μου έκανε μαθήματα και μου άρεσε να φτιάχνω τέρρατα για τον κινηματογράφο και το θέατρο.

— Ποια ήταν η πρώτη σου επαφή με τη μουσική;

Προέρχομαι από μουσική οικογένεια. Ο μπαμπάς κλασικός πιανίστας, η μαμά συνθέτρια και σκηνοθέτρια και ο μεγάλος μου αδερφός επίσης πιανίστας. Με τα ντραμς άρχισα να ασχολούμαι σοβαρά στο λύκειο και

παρόλο που διαφωνούσαν οι γονείς μου επειδή θα έκαναν πολύ φασαρία, μου τα πήρε ο παππούς μου και κάπως έτσι ξεκίνησαν όλα.

— Αγαπημένη ανάμνηση ως παιδί στη μουσική αυτή οικογένεια;

Πηγαίναμε όλοι μαζί στις συναυλίες του μπαμπά μου και θυμάμαι χαρακτηριστικά μια φορά στο Ηρώδειο που έπαιζε με τον Ξαρχάκο. Ήμουν στα παρασκήνια και πριν ανέβει στη σκηνή μου έπιασε τα χέρια και έτρεμε λιγάκι από το άγχος. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση πως ένας τόσο καταξιωμένος άνθρωπος μπορεί να

είναι τόσο... ανθρώπινος.

— Από το λύκειο κατάλαβες ότι ήθελες να ασχοληθείς επαγγελματικά με τη μουσική;

Ναι. Μόλις τέλειωσα το σχολείο έκανα οντισιόν στην Αγγλία, όμως δεν μπήκα πουθενά...

— Πώς το διαχειρίστηκες;

Το καλό του να μεγαλώνεις σε μια οικογένεια που ασχολείται με αυτόν τον χώρο είναι ότι υπάρχει ειλικρίνεια. Εγώ περίμενα πως αφού παίζω καλά ντραμς θα γίνω ροκ σταν —αυτή δεν είναι η φυσική συνέχεια; Φάνηκε πως δεν ήμουν σε αυτό το επίπεδο μουσικά, όπως μου είπε και ο μπαμπάς μου, κάτι που με πείσμωνσε πολύ και άρχισα να μελετώ πολύ περισσότερο. Εκείνη την περίοδο αυτό που έμαθα ήταν ότι οι απαντήσεις κυρίως βρίσκονται στους δίσκους και στο να ακούς.

— Πώς βρέθηκες στη Νέα Υόρκη;

Ένας παιδικός μου φίλος που ζούσε εκεί απορούσε γιατί δεν έχω μετακομίσει ήδη στη Μέκκα της τζαζ. Κάπως έτσι έγινε λοιπόν. Ξεκίνησα σε ένα κρατικό πανεπιστήμιο, το Purchase College, ένα ακαδημαϊκό διαμάντι της Νέας Υόρκης όσον αφορά τη μουσική. Έχει τους ίδιους καθηγητές που είχα και στο Juilliard με τα μισά δίδακτρα. Ήταν βέβαια στη μέση του πουθενά, αλλά αυτή η απομόνωση είχε και τα καλά της. Όταν είσαι αποκλεισμένος σε μια απομακρυσμένη πόλη φτιάχνεις εκεί μια οικογένεια και έχεις άπλετο χρόνο να παίζεις μουσική μαζί τους.

— Το Juilliard, λοιπόν, πώς προέκυψε;

Έδωσα δύο φορές. Την πρώτη έφτασα στην τελική δυάδα αλλά δεν με επέλεξαν. Εκεί μπορείς να δώσεις μόνο δύο φορές στη ζωή σου και ξέρω κόσμο που δεν

δίνει επί χρόνια για να μην τις σπαταλήσει. Εγώ πήγα με θράσος τη δεύτερη φορά και πέτυχε.

— Μιλάμε για το καλύτερο μουσικό ίδρυμα του κόσμου! Ήταν ένα όνειρό σου που έγινε πραγματικότητα;

Είχε στοιχεία ονείρου, αλλά πολλές φορές ήταν δύσκολο και καταπιεστικό. Έρχεσαι αντιμέτωπος τόσο έντονα με μια ωμή, βαθιά μορφή ακαδημαϊσμού και αυστηρότητας, αντιστρόφως ανάλογη με την ιστορία της τζαζ. Μια μουσική που προέρχεται από την καταπίεση είναι αντιφατικό να αντιμετωπίζεται με την ίδια ακαδημαϊκή υπόσταση όπως η κλασική – μια μουσική για την ελίτ βασισμένη στην ιεραρχία.

— Αντιμετώπισες ποτέ κάποια αγενή συμπεριφορά;

Όχι, ακριβώς το αντίθετο. Αν πάρουμε ως παράδειγμα τους συμμαθητές μου, που οι περισσότεροι έχουν μεγαλώσει με Big band Jazz ακούσματα (δηλαδή μια ορχήστρα που αποτελείται από 12 πνευστά, ντραμς, πιάνο και μπάσο), κάτι πολύ ξένο για μένα – καθώς στην Ευρώπη αυτού του είδους τη μορφή της τζαζ την έχουμε συνυφασμένη με τα χριστουγεννιάτικα κομμάτια – καθότι μεγαλωμένος στην Αθήνα δεν είχα καμία έκθεση στο ιδίωμα. Παρ' όλα αυτά δεν δέχτηκα ποτέ μπουλινγκ από κανέναν και αντιθέτως με βοήθησαν να ξεκλειδώσω την ικανότητα να μην κατηγορώ ό,τι συμβαίνει γύρω μου και να προσποιηθώ ότι το έχω. Fake it till you make it!

Επίσης, πολύ χρήσιμες ήταν οι συνεργασίες με μη μουσικούς, με ανθρώπους του θεάτρου – συνόδευα παραστάσεις του πανεπιστημίου και εκεί έμαθα πώς να χρησιμοποιώ καλύτερα τα αντανάκλαστικά μου. Καμία παράσταση δεν ήταν ίδια και όπως αυτοσχεδιάζουν οι ηθοποιοί εκλήθη και εγώ να κάνω κάτι αντίστοιχο. Τη λάτρεψα αυτή τη δράση αντίδραση και την ελευθερία που είχα. Ενεργοποίησα τις δημιουργικές μου αισθή-

προσωπικές καλλιτεχνικές σου ταυτότητας.

— Πώς θα περιέγραφες με μια πρόταση την τζαζ σκηνή της Νέας Υόρκης;

Ως μια ασταμάτητη δύναμη.

— Και με μια εικόνα;

Υπάρχει αυτή η κλασική εικόνα: το μικρό μαγαζάκι με τον χαμπλό φωτισμό, τα τραπεζάκια, το πιάνο στη γωνία και τον ήχο από τα παγάκια στο ουίσκι, αλλά είναι πολλά περισσότερα. Το πιο ανεκτίμητο για μένα είναι το πόσο ανθρώπινο είναι το περιβάλλον. Βλέπεις τα είδωλά σου να παίζουν, τους βετεράνους της παγκόσμιας τζαζ σκηνής δίπλα σου και στο διάλειμμα να πίνουν απλά το ποτό τους στο μπαρ. Είναι όλοι τόσο προσιτοί και τόσο πρόθυμοι να κάνουν μια συζήτηση μαζί σου, χωρίς ύφος και αποστάσεις. Όταν έπαιζα στο Harlem, κάθε Κυριακή έβλεπα πολλούς να περιμένουν να έρθει ο μεγαλύτερος θρύλος της τζαζ και να τους πει να παίξουν στην μπάντα του – κάτι που συμβαίνει αλλά σπάνια. Το θέμα είναι να μπορείς να πεις μαζί του ένα ποτό και να τα πείτε ωραία.

— Πώς ήταν η εμπειρία σου ως εργαζόμενος;

Υπάρχουν χιλιάδες μαγαζιά και παρόλο που το κλίμα είναι πραγματικά οικείο, ομαδικό και πας απλώς να παίξεις τη μουσική σου, υπάρχει τρελός ανταγωνισμός. Εκτός από κάποια ιστορικά τζαζ κλαμπ, όπως το Blue Note, τα περισσότερα έχουν jam sessions, δηλαδή ανεβαίνεις στη σκηνή και παίζεις – συνήθως και με πολύ μεγάλα ονόματα –, αλλά τελικά καλώς ή κακώς υπάρχουν κλίκες.

— Δεν είναι δηλαδή «one for the money, two for the show» που λέει και το τραγούδι;

Δεν είναι ούτε καν «for the show», αλλά «for the soul»! Η τζαζ έχει υπόσταση και ιστορία, απίστευτο feeling και groove, είναι μια κατάθεση ψυχής. Παίζεις για την εσωτερική σου ικανοποίηση και όχι για την υλική, και πρέπει να το αποδεχτείς αυτό εξ αρχής.

— Φοβόσουν ποτέ την έκθεση;

Μικρός καθόλου, προσφάτως άρχισα. Ακούγεται παράλογο αλλά επειδή στο Juilliard πλανάται στον αέρα αυτή η εντύπωση πως ό,τι κάνεις πρέπει να έχει σημασία και υπόσταση, άρχισα να με καταλαμβάνει πριν από μεγάλες συναυλίες το άγχος, αυτός ο χαρακτηριστικός ίλιγγος και η δύσπνοια, και για να το αντιμετωπίσω σκεφτόμουν ότι ακόμα και αν λιποθυμήσω θα έχει πλάκα – τουλάχιστον θα έχουμε κάτι να θυμόμαστε!

— Ποιες είναι οι κύριες διαφορές της Αθήνας και της Νέας Υόρκης όσον αφορά την τζαζ;

Οι υποδομές και οι ευκαιρίες. Για κάποιον λόγο που δεν μπορώ να αντιληφθώ ο ανταγωνισμός καλά κρατεί και εδώ! Νομίζω στην Ελλάδα υπάρχει η νοοτροπία του «γιατί όχι εγώ» μεταξύ των μουσικών, αντί για την αλληλοϋποστήριξη. Επίσης, εδώ δεν υπάρχει η έννοια των καθημερινών jam sessions. Αν θέλω να παίξω σήμερα το βράδυ δεν μπορώ παρά μόνο στο σπίτι μου, ενώ εκεί θα είχα ατελείωτες επιλογές.

— Θέλω να διαλέξεις ένα τραγούδι που θα ήθελες να παίξει στην κηδεία σου, ένα τραγούδι που να υμνεί τον έρωτα και το soundtrack της ζωής σου.

Αρχικά, αντί για soundtrack, θα σου πω ένα τραγούδι που θα ήθελα να έχω συνθέσει και αυτό είναι το «Round Midnight». Με τον φίλο μου που προανέφερα ότι ζού-

σαμε μαζί στη Νέα Υόρκη, είχαμε πει από πιτσιρίκια ότι όποιος ζήσει περισσότερο θα βάλει στην κηδεία του άλλου το «Walk of Life» των Dire Straits. Τώρα για τον έρωτα υπάρχουν πολλά αλλά θα πω το «Stardust» του Hoagy Carmichael.

— Αν μπορούσες να διαλέξεις κάποιον τόπο και άλλη χρονική στιγμή για να ζήσεις, τι θα επέλεγες;

Τη Νέα Υόρκη των 30s - 40s και στα 70s, για ευνόητους μουσικούς λόγους.

— Ήσουν ποτέ homesick;

Όχι και είμαι από τους λίγους γιατί έθεσα κάποια όρια. Ερχόμουν συχνά στην Ελλάδα για περιοδεία, για δουλειές, για διακοπές. Δεν έχω δουλέψει ποτέ Χριστούγεννα στη Νέα Υόρκη παρόλο που θεωρείται high season για τα τζαζ μπαρ, γιατί ήθελα να είμαι με την οικογένειά μου, το ίδιο και το καλοκαίρι. Εκτός του ψυχολογικού, προσπαθώ να χτίσω παράλληλα και στις δύο χώρες αντίστοιχες καριέρες. Είναι πολύ δύσκολο, αλλά αξίζουν οι θυσίες.

— Πες μας ένα πράγμα που αγαπάς και μισείς στην Αθήνα και στη Νέα Υόρκη;

Στην Αθήνα αγαπώ τους ανθρώπους, το φαγητό και την κουλτούρα και μισώ τη ματαιοδοξία της πόλης. Στη Νέα Υόρκη, πέραν της μουσικής σκηνής, αγαπώ ότι μπορείς να κάνεις ό,τι θες, όποτε θες. Είναι οι αμέτρητες επιλογές της. Αυτό που μισώ βέβαια είναι ότι αν την αφήσεις σε ένα δευτερόλεπτο μπορεί να σε «καταβροχήσει».

— Ποιο είναι το αγαπημένο σου τζαζ κλαμπ στη Νέα Υόρκη;

To Village Vanguard.

— Θεωρείς ότι η τζαζ διατηρεί ακόμα την αίγλη της αν και ιστορικά έχει περάσει το πικ της;

Όπως έλεγαν και διάφοροι μέντορές μου, «η τζαζ από τη γέννησή της έχει καταδικαστεί ως νεκρή». Είναι ένα μουσικό είδος που έχει κατακρηθεί πολύ, αλλά εξελίσσεται. Σήμερα υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες και σίγουρα το πικ της βρίσκεται παλιότερα στην ιστορία της μουσικής, αλλά εξακολουθεί να έχει έντονη κοινωνικοπολιτική υπόσταση, απλώς με άλλη μορφή.

— Υπάρχει παρθενογένεση στη μουσική;

Όχι, ό,τι ήταν να παιχτεί έχει παιχτεί. Είναι σαν το αποδομημένο παστίτσιο. Ούτε όταν ενώνεις δύο είδη μουσικής είναι παρθενογένεση. Τέλεια παραδείγματα η λάτιν τζαζ, το χιπ χοπ ρεμπέτικο, αλλά σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν παρθενογένεση.

— Θεωρείς ότι υπάρχει κυκλικότητα στην τζαζ, όπως και στη μόδα ας πούμε;

Φυσικά. Γενικότερα στη μουσική υπάρχει η έννοια της ανακύκλωσης. Πάμε πίσω για παράδειγμα στον αναλογικό ήχο των 70s γιατί απλά ήταν ασύγκριτα καλύτερος.

— Πώς ήταν το καλοκαίρι σου και τι να περιμένουμε για το φθινόπωρο;

Το καλοκαίρι μου το πέρασα κυρίως στην Ελλάδα και θα παραμείνω και όλο το φθινόπωρο. Κάναμε μια περιοδεία με τη Νεφέλη Φασούλη στα νησιά και τώρα θα παίξουμε στη Βόρεια Ελλάδα. Είμαστε πολύ φίλοι και έχουμε υπάρξει και συγκάτοικοι στη Νέα Υόρκη, και πέραν από το απίστευτο κλίμα στην μπάντα, περνάμε υπέροχα και στις συναυλίες γιατί ο κόσμος την αγαπάει πολύ. Επίσης παίζω με τον Γιώργο Κοντραφούρη, τους Missigno και το Quad Trio, και όσον αφορά το μέλλον έρχονται πολύ όμορφα πράγματα.

— Για το τέλος, ποια ερώτηση θα ήθελες να σου κάνει κάποιος και δεν στην έχει κάνει ποτέ κανείς;

Τι σκέφτομαι όταν παίζω! Την εμπνεύστηκα από μια ραδιοφωνική συνέντευξη του Louis Armstrong που τον ρώτησαν πώς γίνεται να φωτίζει το δωμάτιο με τη μουσική του. Εκείνος απάντησε πως παίζει καλύτερα όταν σκέφτεται κάποιον που αγαπά. Το ίδιο θα πω και εγώ, λοιπόν. Είναι η αλήθεια μας που ακούγεται απλώς καλύτερα μέσα από τη μουσική. **A**

σεις στο έπακρο.

— Τελικά μετά από όλη αυτή την εμπειρία του Juilliard είσαι υπέρ της «ακαδημαϊκοποίησης» της μουσικής σε αυτό το επίπεδο;

Αυτό που μου άρεσε στο θέατρο ήταν ότι δεν ήξερα ποτέ τι θα δουλέψει και μάθαινα από τα λάθη μου. Η «ακαδημαϊκοποίηση» της τέχνης θέτει όρια στα συναισθήματα και εκεί θεωρώ πως βρίσκεται το πρόβλημα. Ο αυτοσχεδιασμός είναι κάτι αντίστοιχο με τα παιδιά που έχουν άγνοια κινδύνου, τότε που δεν υπήρχε σωστό και λάθος. Το θέμα δεν είναι μόνο η δεξιότητα που αποκτάς και η ικανότητα να εκτελείς κάτι σωστά, αλλά το να μπει σε μια διαδικασία αναζήτησης της

Η ΤΖΑΖ ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ, ΑΠΙΣΤΕΥΤΟ FEELING ΚΑΙ GROOVE, ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΨΥΧΗΣ

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

SWAROVSKI
Ακαμπτο βραχιόλι Millenia €230

TED BAKER
Σακάκι €345

ΚΑΛΟΓΙΡΟΥ
Τσάντα Tory Burch Kira Mini €645

INTIMISSIONI
Τοπ από μετάξι και δαντέλα €49,90

MISSONI
Γυαλιά ηλίου

BLANCPAIN X SWATCH
Ρολοί €390

KORRES
Κρέμα προσώπου Santorini Grape Poreless

TEZENIS
Σουτιέν Tezenis Positano Triangle €11,73
και εσώρουχο Tezenis Recycled High-Cut €4,94

PENNY BLACK
Παντελόνι €195

Στην ιεραρχία των χρωμάτων, το πράσινο αντιπροσωπεύει την κοινωνική μεσαία τάξη, αυτάρεσκη, αεικίνητη, στενή
-Wassily Kandinsky, Ρώσος ζωγράφος

MAT FASHION
Μακριά πλεκτή ζακέτα με διχρωμία €129,10

CONVERSE
Sneakers RSH €119

CITYGUIDE

«Royal Hotel»

Λάβετε θέσεις για Νύχτες Πρεμιέρας

Το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας επιστρέφει για 13 βράδια γεμάτα φιλικές συγκινήσεις ξεκινώντας στις 27 Σεπτεμβρίου με Αλμοδόβαρ και Σελίν Σονγκ

Με δύο ελεγείες στην αγάπη, το queer γουέστερν τσέπης «*Strange way of life*» του Πέδρο Αλμοδόβαρ με πρωταγωνιστές τους Πέδρο Πασκάλ και Ίθαν Χοκ, και τις «*Περασμένες ζωές*», το ντεμπούτο της Σελίν Σονγκ που συγκέντρωσε τις καλύτερες κριτικές της χρονιάς και το οποίο ετοιμάζεται, σύμφωνα με τα προγνωστικά, να διεκδικήσει τα Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας, Σκηνοθεσίας και Πρωτότυπου Σεναρίου, ανάβουν την Τετάρτη 27 Σεπτεμβρίου οι προβολείς στο 29ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας Νύχτες Πρεμιέρας.

Μέχρι τις 9 Οκτωβρίου μας υπόσχεται περίπου 150 ταινίες, μια πλούσια σοδειά οπτικών αφηγήσεων απ' όλο τον κόσμο. Δεκαέξι θα φιλοξενηθούν στο Διεθνές Διαγωνιστικό τμήμα της διοργάνωσης διεκδικώντας τα βραβεία Χρυσή Αθηνά, Σκηνοθεσίας της Πόλης των Αθηνών, Σεναρίου και Κοινού Fischer. Ιστορίες για την οικογένεια, τον έρωτα, την ταυτότητα, τη φιλία και την ελευθερία,

τρυφερές εξερευνησεις στην παιδική και την ενήλικη ζωή, οξυδερκείς καταδύσεις σε επίκαιρα ζητήματα, συγκινητικά ανθρώπινα πορτρέτα. Ανάμεσά τους φιλικές στιγμές που ξεχώρισαν ή και διακρίθηκαν στα μεγαλύτερα φεστιβαλικά ραντεβού του κόσμου, όπως το «*How to have sex*» της Μόλι Μάνινγκ Γουόκερ (βραβείο καλύτερης ταινίας στο τμήμα «Ένα Κάποιο Βλέμμα» στις Κάννες)· το «*Μην πετάξεις τίποτα*» της Λούνα Κάρμουν (με τέσσερα βραβεία στο πρόσφατο Φεστιβάλ Βενετίας)· το «*Τοτέμ*» της Μεξικανής Λίλα Αβιλές (Βραβείο Οικουμενικής κριτικής επιτροπής φέτος στο Βερολίνο)· το «*Σε αργή κίνηση*» της Μαρία Καβταράτζε (Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Σάντανς)· το «*Μπτέρα, πατρίδα*» του Άλβαρο Γκάγκο – το πορτρέτο μιας αγωνίστριας εργάτριας και μάνας σε ένα ισπανικό χωριό.

Στο πρόγραμμα της διοργάνωσης, όμως, φιγουράρει και η φετινή Χρυσή Αρκτος από το Βερολίνο, το «*Sur l'adament*», μια αφοπλιστι-

κά συγκινητική ματιά στον θεραπευτικό ρόλο της τέχνης από τον Γάλλο ντοκιμαντερίστα Νικολά Φιλίπερ. Και ακόμα, το βραβείο καλύτερης πρώτης ταινίας στο «Ένα Κάποιο Βλέμμα» του Φεστιβάλ Καννών – ο «*Οιωνός*» του Μπαλοζι· οι επίσημες προτάσεις της Γερμανίας και της Τουρκίας για τα προσεχή Όσκαρ με τις υπογραφές των Ιλκέρ Τσατάκ και Νουρί Μπιλγκέ Τσεϊλάν· το υποψήφιο για τον Χρυσό Φοίνικα «*May December*» του Τοντ Χέινς με τη Νάταλι Πόρτμαν και την Τζούλιαν Μουρ· το «*Memory*» του Μισέλ Φράνκο με την Τζέσικα Τασσέν και τον βραβευμένο στη Βενετία Πίτερ Σάρογκαρντ, αλλά και το ντοκιμαντέρ «*Η αδελφότητα της καπνιστής σάουνας*» της Άνα Φιντς που διακρίθηκε στο Σάντανς.

Όσοι πιστοί της μεγάλης οθόνης, ραντεβού σε οκτώ αίθουσες, από την καρδιά της Αθήνας έως τον Πειραιά. - **Ιωάννα Γκομούζα**

INFO Νύχτες Πρεμιέρας, 27 Σεπτεμβρίου-9 Οκτωβρίου. Στις αίθουσες Δαναός I & II, Ιντε-άλ, Αστωρ, Αστυ, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Παλλάς και Δημοτικό Θέατρο Πειραιά.

«Περασμένες ζωές»

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

10

Θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις, εκδηλώσεις. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επτάήμερο

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

Έλενα Στίξινα

1 Γκαλά όπερας για τη Μαρία Κάλλας

Με δύο λαμπρά αστέρια του διεθνούς λυρικού στερεώματος ανοίγει η σεζόν στο Μέγαρο. Εκατό χρόνια από τη γέννηση της Μαρίας Κάλλας, η περιζήτητη σοπράνο **Έλενα Στίξινα**, σολίστ της Σκηνής Πριμόσκι του Μαρίνσκι και με πρωταγωνιστικούς ρόλους στα μεγαλύτερα θέατρα του κόσμου, και ο κοσμογάπιτος βαρύτονος **Δημήτρης Πλατανιάς** ερμηνεύουν αντιπροσωπευτικές άριες και ντουέτα από δημοφιλείς όπερες του Βέρντι, όπως ο «Τροβατόρε», η «Αίντα», ο «Ριγκολέττο» και ο «Σιμόνε Μποκκαλέγκρα». Το πρόγραμμα εστιάζει σε όπερες εμπληματικών Ιταλών συνθετών και σε ρόλους –όπως ενδεικτικά η Τόσκα– στους οποίους έδωσε νέα πνοή η divina. Τους δύο ερμηνευτές πλαισιώνει η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών υπό τον Λουκά Καρτινός.

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 24 Σεπτεμβρίου στις 20:30

Δημήτρης Πλατανιάς

Λουκάς Καρτινός

Μουσείο Ακρόπολης

© ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΙΤΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

2 Σαββατοκύριακο δωρεάν σε μουσεία και μνημεία

Με εκδηλώσεις πάνω στη θεματική «Πολιτιστική Κληρονομιά και Παράδοση: Μαρτυρίες του χθες στο σήμερα» και ελεύθερη είσοδο στα δημόσια μουσεία και μνημεία επιστρέφουν οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο θα μας υποδεχτούν στις 23/9 με θεματικές περιηγήσεις για τον καλωπισμό στη συλλογή Αιγυπτιακών Αρχαιοτήτων και για τα Τάματα στη συλλογή γλυπτών. Η αρχαία υφαντική θα έχει την τιμητική της σε παρουσιάσεις και ξεναγήσεις στα Αρχαιολογικά Μουσεία στον Πειραιά το Σάββατο και στον Μαραθώνα την Κυριακή. Στο Μουσείο Ακρόπολης προβλέπεται δωρεάν είσοδος την Κυριακή (στις 17:00-20:00 μ.μ.), ενώ τα παιδιά μπορούν να γνωρίσουν αρχαίες συνήθειες και να αναζητήσουν το σήμερα σε ιστορίες του χθες με οδηγό το φανταστικό ημερολόγιο μιας μικρής Αθηναίας του 5ου αιώνα π.Χ. (23 & 24/9, 10:30 και 12:30). Αφιέρωμα στον κόσμο των Ρομά μουσικών με ομιλίες και τραγούδια ετοιμάζει το Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων

«Φοίβος Ανωγειανάκης» (στις 22 & 23/9).

«Fuego»

© KSENIA PARIS

© JAVIER DEL REAL

3 Χορός κάτω απ' την Ακρόπολη

Φλαμένκο ή... πουέντ; Την Παρασκευή η ομάδα του Antonio Gades ξετυλίγει στο «Fuego» την ιστορία ενός ερωτευμένου ζευγαριού, που η σχέση τους περιπλέκεται όταν ένας σαγηνευτικός ταυρομάχος μπαίνει στη ζωή τους. Μια παράσταση, που εστιάζει στο πάθος, στη θυσία και στον αγώνα για κυριαρχία, και είναι εμπνευσμένη από τη μουσική σύνθεση του Manuel de Falla για το μπαλέτο «Ο Μάγος Έρωτας». Το Σάββατο οι πρώτοι χορευτές της Όπερας των Παρισίων ξετυλίγουν ένα αφιέρωμα στον θρυλικό Ρούντολφ Νουρέγιφ σ' ένα πρόγραμμα με τις σημαντικότερες χορογραφίες του και ρόλους που τον έκαναν διεθνώς γνωστό.

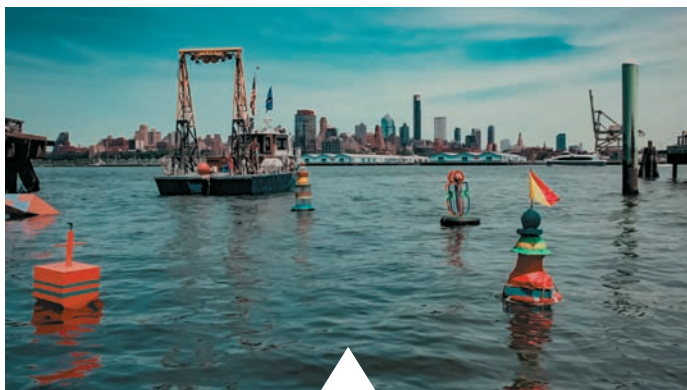
Ηρώδειο, 22 Σεπτεμβρίου & 23 Σεπτεμβρίου στις 21:00

4 Η Helen Marden στην Αθήνα

Οι πίνακές της τροφοδοτούνται από τη σχέση της με τη σύγχρονη αφαίρεση, την «κατάδυσή» της στη φύση και τη μαγεία που της ασκούν η ελληνική και άλλες πολιτιστικές παραδόσεις. Άλλωστε, για περισσότερες από πέντε δεκαετίες διατηρεί σπίτι στην Υδρα. Στην πρώτη της έκθεση στην ελληνική πρωτεύουσα, παρουσιάζει πρώιμους πίνακες που δημιούργησε τον 1980 αλλά και πρόσφατες δημιουργίες που καταγράφουν την απόσταξη της τοπογραφίας του ποιμενικού ελληνικού τοπίου σε βιομορφικά σχήματα. Ο τίτλος της έκθεσης «*Agape/Αγάπη*» αποτελεί μια δήλωση αφοσίωσης στη σχέση της με τον καλλιτέχνη σύζυγό της Μπράις Μάρντεν, που έφυγε πρόσφατα από τη ζωή.

Gagosian, 21 Σεπτεμβρίου - 21 Οκτωβρίου (εγκαινία: 18:00-20:00)

5 Ένα μανιφέστο για τα νερά της Ελευσίνας

Καλλιτέχνιδα και εκπαιδευτικός με βάση τη Νέα Υόρκη, η Τζένη Μαρκέτο συνδυάζει την τέχνη και το ντιζάιν και διαπλάθει γλυπτικά οικοσυστήματα για να στρέψει την προσοχή μας σε οικολογικά ζητήματα με έμφαση στις μάζες νερού. Μια τέτοια δημόσια παρέμβαση, με τίτλο «*The hatchery*» (Το εκκολαπτήριο) παρουσιάζει στις 22/9 (στις 18:30-20:00) στο πλαίσιο της 2023 Ελευσίς Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, στο νεκροταφείο πλοίων της Βλύχας. Χρησιμοποιώντας ένα μείγμα από κοχύλια στρειδιών, άμμο, φύκια και νερό καταπιάνεται με την επίδραση που έχουν τα στρείδια στο νερό (καθώς λειτουργούν ως φίλτρα καθαρισμού). Παράλληλα, στο Αναψυκτήριο (έως 1/10) παρουσιάζονται έργα και βίντεο από εργαστήρια που πραγματοποίησε τον Ιούνιο με κατοίκους της περιοχής.

6 «Ο Γιατρός Ινεότης»

Ο Κώστας Κουτσολέλος και η Δώρα Στυλιανέση ανέβασαν το αιγυπτιακό έργο του Γιώργου Χειμωνά το καλοκαίρι του 2022 στον αρχαιολογικό χώρο της Δεσκάτης στο πλαίσιο του προγράμματος «Όλη η Ελλάδα ένας πολιτισμός». Μια περφόρμανς για δύο, η παράστασή τους έρχεται στη Νεάπολη Εξαρχείων για να μιλήσει, κυρίως με εικόνες, μουσική και με τα σώματα των ηθοποιών, για τον θάνατο, για το τέλος της ανθρωπότητας και για την ανάγκη να εμφανιστεί ένα νέο είδος ανθρώπων μετά από μας, ανώτερο, πιο σοφό και πιο δίκαιο.

Θέατρο Φούρνος, 22 Σεπτεμβρίου-1 Οκτώβριου στις 21:00

7 Η ποίηση στους... δρόμους

Πενήντα ένα ποιητές από 12 χώρες συμμετέχουν στο 9ο Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης Αθηνών του Κύκλου Ποιητών. Οι πρώτοι στίχοι θ' ακουστούν στο Μέγαρο την Κυριακή 24/9 (στις 20:00) στην εκδήλωση που σκηνοθετεί ο **Θοδωρής Γκόνης** και θα φέρει στη σκηνή τους Τοζάν Αλκάν, Αναστάση Βιστωνίτη, Ζέφη Δαράκη, Κνουτ Έντεγκορτ, Παντελή Μπουκάλα, Ρικάρντο Ντουράντι, Αλίσια Στόλινς, Σιάμ Σούντχακαρ κ.ά. Η αυλαία θα πέσει στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά στις 27/9 (στις 20:00) με ζωντανή μουσική, απονομή βραβείου στον Γιώργο Μπλάνα και απαγγελίες. Ενδιάμεσοι σταθμοί για συναντήσεις με ποιητές το Σπίτι της Κύπρου (25/9), τα βιβλιοπωλεία «Επί λέξει» (25/9) και «Μωβ Σκίουρος» (26/9), το Μουσείο Μπενάκη (25/9) και η Μάντρα Μπλόκου Κοκκινιάς (26/9), ενώ στο Ινστιτούτο Γκαίτε θα προβληθούν ποιητικές ταινίες μικρού μήκους (27/9).

8 Τι μπορεί ένα σώμα;

Το ερώτημα του φιλοσόφου Ζιλ Ντελέζ διατρέχει τη νέα χορογραφική δουλειά της **Μαρίας Κολιοπούλου**. Με τίτλο «*Dancing (fancy)*», διερευνά πτυχές σχετικά με το ικανό, το ανάπηρο, το νέο ή το ηλικιωμένο σώμα, το σώμα εκείνο που δεν είναι απαραίτητα αποδεκτό στη σκηνή. Το έργο ξεκίνησε την πορεία του από το πανεπιστήμιο Folkwang στο Έσσην με την υποτροφία Tanzrecherche NRW, πριν συνεχίσει στην Κολωνία. Αναζητώντας την απλότητα στην κίνηση, μέσα σε ένα παραμυθένιο σύμπαν, η σύνθεσή του επαναπροσδιορίζει διαρκώς το ένα σώμα μέσα από το άλλο. *Bios*, 27-30 Σεπτεμβρίου στις 21:00

9 «Ave Maria» από τον Εουτζένιο Μπάρμπα

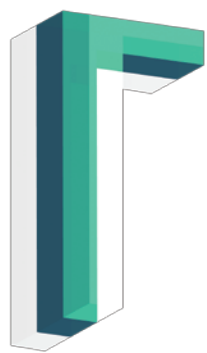
Σκηνοθέτης, δάσκαλος, θεωρητικός του θεάτρου και ιδρυτής του Odin Teatret, ο Ιταλός δημιουργός συγκαταλέγεται στις εξέχουσες μορφές του θεάτρου. Προσκεκλημένος της Fabrica Athens, στο πλαίσιο της εκδήλωσης Διαφορά - Τέχνη - Εξέγερση παρουσιάζει σ' έναν νέο χώρο έρευνας για τις παραστατικές τέχνες στην Κωνσταντινούπολη 119 την παράσταση «*Ave Maria*». Στη σκηνή η Βρετανίδα συνεργάτιδά του Τζούλια Βάρλεϊ ανακαλεί τη συνάντησή της με την Χιλιανή ηθοποιό María Canepa.

Ρεκτιφιέ, 21 & 22 Σεπτεμβρίου στις 21:00

10 Η σεζόν ανοίγει στον Σταθμό

Η Έλενα Σωκράτους επιστρέφει στη δραματουργία του Θανάση Τριαρίδη μέσα από τον μονόλογο «*HIV*». Στις 23 και 24/9, η Βασιλική Κυπραίου ξεδιπλώνει την ιστορία της Επίφανι Γκούντμαν, της Νιγηριανής εργαζόμενης στο σεξ, η οποία υπήρξε θύμα εμπορίας ανθρώπων, διαπομπέθηκε για «λόγους δημόσιας υγείας» και τελικά αυτοκτόνησε στην Αθήνα. Από τις 25/9 επιστρέφει εδώ και το «*Blackberry Trout Face*» (Μούρη γεμάτη μούρα). Στην παράσταση που σκηνοθετεί η **Αθηνά Δελιάδη**, τρία ανήλικα αδέρφια καλούνται ξαφνικά να ενηλικιωθούν όταν τα εγκαταλείπει η ηρωινομανής μητέρα τους.

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
ΝΕΝΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Το κρασί ταιριάζει στον Σεπτέμβρη

4 αθηναϊκά wine bars με δροσερές αυλές

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Wine with Eleni

Psyche

Ο Σεπτέμβρης είναι περισσότερο απ' όλους τους άλλους ο μήνας της γλυκιάς νοσταλγίας. Θυμάσαι τις διακοπές, τους έρωτες του καλοκαιριού (πάντα παροδικοί και για αυτό έντονοι), τους τόπους που αγάπησες και θα κάνεις καιρό να δεις. Ξέρεις τι ταιριάζει σε αυτή την αναπόληση; Ένα ποτήρι (μπουκάλι) κρασί και δύο φίλοι καλοί. Εξίσωση που όλα τα λύνει.

Wine with Eleni

Στο Κουκάκι, δύο βήματα πιο πέρα από την «πιάτσα» με τα μαγαζιά επιτυχίες, βρίσκεται το ήσυχο παρκάκι της γειτονιάς. Στην πραγματικότητα δεν είναι ούτε τόσο ήσυχο, γιατί ανάμεσα στα φυλλώματα των δέντρων ξεχύνεται η jazz, ούτε τόσο «της γειτονιάς», μια που από εδώ μπορείς να βάλεις πλώρη προς τους μυρωδάτους αμπελώνες της χώρας. Το μυστικό λέγεται *Wine with Eleni*, ένα wine bar που ο εσωτερικός του χώρος δεν ξεπερνά τα λίγα, ελάχιστα τετραγωνικά, αλλά που εξωτερικά έχει στη διάθεσή του ολόκληρη τη γοητευτική πλατεία. Ιδιοκτήτριά του η Ελένη Κεφαλοπούλου, μία πραγματική οινόφιλη με μεγάλη αγάπη και γνώση για το κρασί, που στη wine list της επέλεξε να βάλει όχι πολλά, αλλά λίγα και ιδιαίτερα κρασιά. Σκοπός εδώ είναι να δοκιμάσεις κρασιά που δεν γνωρίζεις, κι αν κάποιο τύχει να το αγαπήσεις λίγο παραπάνω να μπορείς να το πάρεις μαζί σου φεύγοντας – όλα τα κρασιά πωλούνται και σε τιμές κάβας.

[Μισαραλιώτου 20, Κουκάκι, 6934125839](#)

Wine is Fine

Στην πραγματικότητα αυλή δεν υπάρχει, αλλά έτσι όπως ο νεαρόκοσμος συσσωρεύεται στωικά με ένα ποτήρι κρασί ανά χείρας στον πεζόδρομο της Βίσοης, περιμένοντας να ελευθερωθεί κάποιο τραπέζι (ή και όχι), σχηματίζεται μία νοστή οινόφιλη και κατάδική μας ανοιχτωσιά. Το *Wine is Fine* σήκωσε σουσούρο με το που άνοιξε τον περασμένο Μάρτη, γιατί η τοποθεσία του, αρχικά, του δίνει μία χροιά αλλιώςτική, μοναδική. Τώρα πια στον δρόμο των πομολάδικων, όπως είναι γνωστή η Βίσοης, τα πρωινά ψάχνεις πόμολα για την μπαλκονόπορτα που πάλι χάλασε η ρημάδα, και μέχρι να έρθει το απόγευμα ανακαλύπτεις τι ωραίο ταίρι μπορεί να κάνει μια αχνιστή μακαρονάδα με αυγοτάραχο με ένα ποτήρι Ασύρτικο. Οι δύο εκ των τριών ιδιοκτητών είναι Γάλλοι, καταγωγή που κάνει αισθητή την εμφάνισή της στον κατάλογο: ρατατούιγ με μαλακή φέτα, σπαράγγια με αυγά

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

πέστροφας και μουσελίν, μοσχαρίσιο ταρτάρ. Τα συνοδεύεις με κόκκινα, λευκά, ροζέ ακόμη και πορτοκαλί κρασιά, ακούγοντας μουσική που σε ξαφνιάζει (από pop μέχρι hip hop και ακόμα παραπέρα), παρατηρώντας το νεαρόκοσμο που πηγαionoέρχονται. Οι καλές τιμές (ποτήρι από €5) βοηθούν στο να κατέβει ο μέσος όρος ηλικίας, αλλά και να προστεθεί ακόμα ένα ποτήρι κρασί στον λογαριασμό.

Βίσιος 6, Μοναστηράκι

Psyche

Είναι μία ανάσα από την πολύβουη Ερμού, αλλά καλά κρυμμένο. Για αυτό και όταν τελικά βρίσκεσαι στο φουβτωτώ αίθριο της στοάς Κορνάρου νιώθεις σαν να ανακάλυψες μόλις ένα επτασφράγιστο μυστικό. Το Psyche, υπάρχει σε αυτή την αθηναϊκή στοά περίπου έναν χρόνο, διάστημα αρκετό για να μεταδοθεί η πληροφορία στα χείλη των οινόφιλων και από εκεί να περάσει στην καρδιά τους. Και αυτό γιατί το Psyche έχει γνήσιο πάθος για το κρασί – μια ματιά στην ιδιαίτερος πλούσια wine list είναι αρκετή για να το καταλάβεις. Κρασιά γνωστά και αγαπημένα, αλλά κι άλλα που ούτε έχουν φτάσει στα αυτιά σου ποτέ, κρασιά από τα ελληνικά νησιά και από την άλλη άκρη του κόσμου, όλα τους πάντως υπέροχα. Και το φαγητό ειδικά σχεδιασμένο ώστε να τα συνοδεύει όλα αυτά, να μην τα επισκιάζει, αλλά να τα αναδεικνύει, με ευκολία να μοιράζεται ανάμεσα σε μία παρέα και να την αφήνει κατευχαριστημένη. Να πάτε και να ξαναπάτε.

Κορνάρου 4, Σύνταγμα, 2103221271

By the Glass

Σε αυτό το σημείο, δεν νομίζω να υπάρχει άνθρωπος που να ασχολείται με το κρασί, έστω και επιφανειακά, και να μη γνωρίζει τη Φωτεινή Παντζιά, μία από τις πιο δυναμικές γυναίκες στον χώρο του κρασιού. Η Φωτεινή έκανε ένα θαρραλέο άλμα, ανοίγοντας το By the Glass το 2012, σε μία περίοδο που το οινόφιλο κοινό ήταν περιορισμένο και ο όρος «wine bar» σχεδόν ανύπαρκτος. Και να που, όχι μόνο τα κατάφερε, αλλά μύπησε κιόλας στον κόσμο του κρασιού πολλούς από εμάς.

Σήμερα, το By the Glass μετρά πια πάνω από 500 ετικέτες, κάβα ζηλευτή και αξιοθαύμαστη. Το καλύτερο; Χάρη στη μέθοδο Coravin πολλά, πάρα πολλά (περίπου 200) από αυτά τα κρασιά μπορείς να τα πεις και στο ποτήρι! Ίδανικά, θα το κάνεις μία από αυτές τις γλυκές φθινοπωρινές νύχτες, όσο ο καιρός το επιτρέπει να τσουγκρίζουμε τα ποτήρια μας στην ειδυλλιακή πλατεία Ραλλούς Μάνου με φόντο τη μοναδική Ρωσική Εκκλησία.

Γ. Σουρή 3 & Φιλελλήνων, Σύνταγμα, 2103232560

By the Glass

**6 ωραία
κρασιά
για να πεις το
φθινόπωρο**

LEXIS K, Αμπελώνες Ζαχαριά, Κυδωνίτσα, €14. Μια κομψή και εκφραστική Κυδωνίτσα, με ένα διακριτικό βαρελίσιο χαρακτήρα που της πάει πολύ.

Ήδυσμα Δρυός, Κτήμα Τέχνη Οίνου, Chardonnay, €17. Σούπερ πλούσιο και απολαυστικό, θα το λατρέψει όποιος αγαπάει τα chardonnay.

V for Vostilidi, Οινοποιείο Σαρρής, Βοστυλίδι Orange, €18. Και orange, και επαναστατικό, και βαρελίσιο, αυτό το βοστυλίδι τα έχει όλα!

Enstikto Λευκός, Οινοποιείο Δασκαλάκη (Wines), Βιδιανό, 19 ευρώ. Ένα γεμάτο κρητικό Βιδιανό με «τροπικό» χαρακτήρα και ώριμη διάθεση.

Όβηλος Λευκός, Κτήμα Βιβλία Χώρα, Ασύρτικο – Semillon, €28. Κορυφαίο, all time classic, ικανό για δυνατές γαστρονομικές εμπειρίες

Σαντορίνη Βαρέλι, Vassaltis Vineyards, Ασύρτικο, €39,50. Το αστέρι του ελληνικού αμπελώνα συνάντησε το βαρέλι και είναι υπέροχο.

**Οι τιμές είναι στο ράφι και όχι εστιατορίου*

Wine is Fine

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Το βιβλίο των θαυμάτων (BOOK OF WONDERS) ***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Λίζα Αζουέλος ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αλεξάντρα Λαμί, Μιριέλ Ρομπέν, Ουγκό Κεστέλ

Μια μητέρα κάνει τον κόσμο κάτω από τα πόδια της όταν ένα αυτοκίνητο χτυπάει τον 12χρονο γιο της. Οι θεράποντες γιατροί βάζουν το αγόρι σε τεχνητό κώμα και οι μέρες περνούν χωρίς να καταγράφεται κάποια βελτίωση. Κάποια στιγμή η απελπισμένη μητέρα διαβάζει το ημερολόγιό του και εντοπίζει μια λίστα με πράγματα που ήθελε να πραγματοποιήσει ο γιος της πριν να έρθει «το τέλος του κόσμου, επειδή ποτέ δεν ξέρεις πότε θα συμβεί αυτό».

Τις «bucket lists» με τους δέκα ή περισσότερους στόχους που βάζει κάποιος ώστε να πραγματοποιήσει στη ζωή του, συνήθως στον κινηματογράφο τις συναντάμε από πρόσωπα που βρίσκονται στη δύση της ζωής τους. Από βαριά άρρωστους ηλικιωμένους ή κι από νεότερους που όμως τους απομένει ελάχιστος χρόνος ζωής. Το εύρημα του ευαίσθητου αγοριού που προβληματίζεται για ένα τέλος που ίσως να μην αργήσει και πολύ, γίνεται ιδανικό πρόσχημα για να ξεδιπλωθεί μια απέραντα τρυφερή, ανήσυχη και κατά διαστήματα σοφή ταινία. Η Λίζα Αζουέλος ξέρει πολύ καλά πώς να τρέφει τη συναισθηματική ανάγκη του θεατή. Είτε με τους όρους μιας εναλλακτικής ερωτικής κομεντί («Μια τυχαία συνάντηση» του 2014 με τη Σοφί Μαροσό και τον Φρανσουά Κλιζέ) είτε με τον σχεδιασμό ενός bioptic που βασίζεται σε μια συγκλονιστική ζωή («Νταλντί», 2017), η Γαλλίδα σκηνοθέτρια και σεναριογράφος γνωρίζει πώς να προκαλεί τη συγκίνηση, χωρίς να προβαίνει στην ευκολία κάποιας τυποποιημένης μελό συνταγής. Βέβαια, εδώ το πιασάρικο στόρι από μόνο του αρκεί για να πέσουμε στα πατώματα και να πλαντάζουμε στο κλάμα. Είτε λόγω της τραγικής ιστορίας του ατυχήματος του παιδιού είτε με αφορμή την αγωνία της απελπισμένης μητέρας (πειστική και κυρίως αφοπλιστική η ερμηνεία της Λαμί), το εν λόγω «Βιβλίο» διαθέτει τις αναπόφευκτες συναισθηματικές ταυτίσεις/εμπλοκές για την πλειοψηφία των θεατών. Όμως το σενάριο, που βασίζεται σε μπεστ σέλερ του Ζουλιέν Σαντρέλ, εξυπηρετεί περισσότερο μια ιστορία περιπλάνησης και αυτογνωσίας που απλώνεται σε αρκετά επίπεδα, παρά ένα διδακτικό μελόδραμα για τις κακοτυχίες της ζωής. Η ηρωίδα εντοπίζοντας τα άλλοτε μεγαλεπήβολα κι άλλοτε ασήμαντα σχέδια του γιου της, αποφασίζει να τα πραγματοποιήσει με οποιοδήποτε τίμημα. Η διαδικασία λειτουργεί σαν ξόρκι για εκείνη αφού πιστεύει ότι αν καταφέρει να φέρει σε πέρας την αποστολή της ίσως να επαναφέρει στη ζωή τον γιο της. Κυρίως, όμως, συνειδητοποιεί διαβάζοντας το ημερολόγιό του ότι αγνοούσε ποιος πραγματικά ήταν, και τώρα θα κάνει ό,τι μπορεί για να τον ξανακερδίσει έστω και μέσω της μεταφυσικής οδού. Ατόφια συγκίνηση, μερικές υπέροχες σκηνές λυρισμού (το κολύμπι δίπλα στις φάλαινες), αλλά και λυτρωτικό χιούμορ, όπως φαίνεται στη σεκάνς με την ηρωίδα να αναρωτιέται πώς θα πραγματοποιήσει την επιθυμία του γιου της που ήταν να «πιάσει το στήθος της όμορφης μαθηματικού». Απορεί μάλιστα και σκέφτεται αν είναι φυσιολογικό για έναν 12χρονο να έχει τέτοιου είδους επιθυμίες!

ΑΚΟΜΗ

►►► Το «Μάβκα: Το ξωτικό του δάσους» (Manka: The Forest Song) (") είναι ένα καλοφτιαγμένο ουκρανικό κινούμενο σχέδιο με θέμα μια ιστορία αγάπης, αλλά και τη σχέση ανθρώπου φύσης, το οποίο δεν κρύβει την βαθιά οικολογική αγωνία του για το μέλλον του πλανήτη. ►►► Ο «Νευρικός εραστής» (Annie Hall) (****) του Γούντι Άλεν είναι μια από τις πιο ξεχωριστές αισθηματικές κομεντί του αμερικανικού σινεμά που απέσπασε 4 Όσκαρ (καλύτερης ταινίας, σκηνοθεσίας, σεναρίου και Α' ρόλου για την Ντάιαν Κίτον) το 1978. ►►► Το ντοκιμαντέρ της Ανέττας Παπαθανασίου «Γελώντας στο Αφγανιστάν» αφηγείται την ιστορία ενός νεαρού Αφγανού που θέλει να αλλάξει τον κόσμο με την παντομίμα και το χιούμορ. ►►► «Το λιμάνι των απόκληρων» (****) είναι ένα αξεπέραστο δράμα του Μαρσέλ Καρνέ με πρωταγωνιστές έναν λιποτάκτη και μια ορφανή κοπέλα που αναζητούν την ευτυχία σ' ένα αφιλόξενο περιβάλλον. ►►► Το νεανικό αισθηματικό δράμα «After 5: Όλα μετά» του Ανταμ Σάνκμαν αποτελεί το τελευταίο –ελπίζουμε– κεφάλαιο του φιλικού saga «After».

JUST THE NOTES

Το βιβλίο των θαυμάτων ***½
Δέκα πράγματα που πρέπει να κάνει πριν από το τέλος του κόσμου

Ράδιο Μέτρονομ ***
Το βραβείο σκηνοθεσίας στο «Ένα Κάποιο Βλέμμα» των Καννών 2022

Κάρμεν **½
Μουσικό βιντεοκλίπ μεγάλης διάρκειας

Οι αναλώσιμοι 4 1½
Ανακυλώσιμοι αναλώσιμοι

Μάβκα: Το ξωτικό του δάσους **
Ουκρανικό animation με συνταγή Χόλιγουντ

Ο νευρικός εραστής ****
Ο οσκαρικός θρίαμβος του Γούντι Άλεν

Γελώντας στο Αφγανιστάν (+)
Το οδοιπορίο της Ανέττας Παπαθανασίου στο Αφγανιστάν συνεχίζεται

Το λιμάνι των απόκληρων ****
Η αγνή του λιμανιού

After 5: Όλα μετά (+)
Τα πάντα όλα

* ΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΗΤΙΚΗ

Έσκιζε ο Πουαρό του Μπράνν: σχεδόν 38.500 θεατές είδαν το «Μυστήριο στη Βενετία»

Ράδιο Μέτρονομ (METRONOM) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Αλεξάντρου Μπελκ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μάρα Μπουγκάριν, Σερμπάν Λαζαρόβιτσι, Βλαντ Ιβάνοφ

Στο Βουκουρέστι του 1972 μια μαθήτρια λυκείου κάνει όνειρα για το μέλλον της. Ένα βράδυ, καθώς γλεντάει με τους συμμαθητές της στο σπίτι μιας φίλης, εισβάλλουν άντρες της Σκεουριτάτε, της μουσικής αστυνομίας του Τσαουσέσκου, και τους συλλαμβάνουν.

Το «Ράδιο Μέτρονομ» αφηγείται ακόμη μια τρομακτική αλλά αληθινή ιστορία που, πίσω από ένα φαινομενικά ασήμαντο γεγονός, σκισσάρει το σκληρό πρόσωπο μιας καταπιεστικής εξουσίας. Το φιλμ ξεκίνησε ως ένα ντοκιμαντέρ για το Metronom, την πειρατική ραδιοφωνική εκπομπή που μεταδιδόταν από το Radio Free Europe, με παραγωγό τον εξόριστο Ρουμάνο δημοσιογράφο Κορνέλ Κιριάκ ο οποίος δολοφονήθηκε στο Μόναχο το 1975. Πήρε τη μορφή της μυθοπλασίας όταν στα επιμέρους στοιχεία του έργου ο Μπελκ εντόπισε κομμάτια που αναφέρονταν στη νεολαία της εποχής. Με όχημα έναν άνωθεν έρωτα η ταινία μελετά με οξυδέρκεια τη διαβρωτική φύση μιας απάνθρωπης εξουσίας και ταυτόχρονα περιγράφει ένα δράμα ενηλικίωσης.

Κάρμεν (CARMEN) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μπενζαμέν Μιλεπιέ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μελίσα Μπαρμπέρα, Πολ Μεσκάλ, Ρόσι ντε Πάλμα

Η Κάρμεν, μια όμορφη νεαρή τσιγγάνα, στην προσπάθειά της να ξεφύγει από τα μεξικανικά καρτέλ επιχειρεί να το σκάσει στις ΗΠΑ. Θα τα καταφέρει χάρη σε έναν Αμερικανό συνοριοφύλακα ο οποίος της σώζει τη ζωή.

Ο διάσημος χορογράφος Μπενζαμέν Μιλεπιέ μεταφέρει τον μύθο της Κάρμεν στο Μεξικό με ένα στίλ που δίνει έμφραση στη μουσική και στη στιλιζαρισμένη φωτογραφία, παρά στην ίδια ιστορία. Οριακά η ταινία ξεφεύγει από το χαρακτηρισμό του απλοϊκού: η γλαφυρή σκηνοθεσία δεν αποφεύγει τις σχηματικές λύσεις, το πρωταγωνιστικό ζευγάρι έχει μεν φωτογένεια αλλά η κοινή του μοίρα δεν προκύπτει φυσικά, τα μουσικοχορευτικά σκετς μπαίνουν φουριόζικα στη μέση αντί του δραματουργικού στοιχείου. Οι λάτρες του χορού και της μουσικής πάντως θα μείνουν παραπάνω από ευχαριστημένοι αφού στα συγκεκριμένα πεδία ο Μιλεπιέ πραγματικά οργιάζει.

Οι αναλώσιμοι 4 (THE EXPENDABLES) †

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σκοτ Βο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σιλβέστερ Σταλόνε, Ντολφ Λούντγκρεν, Τζέισον Στέιθαμ, Άντι Γκαρσία, Μέγκαν Φοξ

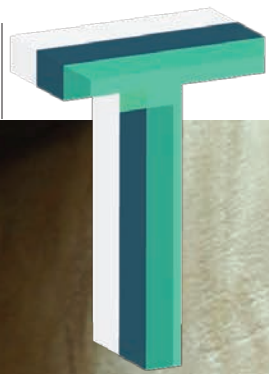

Η επίλεκτη ομάδα πρακτόρων που αναλαμβάνει ζορικές αποστολές πέφτει θύμα μιας καλοστημένης παγίδας που θα προκαλέσει ανεπαρκώς ζημιά, όταν ένα εκλεκτό μέλος της σκοτώνεται.

Στην τέταρτη περιπέτειά τους «Οι αναλώσιμοι» πάσχουν από αφόρητη σοβαροφάνεια και υπέρμετρη κακογουστία. Στην απόπειρα των δημιουργών της σειράς να μπει νέο αίμα, πατούν την μπανανόφλουδα που οι ίδιοι πέταξαν. Η παρουσία της σέξι Μέγκαν Φοξ είναι απλώς για τα μάτια του κόσμου καθώς αντί να υπακούει στις επιταγές του #metoo, μάλλον ικανοποιεί άλλες ανάγκες – του οφθαλμολόγου αρσενικού κοινού φυσικά. Στα μείον του φιλμ (μέρος του οποίου γυρίστηκε στη Θεσσαλονίκη) το γεγονός πως απουσιάζει από το σενάριο –λέμε τώρα– κι ο αυτοσαρκασμός που έκανε τα προηγούμενα φιλμ έστω υποφερτά. Εδώ το πράγμα δεν παλεύεται με τίποτα!

«Σημασία έχει να ξέρεις ποιος είσαι και πού θες να πας» (Κάρμεν)

MELISSA BARRERA ©GOALPOST PICTURES

ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ
Της VILLY CALLIGA

ΕΛΕΝΗ ΜΕΣΑΔΟΥ

Φωτογραφίζουμε νοήματα

Κεννήθηκε στον Χολαργό από πατέρα Έλληνα και μητέρα Νοτιοαφρικανή. Η μητέρα της της μετέδωσε την αγάπη για την τέχνη. Παρ' όλα αυτά η τέχνη της φωτογραφίας άργησε να κερδίσει το ενδιαφέρον της. Οι σπουδές της αφορούσαν το πατρών και την κατασκευή ενδυμάτων, και για πολλά χρόνια δούλεψε στο συγκεκριμένο χώρο. Κατά τη διάρκεια του εγκλεισμού λόγω κόβιντ, ένιωσε έντονα την ανάγκη του επαναπροσδιορισμού. Και ήταν τότε που στράφηκε στη φωτογραφική της κάμερα. Για την Ελένη Μεσάδου η αρχή της ενασχόλησής της με τη φωτογραφία ήταν η αρχή ενός νέου εαυτού. Η φωτογραφική της προσέγγιση δεν στέκεται στο δίπτυχο τεχνική-αισθητική, είναι βαθιά ψυχαναλυτική και μια τέτοια προσέγγιση σε οδηγεί νομοτελειακά στο πορτρέτο. Αφού μαθήτευσε δίπλα στον φωτογράφο Θάνο Παπαδόπουλο, αφοσιώθηκε στο project «*Σοφίτα*» που θα αποτελέσει την εργασία της στα πλαίσια των μεταπτυχιακών σπουδών της στο πεδίο της Έρευνας και Μεθοδολογίας στη Φωτογραφία, με επιβλέποντα καθηγητή τον Κωστή Αντωνιάδη.

Τι είναι η «Σοφίτα», Ελένη; Η «Σοφίτα» είναι ένας χώρος που μου παραχωρήθηκε από το Τρανζίστορ στου Ψυρρή για να φωτογραφίζω. Όμως είναι κάτι περισσότερο από κάποια τετραγωνικά μέτρα που λειτουργούν σαν στούντιο. Είναι ένας χώρος συμβολικός, ένας κόσμος παράλληλος με τον πραγματικό. «Σοφίτα» είναι και ο τίτλος του φωτογραφικού project που θα αποτελέσει το θέμα της εργασίας μου στα πλαίσια των μεταπτυχιακών μου σπουδών στη φωτογραφία.

Το πορτρέτο είναι απαιτητικό είδος φωτογραφίας, έχει να κάνει με την ανθρώπινη σχέση και αλληλεπίδραση. Γιατί το επέλεξες; Με το που το ξεκίνησα ήξερα ότι ήταν ένας κόσμος δικός μου. Όταν σπκώνω τη μηχανή για να απαθανάτισω ένα πρόσωπο, νιώθω ένα είδος έκστασης. Μέσα από τη φωτογραφική διαδικασία φωτογράφος και φωτογραφιζόμενος εξερευνούν τον εαυτό τους, ανακαλύπτουν πλευρές του που δεν αναγνωρίζουν.

Υπήρξαν φορές που αισθάνθηκες ανασφάλεια κατά τη διάρκεια αυτής της εξερεύνησης;

Όχι όσον αφορά το αποτέλεσμα. Ακόμα κι ένα αποτυχημένο πορτρέτο είναι μια εξερεύνηση. Ομολογώ ότι όταν πρωτοξεκίνησα το project είχα ανησυχία. Όμως στην πορεία είδα ότι όλα έπαιρναν τη θέση τους σιγά σιγά.

Έχεις φωτογραφίσει πάνω από εκατό άτομα μέχρι σήμερα. Πώς επιλέγεις αυτούς που θα φωτογραφηθούν; Συνήθως βλέπω φωτογραφίες τους στο διαδίκτυο και το πρόσωπό τους έχει κάτι που με τραβάει. Μετά έρχομαι σε επικοινωνία μαζί τους.

Σου έχουν αρνηθεί να φωτογραφηθούν; Φυσικά. Το πορτρέτο είναι δύσκολο για τον φωτογραφιζόμενο. Άλλοι δεν έχουν εμπιστοσύνη σε μια φωτογράφο που δεν γνωρίζουν, άλλοι δεν είναι εξοικειωμένοι με τη φωτογραφική τους εικόνα, άλλοι νιώθουν αμηχανία απέναντι στο βλέμμα του άλλου – ασχέτως αν παρεμβάλλεται ο φωτογραφικός φακός.

Για κάποιους όμως η φωτογραφική διαδικασία είναι εθιστική. Ισχύει. Υπάρχουν άνθρωποι που μετά από τις πρώτες επαφές με τον φακό αρχίζουν να τον αποζητούν. Συνήθως είναι αυτοί που δεν νιώθουν άβολα όταν έχουν τα βλέμματα επάνω τους.

Πώς διαχειρίζεσαι την αμηχανία των φωτογραφιζόμενων; Είναι αμήχανοι στην αρχή, μετά ξεκινάει ένα «εσωτερικό» παιχνίδι. Εγώ τους δίνω κάποιες οδηγίες στο ξεκίνημα και δεν ξαναμιλάω. Μετά από κάποια κλικ, ο φακός γίνεται ο συμβολικός μου κα-

θρέφτης και ο φωτογραφιζόμενος κάνει τη δική του «performance». Γι' αυτό και δεν θέλω να τον κατευθύνω. Είναι το δικό του ταξίδι και θέλω να τον αφήσω να το κάνει ελεύθερος. Είναι το επίκεντρο, κατευθύνει ο ίδιος τη διαδικασία της φωτογράφισης. Δεν θέλω να εισβάλω στην πραγματικότητα του.

Η φωτογραφία είναι η αποτύπωση της πραγματικότητας ή ψευδαίσθηση; Πατάει μεν στην πραγματικότητα αλλά δεν έχει καμία σχέση με αυτήν. Έχει σχέση με το φαντασιακό-συμβολικό. Ακόμα και η πραγματικότητα που έχει στήσει ο καθένας μας διαφέρει και νοηματοδοτεί με τον δικό της τρόπο τη ζωή και την τέχνη του. Φωτογραφίζουμε νοήματα. Η φωτογραφία είναι ο παράλληλος συμβολικός μας κόσμος. Προσωπικά τον έχω ανάγκη, δεν με καλύπτει μόνο η πραγματικότητα.

Έχεις ασχοληθεί και με την επιμέλεια εκθέσεων. Πρόσφατα μάλιστα επιμελήθηκες την έκθεση «La Petite Mort» στα πλαίσια του Back to Athens.

Η πρώτη έκθεση που επιμελήθηκα, με τη συμμετοχή πέντε καλλιτεχνών, είχε τίτλο «*Koto-ba-Local infection of the cosmopolitan*». Αφορούσε μια διακλαδωτή έκθεση με σκοπό την ανάδειξη του εμπορικού τριγώνου στα πλαίσια του Athens City Festival και μας είχε παραχωρηθεί το Vasi Hotel. Αμέσως μετά μου δόθηκε η ευκαιρία από την Cheap Art και τον Πύργο Γεωργακόπουλο να επιμεληθώ την παρουσίαση της έκθεσης «*La Petite Mort*» με τη συμμετοχή πέντε φωτογράφων σε ένα πρώην δωμάτιο υπηρεσίας στο Μέγαρο Ησαΐα, στα πλαίσια του Back to Athens. Μου αρέσουν οι εκθέσεις που παρουσιάζονται σε έναν χώρο παράλληλο. Αγαπώ την πολυφωνία της εικόνας.

Φωτογραφία ή επιμέλεια; Φωτογραφία! Μέσω της φωτογραφίας, της τέχνης γενικά, μπορείς να εκφράσεις, να επικοινωνήσεις επιθυμίες, άγχη, προβληματισμούς που επιφυλλάσσει να επικοινωνήσεις με τον λόγο. Γιατί ο λόγος πολλές φορές παρανοείται.

Η τέχνη δεν παρανοείται; Παρανοείται όταν δεν υπάρχει προηγουμένη ή ουσιαστική επαφή με αυτή. Πέρα από αυτό, η τέχνη αγγίζει διαφορετικά τον καθένα και αυτός ερμηνεύει με τον δικό του τρόπο ένα έργο.

Τα επεξηγηματικά κείμενα που συνοδεύουν τις εκθέσεις, δεν κατευθύνουν το κοινό στην ερμηνεία της εικόνας; Ιδανικό θα ήταν να μην υπήρχαν κείμενα στις εκθέσεις φωτογραφίας. Να μην υπήρχε το εννοιολογικό κομμάτι που «δουλεύει» τόσο έντονα στην Ελλάδα. Έχουμε να κάνουμε με εικόνα, πέρα από το φιλοσοφικό κομμάτι μιλάει από μόνη της. Από την άλλη, σε ένα φωτογραφικό project οφείλεις να εξηγήσεις με ένα κείμενο τις σκέψεις που ήθελες να επικοινωνήσεις και οδήγησαν στη δημιουργία του.

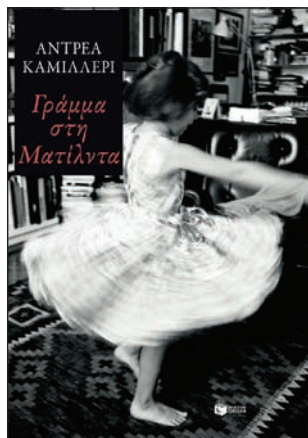
Έχεις κάτι στο μυαλό σου που θα ήθελες να κάνεις στο μέλλον; Ένα μελλοντικό project είναι η εξερεύνηση εαυτού μέσα από αυτοπορτρέτα. Είχα κάνει ήδη κάποια την περίοδο του εγκλεισμού. Μου δημιουργεί ένα συναίσθημα που δεν μπορώ να το προσδιορίσω με λέξεις. Και πορτρέτα δρόμου θα ήθελα να κάνω, αλλά πολύ αργότερα.

Ετοιμάζεις κάτι αυτή την περίοδο, εκτός της «Σοφίτας»; Θα συμμετάσχω σε μια έκθεση στη Γερμανία με άλλους δεκαεπτά καλλιτέχνες. Ξεκινάμε στις 30 Σεπτεμβρίου. Επίσης θα επιμεληθώ, μετά από πρόταση της Cheap Art, μία έκθεση που θα παρουσιαστεί σε ένα εμβληματικό κτίριο, χτισμένο τη δεκαετία του '20, δίπλα στο Αρχαιολογικό Μουσείο.

Η «Σοφίτα» θα παρουσιαστεί στο κοινό; Σίγουρα θα παρουσιαστεί, αλλά ακόμα δεν έχω σκεφτεί τα πλαίσια μέσα στα οποία θα γίνει αυτό. **A**

Δύο Έλληνες με μια κούτα Lucky Strike για τον Αντρέα Καμιλλέρι

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

Επιστρέφω στην Αθήνα και στη διαδρομή διαβάζω το «Γράμμα στη Ματίλντα» του Αντρέα Καμιλλέρι. Η μικρή δισέγγονή του είναι 4 ετών και παίζει στα πόδια του, στο γραφείο του συγγραφέα, ο οποίος είναι τυφλός, έχοντας κλείσει τον Αύγουστο του 2017 τα 92. Το γράμμα αυτό –που είναι μακροσκελές και το υπαγορεύει– απευθύνεται στο πιο μικρό του κορίτσι δύο χρόνια πριν φύγει από τη ζωή, αλλά στην πραγματικότητα είναι ένα σημείωμα ζωής συνοδευόμενο από ένα σπάνιο ήθος. Μια ειλικρινής εξομολόγηση με την υπόμνηση προς τη δισέγγονή του πως «πιτημένη ή νικηφόρα, δεν υπάρχει σημαία που να μην ξεθωριάζει».

Ανάμεσα στις διάφορες ιστορίες που θυμάται ο Καμιλλέρι αναφέρει πως στα πρώτα του βήματα κάνει δουλειές του ποδαριού για βιοποριστικούς λόγους. «Σου φέρνω ένα παράδειγμα που ισχύει για όλα» γράφει μιλώντας στη Ματίλντα, «ένας φίλος με είχε συστήσει σε δύο γνωστούς Έλληνες κινηματογραφικούς παραγωγούς, τους Μόσχο και Πότισο, που είχαν ιδρύσει στη Ρώμη μία μεγάλη εταιρεία παραγωγής και διανομής, τη Μινέρβα Φιλμς. Όταν έμαθαν ότι έψαχνα για δουλειά, ο Μόσχος ευγενικά μου πρότεινε εργασία. Έπρεπε να διαβάζω τα σενάρια που έστελναν στο τμήμα παραγωγής και να τα επιλέγω προτείνοντάς τους μόνο εκείνα που θεωρούσα πως έχουν κάποιο ενδιαφέρον».

«Όταν τελείωσε ο πρώτος μήνας δουλειάς, με κάλεσε στο γραφείο του ο Πότισος. Μου είπε πως ήταν πολύ ικανοποιημένος από τη δουλειά μου γι' αυτό και θα με πλήρωνε αμέσως. Με μεγάλη έκπληξη είδα ν' ανοίγει ένα συρτάρι του γραφείου του και να βγάζει πέντε κούτες τσιγάρα Lucky Strike και να μου τα δίνει. Τότε τον ρώτησα παραξευμένος: "Τι να τα κάνω; Να τα καπνίσω;"

Μου απάντησε ήρεμα

"Είναι η πληρωμή σου. Μπορείς να τα μετατρέψεις σε χρήματα, όπως εκείνοι που πουλάνε λαθραία τσιγάρα στο σταθμό Τέρμινι".

Κι έτσι έκανα. Φυσικά δεν μου άρεσε αυτός ο τρόπος πληρωμής και αναζήτησα άλλη δουλειά».

Πέρασαν πολλά χρόνια από τότε και σήμερα ο κόσμος πληρώνεται με κουπόνια από σούπερ μάρκετ και από το κράτος. Πάμε να στρώσουμε τραπέζι με δύο συνταγές του Αντρέα Καμιλλέρι.

Μικρές γαρίδες και χταποδάκια με σάλτα

Τα υλικά

- 500 γραμ. μικρά χταποδάκια
- 500 γραμ. μικρές γαρίδες
- 500 γραμ. ξεφλουδισμένες ντομάτες
- ½ ποτήρια λευκό κρασί
- 1 ματσάκι μαϊντανό
- 1 σκελίδα σκόρδο
- ελαιόλαδο
- αλάτι και καυτερή πιπεριά

Η συνταγή

Σ' ένα τηγάνι τσιγαρίζετε το σκόρδο, τον μαϊντανό και την καυτερή πιπεριά. Προσθέτετε τις ντομάτες και συνεχίζετε το βράσιμο για 5 λεπτά. Σβήνετε με το κρασί και τέλος ρίχνετε τα χταποδάκια και τις γαρίδες. Αφού προσθέσετε αλάτι, συνεχίζετε το βράσιμο για

περίπου μία ώρα σε μέτρια φωτιά. Όταν τελειώσετε το φαγητό, γαρνίρετε το πιάτο με μερικά φύλλα μαϊντανού

Ζυμαρικά με αχιβάδες

Τα υλικά

- 500 γραμ. αχιβάδες
- 400 γραμ. σπαγγέτι
- 2 σκελίδες σκόρδο
- μαϊντανό
- ελαιόλαδο
- αλάτι και καυτερή πιπεριά

Η συνταγή

Σ' ένα τηγάνι τσιγαρίζετε το σκόρδο και τον μαϊντανό ψιλοκομμένα. Προσθέτετε τις αχιβάδες και την καυτερή πιπεριά και τα αφήνετε να βράσουν μέχρι να ανοίξουν τα όστρακα. Σε μία κατσαρόλα βράζετε αλ ντέντε τα μακαρόνια, τα

σουρώνετε και τα ρίχνετε στο τηγάνι με τα ανοιγμένα όστρακα. Αφού τα αφήσετε να δέσουν σε χαμηλή φωτιά ανακατευνόντάς τα, τα σεργίρετε με ψιλοκομμένο μαϊντανό.

Τα βιβλία

«Γράμμα στη Ματίλντα», Αντρέα Καμιλλέρι, εκδόσεις Πατάκη
 «Τα μυστικά της κουζίνας του Μονταλμπάνο - Οι συνταγές του Αντρέα Καμιλλέρι», Στεφανία Κάμπο, εκδόσεις Πατάκη

* Η Δήμητρα Κακαουνάκη είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα, στο *Kosmos* την εκπομπή «Οίκος Αντοχής» και το podcast της με τίτλο «Οι συνταγές του Κόσμου» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο *Ertecho*.

Τέκνο του Θεού: Σκοτάδι από τον Κόρμακ Μακάρθι

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Ο Κόρμακ Μακάρθι, ο συγγραφέας του «Ματωμένου μεσημβρινού», δεν μένει πια εδώ. Μετοίκησε, πλήρης ημερών, στα ενενήντα του, από τον δικό του «Δρόμο» σε άλλες «Πεδινές πολιτείες».

Ο μονήρης συγγραφέας που απέφευγε την έκθεση σε δημοσιογράφους και λοιπά μίντια, που ακολούθησε το μονοπάτι του Σάλιντζερ, δεν βρίσκεται πια κοντά μας. Όμως βρίσκονται τα βιβλία του. Βρίσκονται, τρόπος του λέγειν, τα περισσότερα είναι εξαντλημένα στον εκδότη – όπως διαβάζω τόσο μονότονα στο Δίκτυο. (Δυστυχώς, πολλά από τα αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας που μεταφράστηκαν κάποτε στα ελληνικά βρίσκονται κάτω από την απογοητευτική ταμπέλα: Εξαντλημένα στον εκδότη.)

Έτυχε πρόσφατα να διαβάσω δύο βιβλία του Μακάρθι, τον «Επιβάτη» και το «Stella Maris». Το καθένα με τη δική του ιδιαιτερότητα, με το προσωπικό ύφος του συγγραφέα, με τη διαστρεφική ανάγκη που επιβάλλει στον αναγνώστη να συνεχίσει να γυρίζει τις σελίδες – σελίδες συχνά πυκνά γεμάτες απελπισία για την ανθρώπινη κατάσταση των πραγμάτων.

Φαντάζομαι ότι με την έκδοση του μικρού μυθιστορηματός του «Τέκνο του Θεού», οι επίμονοι αναγνώστες θα έχουν ήδη εξακοντιστεί σε κάθε γωνιά του βασιλείου (εννώνω της δημοκρατίας) να αγρεύσουν – όμοια οι Απόστολοι τους νεοφώτιστους πιστούς – το συγγραφικό νέκταρ του Κόρμακ Μακάρθι. Εγώ προσωπικά είχα στηθεί από τα χαράματα έξω από το διανεμητήριο του Gutenberg στη Διδότου και περίμενα αδημονώντας να δω να στρίβουν από τη γωνία η Κάλι ή η Γκαμπριέλα.

Άρπαξα το βιβλίο όπως ο Γιάννης Αγιάννης το καρβέλι ψωμί και θρονιάστηκε σε παρακείμενο καφέ ώστε να μη χάσω λεπτό από την ανάγνωση. Ο καφές κρύωσε, το γκαρσόνι μου έριχνε βλοσυρές ματιές, ένα σκυλί διαβατάρικο παρολίγο να θεωρήσει τα καινούργια μου υποδήματα δημόσιο ουρητήριο, αλλά ήταν αδύνατο να αφαιρεθώ από το διάβασμα. Το σκοτάδι που έβγαινε από τις σελίδες με απορροφούσε σαν μαύρη τρύπα. Ήμουν στον ορίζοντα των γεγονότων.

Κόρμακ Μακάρθι
Τέκνο του Θεού
εκδ. Gutenberg

Το μυθιστόρημα ανήκει στα πρώτα του συγγραφέα. Ο ήρωάς του, ένας μισοκακόμοιρος αγρότης, χάνει το σπίτι του σε πλειστηριασμό και καταφεύγει σε ακραίες λύσεις για να επιβιώσει. Γίνεται παρίας, μετατρέπεται σε παράσιτο, μεταμορφώνεται σε ηδονοβλεψία, ώσπου καταλήγει δολοφόνος κατά συρροή. Αλλά, χμ, η περίπτωση του δεν εξαντλείται εκεί. Ο Κόρμακ Μακάρθι, προφανώς σε κρίση μισανθρωπίας (με την ευκαιρία να πω ότι λατρεύω τους μισάνθρωπους συγγραφείς) οδηγεί τον ήρωά του στα άκρα. Ποια είναι αυτά τα άκρα; Δεν έχει νόημα να τα αναφέρω εδώ και να στερηθώ από τον αναγνώστη το πηχτό

σκοτάδι όπου θα κολλάνε ανατριχιαστικά τα ακροδάχτυλά του καθώς θα γυρίζει τις σελίδες.

Το «Τέκνο του Θεού» το διάβασα μονορούφι σ' εκείνο το καφέ – θεωρήσα ότι όφειλα να αφήσω ένα γενναίο φιλοδώρημα αφού λυμαινόμουν επί τρεις ώρες το τραπέζι, ωστόσο ο συναγελασμός μου με τον άθλιο ήρωα του Μακάρθι με έκανε να φύγω χωρίς να δώσω ούτε σεντ.

Η μετάφραση και η εισαγωγή του Παναγιώτη Κεχαγιά αξίζουν πραγματικά – αν και σώφρον θα ήτο να μελετήσετε την εισαγωγή αφού πρώτα διαβάσετε το μυθιστόρημα, και αυτή είναι μια συμβουλή που αφορά κάθε εισαγωγή.

Με τις ευλογίες μου, τέκνα μου!

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CLXXXV ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΩΡΑΚΗ

Ένας ποιητής που έγινε μουσικός, παραμένοντας ποιητής 21 Σεπτεμβρίου: Σαν σήμερα γεννήθηκε ο Leonard Cohen

➤ Γεννήθηκε σαν σήμερα, 21 Σεπτεμβρίου, πριν από 89 χρόνια. Έφυγε στα 82 του και πέρασε αρκετά από τα χρόνια του στα μέρη μας και πιο συγκεκριμένα στην Ύδρα, γράφοντας λογοτεχνία – άλλοτε πεζά και άλλοτε ποιήματα. Η ιδιότητα του Leonard Cohen ως τραγουδοποιού επισκίασε αργότερα ολοκληρωτικά εκείνη του λογοτέχνη. Ενδεχομένως γιατί τα δύο μοναδικά του μυθιστορήματα γράφτηκαν πριν κυκλοφορήσει ο πρώτος του δίσκος. Ίσως γιατί δεν ήταν και τόσο σπουδαία. Όσο για τα ποιήματά του, έδειχναν από την αρχή με ποιον είχαμε να κάνουμε: έναν από τους καλύτερους ανερχόμενους Καναδούς νέους ποιητές. Στην πορεία, η ιδιότητα του ποιητή έρχεται να συνδεθεί άρρηκτα μ' εκείνη του στιχουργού.

➤ Αρκετοί άνθρωποι ξεκινούν να γράφουν κάτω από την πίεση ενός μεγάλου γεγονότος. Ενός γεγονότος που δεν μπορούν να διαχειριστούν. Συχνά πρόκειται για τον θάνατο κάποιου αγαπημένου προσώπου, άλλες φορές πάλι για το τέλος ενός πρώιμου έρωτα. Ο Leonard Cohen ήταν 9 ετών όταν πέθανε ο πατέρας του, Nathan. Η ιστορία λέει ότι το πρώτο κείμενο που έγραψε ήταν ένα μικρό σημείωμα που έραψε μέσα στο παπιγιόν του πατέρα του, εκείνο που θάφτηκε μαζί του.

➤ Τα πρώιμα ποιήματα του Cohen ήταν αρκετά καλά. Όμως όπως και τα μυθιστορήματα, έτσι και οι συλλογές, δεν του έδιναν τη δυνατότητα να ζει από την καλλιτεχνική του παραγωγή. Μια καλλιτεχνική παραγωγή που καλύπτει κυρίως τα νεανικά του χρόνια. Μετά το 1967 που κυκλοφόρησε το «Songs Of Leonard Cohen», ο Leonard έβγαλε μόνο τρεις ποιητικές συλλογές: το «Death Of A Lady's Man» το 1978, το «Book Of Mercy» το 1984 και το «The Book Of Longing» το 2006. Ενώ το «The Book Of Longing» παρουσιάζει έναν αρκετά οικείο και απόλυτα σημερινό Cohen, περιλαμβάνοντας όλα τα στοιχεία που θίγει και στα τραγούδια του –την αγάπη, τον έρωτα, τον πόνο, τον θυμό, το μίσος, τον Θεό, την εκδίκηση–, το «Book Of Mercy» είναι ένα βιβλίο που παραμένει δυσνόητο για όσους δεν έχουν επαφή με τα βιβλικά

κείμενα και τον μυστικισμό τους. Ο ίδιος ο Cohen θεωρεί το συγκεκριμένο βιβλίο «μυστικιστικό, κρυπτικό» κείμενο.

➤ Όμως στην ποίηση, πέρα από το περιεχόμενο των λέξεων που επιλέγει ο ποιητής προκειμένου να εκφράσει αυτό που είναι επείγον για εκείνον, υπάρχει και ο ήχος: ο ήχος που κάνουν οι λέξεις καθώς η μία συναντά την άλλη. Η μουσική που προκύπτει από τη συναρμογή τους. Στην περίπτωση του Cohen, όπως έδειξε η ίδια η ζωή, δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερος τρόπος να συναντήσει ο ήχος το νόημα παρά μόνο μέσα από τα τραγούδια του.

➤ Από τη μία είναι όλα τα τραγούδια με τα οποία μεγαλώσαμε. Αυτά που μας διαμόρφωσαν. Από τη «Suzanne» και το «Chelsea Hotel», μέχρι το «Famous Blue Raincoat» και το «Sisters Of Mercy». Και τόσα ακόμα. Και από την άλλη είναι αυτά που ήρθαν με μια τεράστια ορμή αργότερα: το «Hallelujah», το «I'm Your Man», το «Take This Waltz», το «First We Take Manhattan» και άλλα τόσα ακόμα.

➤ Κι έρχεται η στιγμή που ο Cohen στο τελευταίο του album, το «Thanks For The Dance», επιστρέφει στην ποίηση. Έχοντας ως background μια μουσική που δεν ακολουθεί τους κανόνες της τώρα τραγουδοποιίας του, απαγγέλει μερικά από τα τελευταία του γραπτά. Αμετάφραστο, γιατί αν το μεταφράσω θα το καταστρέψω: «There's a lover in the story / But the story's still the same / There's a lullaby for suffering / And a paradox to blame / But it's written in the scriptures / And it's not some idol claim / You want it darker / We kill the flame». Και λίγο πιο μετά έρχονται τα τελευταία, τα πολύ σημαντικά του λόγια: «Magnified, sanctified / Be the holy name / Vilified, crucified / In the human frame / A million candles burning / For the help that never came / You want it darker / Hineni, hineni / I'm ready, my Lord».

➤ Και ποιος στ' αλήθεια μπορεί να εκστομίσει, ειδικά όταν νιώθει το τέλος να πλησιάζει, εκείνο το «Είμαι έτοιμος, Κύριέ μου»; Σκέφτομαι σχεδόν κανένας, εκτός αν είναι σπουδαίος άνθρωπος και ακόμη σπουδαιότερος ποιητής...

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ ΣΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ!

ΣΥΝΘΕΤΙΚΟΙ
ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
Opening Act

DEMONS GATE FESTIVAL
SATURDAY 30 SEPTEMBER 2023
SUNDAY 1 OCTOBER
The Obsessed
Wino
The Documentaries
Q & A
Θεόδοση Σκο AGNES VEIN
KYYTARO LIVE

FRIDAY OCTOBER 6TH 2023
ΣΑΒΒΑΤΑ 7-14-28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE
BLUES WIRE
Special guests:
ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΡΟΚΙΔΗΣ
ΑΚΗΣ ΤΟΥΡΚΟΠΙΡΗΣ
ERIC CAPTON
The Live Tribute to

ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΛΙΩΚΑΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΚΟΣ ΖΙΓΑΛΑΣ

Greek tour
OCTOBER 2023
DEVON GRAVES
Acoustic set
Plays the entire BLEEDING ALBUM
Plus Psychotic Waltz and Dead soul tribe songs
ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE
Λευτέρα 9 Οκτωβρίου

CHOPSUEY
MACHINE HEAD UK
BOTH TRIBUTE BANDS FEATURING MEMBERS FROM:
DRAGONFORCE / BREED 77 / ANTIPOWER LEAGUE / TIGERTAILZ
AND TWO DIFFERENT VOCALISTS
WEDNESDAY 11 OCTOBER 2023
ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE

MADE OF STONE PRODUCTIONS PROUDLY PRESENTS
UNIDA
VOLD DROID
FRIDAY 13 OCTOBER 2023
DOORS OPEN AT 21:00
KYYTARO LIVE

By The Hammer Festival proudly presents
OMEGA
WED 18 OCTOBER
KYYTARO LIVE CLUB
Doors open: 20:00 | Tickets: 20 euros (early bird), 25 euros (on spot)
Prestige Ticketstore.gr | By Hammer Records

THE HOLY STRANGERS
THE SCREAMING FLY
20 OCTOBER 2023
KYYTARO LIVE
DOORS: 21:00 - SEAT: 22:00 - ENGRANCE: 12 € - PRESALE: 10 €

THE ULTIMATE MELODIC ROCK NIGHT
It's all about the music
21.10.2023
SATURDAY
DOORS OPEN @ 21:00 | STARTS @ 22:00 | TICKET: 6,18
KYYTARO LIVE

UP THE HAMMER FESTIVAL PROUDLY PRESENTS
ORIGINAL THIN LIZZY DRUMMER
PERFORMING THIN LIZZY CLASSICS
SUNDAY 22 OCTOBER
KYYTARO LIVE CLUB
TICKETS: 38 EUROS (EARLY BIRD), 50 EUROS (PRESALE), 55 EUROS (ON SPOT)
PRESALE SPOTS: WWW.TICKETSENTRIES.GR | NO RESERVE RECORDS

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΚΥΤΤΑΡΟ LIVE
EΙΣΩΔΟΣ: 12€ - ΠΟΡΤΕΣ: 21:00 - ΕΝΑΡΞΗ: 22:00
ΠΡΟΦΟΡΑ: ANI.VIVO.GR

website: www.kyttarolive.gr f/b page: KYTTARO Live Club / KYTTARO tel. 210 8224134 / 6977641373 e-mail: info@kyttarolive.gr

GO VEGAN!

ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΟΥ ΧΟΡΤΟΦΑΓΟΥ

Εσύ ξέρεις ποιος είναι ο flexitarian;

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ**

Το λεξικό του χορτοφάγου από το Α ως το Ω: Προϊόντα, ορολογίες και άλλα νόστιμα και vegan σε 24 λέξεις κλειδιά

Αγαύη Οι vegan αποφεύγουν το μέλι ως ζωικό παράγωγο που προκύπτει από την εκμετάλλευση των μελισσών. Ως υποκατάστατο, λοιπόν, χρησιμοποιούν το σιρόπι αγαύης, ένα γλυκαντικό που προκύπτει από το φυτό αγαύη το οποίο ευδοκίμει στο Μεξικό.

Βιγκανουάριος Το Veganuary («vegan» και «January») είναι κίνημα που ξεκίνησε από έναν μη κερδοσκοπικό οργανισμό στο Ηνωμένο Βασίλειο και ενθαρρύνει τους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο να δοκιμάσουν να γίνουν vegan για τον μήνα Ιανουάριο, σε μια προσπάθεια να βελτιώσουν την κατάσταση της υγείας τους, να προστατεύσουν το περιβάλλον και να μειωθεί η εκτροφή ζώων προς κατανάλωση.

Γεμιστά Τα δικά μας λαδερά όπως τα γεμιστά με ρύζι είναι ένα από τα νοστιμότερα και χορταστικότερα vegan φαγητά, πλούσια σε θρεπτικά συστατικά: βιταμίνες, μέταλλα και ιχνοστοιχεία και πλήρες σε πρωτεΐνη και υδατάνθρακες.

Διατροφική μαγιά Η διατροφική μαγιά είναι ένα προϊόν φυσικής ζύμωσης του ζυμομύκητα *saccharomyces cerevisiae*. Καλλιέργηται σε υπόστρωμα μελάσας ή παντζαριών και στο εμπόριο τη βρίσκουμε σε αποξηραμένη μορφή, και την χρησιμοποιούμε σαν τριμμένο «τυρί» σε ζυμαρικά ή και σε λαχανικά για έξτρα θρεπτικά συστατικά και γεύση.

Εργοστασιακή κτηνοτροφία Είναι η βιομηχανική διαδικασία κατά την οποία η μεταχείριση των ζώων και η παραγωγή ζωικών προϊόντων ακολουθούν πρότυπα μαζικής παραγωγής, βάνοντας σύμφωνα με την ιδεολογία και την ηθική των vegan.

Ζελατίνη Χρησιμοποιείται ευρέως ως ηηκτικό υλικό στη σύνθεση γλυκών και άλλων παρασκευών, αλλά δεν είναι vegan όπως πολλοί μπορεί να πιστεύουν καθώς αποτελείται από ζωικά παράγωγα.

Μπορεί να χρησιμοποιήσει κανείς ηηκτίνη ως υποκατάστατο.

Ηλιόσπορος Οι σπόροι έχουν πολλές θρεπτικές ουσίες, βιταμίνες και ένζυμα για τον οργανισμό, ενώ στο εμπόριο κυκλοφορούν διάφορα προϊόντα με κιμά από ηλιόσπορο ως υποκατάστατο του ζωικού κιμά αλλά και vegan βούτυρο ηλιόσπορο.

Θαλασσινά Οι vegan δεν καταναλώνουν μαλάκια, όπως μύδια και στρείδια. Αν παρ' όλα αυτά ακούσεις για vegan θαλασσινά μην είσαι δύσπιστος καθώς μπορεί κανείς να βρει vegan γαρίδες από το ασιατικό φυτό *Konjac*.

Ικαρία Στην Ικαρία πραγματοποιήθηκε για δεύτερη φορά φέτος το χορτοφαγικό και vegan πανηγύρι. Ένα πανηγύρι σαν όλα τα άλλα που όμως τη θέση των κρεατικών πήραν χορτοφαγικές λιχουδιές, όπως φρικασέ με λαχανικά, σαλάτες, πένες με κιμά σόγιας, λουκάνικα, μπιφτέκια και νάγκες φυτικής προέλευσης.

Κινόα Είναι φυτό με σπόρους από τη Νότια Αμερική που αποτελούσε μέρος της διατροφής των Ινκας μαζί με το καλαμπόκι και την πατάτα. Χρησιμοποιείται σε φαγητά με κους κους ή καστανό ρύζι, και μπορεί να αποτελέσει βασικό συστατικό για σαλάτες με πολλά διατροφικά οφέλη.

Lacto-vegetarian Οι οπαδοί της συγκεκριμένης διατροφής αποκλείουν από το διαιτολόγιό τους τα ψάρια, το κρέας και τα αυγά, αλλά καταναλώνουν γαλακτοκομικά προϊόντα.

Μπολ του Βούδα ή Buddha bowl Δημοφιλές πιάτο στους βουδιστές μοναχούς που ακολουθούν χορτοφαγική δίαιτα και βασίζεται στην αρχή: «Να τρως μόνο όσο χωράει το μπολ». Αποτελείται από ένα συνδυασμό σιτηρών, καστανό ρύζι, κινόα και ένα τυχαίο μίγμα από ψιλοκομμένα λαχανικά σε διάφορα σχήματα και

χρώματα.

Noodless ρυζιού Τα κοινά noodles σε αντίθεση με όσα πιστεύουν πολλοί έχουν υπολείμματα αυγού. Ωστόσο τα noodless ρυζιού αποτελούνται από 95% ρύζι και 5% άμυλο ταπιάκας.

Ξενοδοχεία vegan Υπάρχουν και στην Ελλάδα (πιο συγκεκριμένα στη Μύκονο), ξενοδοχεία που όλα τα υλικά τους είναι φιλικά προς το περιβάλλον και προσφέρουν υπηρεσίες με προϊόντα φυσικά, που δεν ελέγχονται πάνω σε ζώα.

Ονο-vegetarian Οι οπαδοί της χορτοφαγικής αυτής διατροφής καταναλώνουν αυγά, αλλά αποφεύγουν όλα τα υπόλοιπα ζωικά και γαλακτοκομικά προϊόντα και τα θαλασσινά.

Plant base Με τον όρο plant based διατροφή εννοούμε μια διατροφή που βασίζεται στις φυτικές τροφές με λίγα ή καθόλου ζωικά προϊόντα. Είτε είναι κανείς χορτοφάγος, flexitarian, pescatarian ή και vegan, μπορεί να χωρέσει κάτω από την ομπρέλα του plant based.

Ρόφημα ξηρών καρπών Πρόκειται για υποκατάστατα του ζωικού γάλακτος για vegans, αλλά και ανθρώπους που έχουν δυσανεξία ή αλλεργία στη λακτόζη. Από αλεσμένα αμύγδαλα, φουντούκια, κάσιους, καρύδα και σόγια, με επιλογές στην προσθήκη ζάχαρης ή με γεύσεις όπως βανίλια και σοκολάτα.

Σεϊτάν Ιδιαίτερα διαδεδομένο στους κύκλους των χορτοφάγων καθώς θεωρείται από πολλούς ένα ιδανικό υποκατάστατο του κρέατος. Αποτελείται από σιτάρι ολικής άλεσης από το οποίο έχει αφαιρεθεί το άμυλο και πολλά εστιατόρια με ασιατική κουζίνα το σερβίρουν ως «χορτοφαγικό» κρέας.

Τόφου Φυτικό τρόφιμο φτιαγμένο από σόγια που μοιάζει με λευ-

κό τυρί, προέρχεται από την Κίνα και σημαίνει «πηγμένα φασόλια» ή ζυμωμένα φασόλια – ευρέως γνωστό υλικό στις περισσότερες ασιατικές κουζίνες. Έχει διακριτική και ουδέτερη γεύση και μπορεί να μαγειρευτεί με όλους τους τρόπους, ψητό, βραστό ή στο τηγάνι.

Υποκατάστατα αυγού Ο αλεσμένος λιναρόσπορος είναι δημοφιλές υποκατάστατο των αυγών στη vegan κουζίνα. Για κάθε αυγό που μπορεί να χρειάζομασταν, ανακατεύουμε μια κουταλιά της σούπας κοπανισμένο λιναρόσπορο με τρεις κουταλιές της σούπας νερό και έπειτα το χρησιμοποιούμε σε κέικ ή μπισκότα για να δέσουν τα υλικά.

Flexitarian Είναι αυτός που παρότι καταναλώνει όλα τα τρόφιμα, καταναλώνει το κρέας σπάνια ή σε περιορισμένη ποσότητα και προσπαθεί να υιοθετήσει πιο υγιεινές διατροφικές συνήθειες με περισσότερα χορτογικά γεύματα.

Χούμους Παρασκευάζεται από ταχίνι, ρεβίθια, λεμόνι, ελαιόλαδο και σκόρδο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως dip αλλά και σε σατές ή σε τυλιχτά.

Ψάρι Για την αίσθηση πως τρώει κανείς ψάρι μπορεί να δοκιμάσει ψαροκροκέτες με βάση το jackfruit, ενώ το φύκι νόρι είναι αυτό που δίνει «ψαρένια» γεύση σε αρκετά φαγητά.

Ωμοφαγία Η ωμοφαγική διατροφή χαρακτηρίζεται από την κατανάλωση μη επεξεργασμένων και μη μαγειρεμένων τροφών, κυρίως φυτικής προέλευσης, όπως φρούτα, λαχανικά ωμά, σαλάτες και ξηρούς καρπούς. **A**

Ecolife

Το ελληνικό, οικολογικό brand που μας βοηθάει να βγάλουμε το πλαστικό από τη ζωή μας

Καλοκαίρι του 2010. Στη μέση ενός παρατεταμένου καύσωνα η Γκέλλυ Κακαβά (ιδρύτρια της Ecolife) παρατηρεί κάτι που για τους περισσότερους είναι, τότε, μία απλή κι ίσως ανούσια λεπτομέρεια: συνειδητοποιεί ότι στη διάρκεια αυτών των καυτών ημερών αγοράζει πάρα πολλά πλαστικά μπουκάλια νερού και ότι ακριβώς το ίδιο κάνουν όλοι οι άνθρωποι γύρω της. Αρχίζει, λοιπόν, να αναρωτιέται: «Πού καταλήγει όλο αυτό το πλαστικό; Ποιες είναι οι επιπτώσεις του στο περιβάλλον και την υγεία μας; Μήπως υπάρχει κι άλλη λύση;». Και τότε της έρχεται η ιδέα. Ένα τέλειο (και κυρίως ασφαλές) παγούρι νερού που θα μπορούσε να γεμίζει ξανά και ξανά, χωρίς να επιβαρύνει την υγεία μας, ούτε να καταστρέφει το περιβάλλον μας.

Η Γκέλλυ αρχίζει τα ταξίδια. Επισκέπτεται εκθέσεις στο εξωτερικό, διαβάζει πολλές έρευνες, συγκρίνει υλικά. Και το 2011 δημιουργεί το brand Ecolife και το πρώτο ελληνικό επαναχρησιμοποιούμενο παγούρι νερού. Το γεγονός ότι πρόκειται για ένα ελληνικό brand και όχι για ένα προϊόν εισαγωγής καθιστά την τιμή του άκρως ανταγωνιστική, παρότι η ποιότητά του είναι κορυφαία. «Αυτός είναι και ο λόγος της επιτυχίας του brand» λέει η Γκέλλυ και συνεχίζει: «Όλα τα προϊόντα της Ecolife κατασκευάζονται από ανοξείδωτο ατσάλι. Κι αυτό γιατί το ανοξείδωτο ατσάλι είναι το πιο υγιεινό υλικό για την αποθήκευση τροφίμων και ποτών. Και δεν παθαίνει τίποτα! Μπορείς πραγματικά να το έχεις για πάντα».

Σήμερα, η Ecolife εκτός από παγούρια νερού για μικρούς και μεγάλους κατασκευάζει επίσης coffee thermos, μπιμπερό, ανοξείδωτα καλαμάκια, δοχεία φαγητού και custom made μπουκάλια (σ.σ. σκέψου πόσο μοναδικό είναι ένα παγούρι που γράφει πάνω του το όνομά σου ή ό,τι άλλο επιθυμείς), όλα τους οικολογικά ανοξείδωτα προϊόντα, φτιαγμένα έτσι ώστε να αντέχουν για μια ζωή. Η μεγάλη τους αντοχή σε συνδυασμό με την εξαιρετική σχέση ποιότητας-τιμής και τα δεκάδες υπέροχα σχέδια έχουν κάνει τα προϊόντα Ecolife πραγματικά ανάρπαστα, έτσι που πλέον μπορείς να τα βρεις παντού, από βιβλιοπωλεία μέχρι μεγάλες αλυσίδες, και φυσικά στο e-shop της εταιρείας (www.lifegreen.gr).

Αλλά όλα αυτά δεν είναι καν η πιο σημαντική επιτυχία της Ecolife. Ακόμα πιο ουσιαστικό είναι ότι τα προϊόντα της μας βοηθούν να βγάλουμε τελείως το πλαστικό από τη ζωή μας, βοηθώντας όχι μόνο την υγεία μας, αλλά και το περιβάλλον. Αρκεί να σκεφτούμε ότι αν μόνο ένας άνθρωπος σταματούσε να αγοράζει εμφιαλωμένο νερό, θα ανακούφιζε το περιβάλλον από περίπου 200 πλαστικά μπουκάλια τον χρόνο! Κι αυτό είναι μόλις η αρχή...

Πριν από 8 χρόνια, ο Φρανκ Σακελαριδής επισκέφθηκε γνωστό sex shop στο Χονγκ Κονγκ που ανήκε σε vegan ιδιοκτήτρια και έμαθε για την ύπαρξη των vegan προφυλακτικών. Σήμερα μετρά δέκα χρόνια βιγανισμού και προμηθεύεται αποκλειστικά on line το πακέτο των 100 τεμαχίων γνωστής εταιρείας από την Αγγλία, κυρίως για οικονομικούς λόγους. Η vegan blogger Κρύστα Παραμύθη, πάλι, είναι εδώ και 12 χρόνια vegan. Εκτός από καλλυντικά, σερβιέτες, ρούχα, παπούτσια, βερνίκια νυχιών, σαμπουάν, προϊόντα καθαρισμού, τα τελευταία 7 χρόνια χρησιμοποιεί vegan προφυλακτικά. Η Έλλη Στούρνα είναι co founder της Vegan Life NGO και συνδιοργανώτρια του Vegan Life Festival, του μεγαλύτερου Vegan φεστιβάλ της Ευρώπης που θα διεξαχθεί για έβδομη χρονιά από 30 Σεπτεμβρίου - 1 Οκτωβρίου 2023 στην Τεχνόπολη. Ξεκίνησε ως χορτοφάγος το 2012, έγινε vegan το 2015 και από το 2017 που έμαθε για τα vegan προφυλακτικά και μετά από σχετική έρευνα επίσης τα χρησιμοποιεί, επιλέγοντας εταιρείες προφυλακτικών με πιστοποιήσεις.

Ο βιγανισμός είναι για εκείνους τρόπος ζωής, ένα ταξίδι στο οποίο μαθαίνουν συνεχώς καινούργια πράγματα. Ένα από αυτά ήταν και τα vegan προφυλακτικά των εταιρειών Fair Squared, Glyde, Sustain Natural, Einhorn κ.ά. Τι σημαίνει όμως vegan προφυλακτικό; Είναι εκείνο που δεν περιέχει ζωικά συστατικά, όπως η καζεΐνη που είναι μια πρωτεΐνη γάλακτος η οποία χρησιμοποιείται συνήθως στα κοινά προφυλακτικά (και τα λιπαντικά), και δεν δοκιμάζεται σε ζώα. Η συσκευασία τους είναι συχνά πιο φιλική προς το περιβάλλον καθώς χρησιμοποιούνται για την κατασκευή τους βιώσιμα και βιοδιασπώμενα υλικά. Ορισμένες από τις μάρκες vegan προφυλακτικών χρησιμοποιούν φυσικό λάτεξ ή συνθετικά υλικά αντί του συμβατικού λάτεξ, καθιστώντας τα καλή επιλογή για άτομα με αλλεργίες ή ευαίσθητες στο συγκεκριμένο υλικό. Επίσης αρκετές εταιρείες δεσμεύονται σε ηθικές και θεμιτές πρακτικές εμπορίου, αποφεύγοντας τη χρήση συστατικών και υλικών που προέρχονται από εκμετάλλευση ζώου και ανθρώπου (πέρα από τις απαραίτητες vegan πιστοποιήσεις, πολλά φέρουν και πιστοποίηση του δίκαιου εμπορίου αλλά και της βιώσιμης καλλιέργειας καουτσούκ).

Η δερματολόγος-αφροδισιολόγος Msc, Αλεξάνδρα Μαρία Κουή και η Βασιλική Σκαλαφούρη, μαιευτήρας-χειρουργός γυναικολόγος, αναφέρουν στην Athens Voice ότι τα vegan προφυλακτικά προσφέρουν φυσική και αποτελεσματική προστασία από ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες και σεξουαλικών μεταδιδόμενα νοσήματα (ΣΜΝ). «Οι εταιρείες παρασκευής υπάρχουν εδώ και πολλά χρόνια, όπως και οι χρήστες τους. Η χρήση vegan προφυλακτικών δεν γίνεται μόνο για vegan λόγους αλλά και για ιατρικούς. Για παράδειγμα, αρκετοί είναι εκείνοι που έχουν αλλεργία στην καζεΐνη. Οι εταιρείες με τις δικές τους ιατρικές έρευνες πιστοποιούν την αξιοπιστία τους σε σχέση με τα κοινά προφυλακτικά, αν και στη διεθνή βιβλιογραφία δεν υπάρχουν πολλές συγκριτικές μελέτες. Όσες υπάρχουν, όμως, αναφέρουν έναν ικανό αριθμό ανθρώπων που εξετάστηκαν και επιβεβαιώνουν πως τα ποσοστά

αξιοπιστίας είναι εφάμιλλα με τα μη vegan προφυλακτικά, προστατεύοντας από τα ΣΜΝ και από την αντι-σύλληψη σε ποσοστό 95-97%. Εξίσου σημαντικό είναι να γίνεται και η σωστή χρήση των αντίστοιχων λιπαντικών, πέρα από τα vegan προφυλακτικά. Πρέπει ο καθένας να γνωρίζει τα συστατικά των προφυλακτικών για να χρησιμοποιήσει το κατάλληλο λιπαντικό ώστε να μην προκαλέσει φθορά στο προφυλακτικό, και να τσεκάρει ημερομηνία λήξης – τίποτα δηλαδή το διαφορετικό από οποιοδήποτε άλλο προφυλακτικό» τονίζει μεταξύ άλλων η δερματολόγος.

Σήμερα μπορεί να προμηθευτεί κάποιος vegan προφυλακτικά (ή sex toys) από ηλεκτρονικά φαρμακεία, καταστήματα με οικολογικά προϊόντα, αλλά και σε κεντρικά sex shop, π.χ. στη Συγγρού. Η Κρύστα προμηθεύεται μεμονωμένα τεμάχια προφυλακτικών από το Etico (κατάστημα με οικολογικά προϊόντα καθημερινής χρήσης – και όχι μόνο–, χωρίς πειράματα σε ζώα και ζωικά παράγωγα). Όταν ανακάλυψε ότι δεν είναι vegan όλα τα προφυλακτικά άρχισε να το ψάχνει περισσότερο και πλέον χρησιμοποιεί τα Fair Squared που κατασκευάζονται από φυσικό λάτεξ Δίκαιου Εμπορίου. «Δεν θα δυσκολευτείς να τα βρεις σε ηλεκτρονικά καταστήματα αφού όλο και πιο συχνά τα γνωρίζει ο vegan κόσμος και τα αναζητά. Σύντροφόι μου που δεν ήταν vegan ήταν πάντα ανοιχτοί στο να τα δοκιμάσουν, τους δημιουργούσε περιέργεια να δουν τι το διαφορετικό έχει ένα τέτοιο προφυλακτικό. Για μένα είναι εξίσου ποιοτικά και ανθεκτικά με πιο φιλικά συστατικά για το σώμα μας και για τον πλανήτη, οπότε θεωρώ ότι αξίζει να κάνουμε αυτή την αλλαγή».

Σε μια γρήγορη αναζήτηση σε ηλεκτρονικό κατάστημα με βιολογικά προϊόντα, ένα πακέτο με 10 διάφανα τεμάχια vegan προφυλακτικά γνωστής εταιρείας τύπου Original μπορεί να κοστίζει €10,65, ένα πακέτο με Ultra Thin €10,40, ενώ αν ψάξεις σε site ηλεκτρονικού φαρμακείου ένα πακέτο με 10 τεμάχια γνωστής εταιρείας κοινών προφυλακτικών, π.χ. Naturals κοστίζουν €9,24. Για τον Φρανκ τα vegan προφυλακτικά είναι πιο ακριβά στην Ελλάδα σε σχέση με το εξωτερικό, για αυτό και δεν επιλέγει να τα αγοράσει από εδώ. «Δεν μπορείς επίσης να τα βρεις εύκολα, οπότε τα παραγγέλνω online σε μεγάλες ποσότητες ώστε να μπορώ να έχω παντού μαζί μου». Όσον αφορά την αίσθηση που έχουν σε σχέση με τα κοινά προφυλακτικά, δεν έχει παρατηρήσει κάποια διαφορά. «Δεν έχουν περίεργες μυρωδιές ή υφές. Ωστόσο, δεν θεωρώ ότι υπάρχει τεράστια ποικιλία στα vegan προφυλακτικά ακόμη. Δεν μου έχει τύχει στο σεξ να με ρωτήσουν γιατί το προφυλακτικό που χρησιμοποιώ είναι vegan ή να αρνηθούν να το χρησιμοποιήσω. Το πιο σημαντικό είναι να υπάρχει προστασία».

Η Έλλη ξέρει σε ποιο κατάστημα θα βρει vegan προφυλακτικά. «Δεν θεωρώ ότι είναι τόσο δύσκολο να τα βρεις, ίσως έχει να κάνει με το μέρος της Ελλάδας στο οποίο βρίσκεσαι. Η μόνη έλλειψη έχει να κάνει με την κατηγορία προφυλακτικών χωρίς λάτεξ για άτομα που έχουν αλλεργία, γιατί από όσο γνωρίζω δεν υπάρχουν τόσα πολλά πιστοποιημένα vegan προϊόντα. Οι εταιρείες με το να πιστοποιούνται ξεδεύουν χρήματα, όπως και με το να υφίστανται ελέγχους, με το να ψάχνουν ηθικότερη παραγωγή, καλές πρώτες ύλες κ.ά. Συνεπώς, ένα προφυλακτικό που έχει 3-4 πιστοποιήσεις για την παραγωγή του και για την υγεία, αλλά και βιολογικά συστατικά, δεν θεωρώ ότι έχει ακραία τιμή. Είναι άλλωστε λίγο πιο πάνω από ένα κοινό προφυλακτικό».

Διαφορετικές γεύσεις και μεγέθη υπάρχουν, ωστόσο δεν υπάρχει η αντίστοιχη ποικιλία με τα κοινά προφυλακτικά. «Όσο ο κόσμος ζητάει πιστοποιημένα προϊόντα τόσο περισσότερο θα αυξηθεί και η ζήτησή τους. Το βλέπουμε άλλωστε και με όλα τα vegan προϊόντα. Είναι σημαντικό σε όλα τα προϊόντα που χρησιμοποιούμε να μην έχει γίνει χρήση βίας και να μην είναι προϊόν εκμετάλλευσης. Σήμερα έχουμε όλο και περισσότερες επιλογές οπότε εγώ θα πρότεινα κάποιον να ξεκινήσει σταδιακά να αλλάζει τις επιλογές του και όταν αλλάξει τα βασικά, έπειτα να πάει στα προφυλακτικά και τα λιπαντικά. Φυσικά, το ότι παίρνω ένα vegan προφυλακτικό δεν σημαίνει ότι έλυσα το ζήτημα που υπάρχει. Το θέμα ωστόσο είναι να νοιαζόμαστε για τον κόσμο και τα ζώα, να ζητάμε αλλαγές νομοθετικά, αλλά και οι εταιρείες να δημιουργούν προϊόντα ανάλογα» καταλήγει η Έλλη. ●

VEGAN

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ

Πώς είναι να τα χρησιμοποιείς;

Της ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΜΑΝΩΛΟΠΟΥΛΟΥ

Η τραγουδίστρια Γιάννα Τερζή με την ομάδα της Vegan Life

Ο Πώργος Κοψιδάς με τον Κώστα Γωνιανάκη, παρουσιαστή της εκπομπής My Vegan Life

VEGAN LIFE 2023 FESTIVAL ATHENS 23

Επιστρέφει για έβδομη χρονιά στην Τεχνόπολη στις 30/9 & 1/10

Η μεγαλύτερη vegan γιορτή της Ευρώπης με αναμενόμενη προσέλευση που ξεπερνά τα 35.000 άτομα έρχεται ξανά στην Αθήνα! Το Vegan Life Festival Athens 2023 επιστρέφει για έβδομη χρονιά στην Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, γεμάτο γεύσεις, γνώσεις και διασκέδαση! Εσύ γίνεται να λείψεις;

Πότε: Στις 30 Σεπτεμβρίου και 1 Οκτωβρίου, από τις 11.00 έως τις 23.00.

Πού: Στην Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων με ελεύθερη είσοδο.

Τι θα βρεις στο Vegan Life Festival Athens 2023;

- Ομιλίες από ειδικούς κάθε επιστημονικού κλάδου, καθώς και βιωματικές.
- Εργαστήρια μαγειρικής από vegan chefs, μάγειρες, μαγειρίσες και food bloggers.
- Παιδικές δραστηριότητες για παιδιά κάθε ηλικίας.
- Έκθεση τέχνης με θέμα «Back to nature» σε συνεργασία με την εικαστική ομάδα Another Brick Lab. Ποσοστό των εσόδων από τα προς πώληση έργα θα πάει σε διασωσμένα ζώα.

- Τον πρώτο πανελλαδικό διαγωνισμό strongman «Greece's Strongest Human» από το πρώτο και μοναδικό γυμναστήριο Strongman της Ελλάδας, Strongman Circus Experience.
 - Speed dating για νέες φίλιες και γνωριμίες με σύνθημα let's be friends.
 - Δωρεάν και ανώνυμα τεστ hiv και Ηπατίτιδας Β και C από το Ref Checkpoint.
 - Συλλογή τροφίμων για ευάλωτα άτομα και οικογένειες από τη οργάνωση Humanity Greece.
 - Εθελοντική αιμοδοσία και δράσεις προώθησης της αιμοδοσίας σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας.
 - Τατουάζ για καλό σκοπό από το Uncle Chronis Tattoo. Το σύνολο των εσόδων θα πάει σε διασωσμένα ζώα.
 - Ανταλλακτικό μπαζάρ ρούχων με σύνθημα «Φέρε ό,τι δεν χρειάζεσαι και πάρε ό,τι σου αρέσει!». Όσα ρούχα απομείνουν θα τα παραλάβει η οργάνωση Fabric Republic που έχει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ρούχων, προάγοντας την αλληλεγγύη και τη βιωσιμότητα..
- Καθώς και τη μεγαλύτερη έκθεση Vegan προϊόντων και υπηρεσιών στην Ελλάδα!
- Γίνεται να λείψεις;**

VEGAN LIFE FESTIVAL ATHENS 2023 - JOIN US ON THE VEGAN SIDE!

Γεια σου Τζένη μου, σου στέλνω γιατί έχω πάθει ένα τρελό crush με τον γείτονά μου. Αυτός είναι καινούργιος σχετικά στην πολυκατοικία, μετακόμισε πριν λίγο καιρό και όταν τον αντίκρισα έπαθα λαλά, έρωτας κεραυνοβόλος σου λέω. Τα μπαλκόνια μας είναι κολλητά, ένα τζαμάκι μας χωρίζει και τώρα το καλοκαίρι, έβγαινε συνεχώς στο μπαλκόνι και τον άκουγα σχεδόν κάθε βράδυ, πότε με παρέα, πότε μόνος του να μιλάει στο τηλέφωνο. Έγινε κάτι πολύ άσχημο, μην γελάσεις... Ήμουν ένα βράδυ στο μπαλκόνι, ήταν και αυτός δίπλα και εκεί που έπινα την μπύρα μου, ένιωσα μια ξαφνική αδιαθεσία και πώς να στο πω δεν μπόρεσα να το συζητήσω, η αδιαθεσία ήταν στομαχικής φύσεως. Νομίζω καταλαβαίνεις. Εκείνα τα δευτερόλεπτα, ήθελα να ανοίξει η γη να με καταπιεί, είμαι σίγουρη ότι το άκουσε, γιατί μιλούσε εκείνη την ώρα έξω. Νιώθω τρομερή αμνηχανία κάθε φορά που ανοίγω την εξώπορτα, μην τον πετύχω πουθενά.

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

κό. Ενθουσιάστηκα εγώ, σκέφτηκα θα θέλει να με περιποιηθεί, το κακό είναι ότι έμεινε μόνο εκεί όλο το βράδυ και that's it. Το υπόλοιπο σώμα μου αόρατο, σαν να μην υπήρχε. Σηκώνομαι, πάω στο μπάνιο ξενερωμένη προφανώς και έφυγα. Βρεθήκαμε ξανά, λέω ας δώσω μια δεύτερη ευκαιρία, μια και μου άρεσε εμφανισιακά, πάλι τα ίδια! Από την άλλη αναρωτιέμαι, μήπως επειδή γενικά έχω ωραία πόδια, μου το έχουν ξαναπεί, φταιει αυτό;

«Δεν φταίει» κανείς για τίποτα. Το ότι έχεις ωραία πόδια, και μπράβο σου, που λέει και ο Μάνος ο Βουλαρινός, δεν σημαίνει ότι και ο άλλος θα δώσει όλο του το είναι εκεί. Προφανώς ο άνθρωπος σου ξεκαθάρισε τις προτιμήσεις του. Αν θέλεις να τον ξαναδείς, θα χρειαστεί κι εσύ με τη σειρά σου να ξεκαθαρίσεις τις δικές σου, χωρίς φόβο και ντροπές. Αν ταιριάξετε με γεια σας με χαρά σας, αν όχι πάμε γι' άλλα.

Μανεκέν μου, μιλούσα με ένα παιδί στα social media και κανονίσαμε να ιδωθούμε και από κοντά! Μου είπε ότι δεν ήθελε να βρεθούμε σε κάποιο καφέ, γιατί το θεωρεί πολύ κλισέ ή σε κάποιο μπαρ και μου προτείνει να πάμε σινεμά. Μάλιστα, λέω, πολύ ωραία, σινεφίλ αυτός, σινεφίλ κι εγώ, τον ρωτάω τι θέλει να δούμε και μου λέει, έκπληξη, είχε κλείσει ήδη τα εισιτήρια έχω να σου πω. Βρισκόμαστε, λοιπόν, η πρώτη εντύπωση ήταν οκ, πολύ ωραίο και σιλάτος, μάλιστα μου είπε «η ταινία θα σου αρέσει πολύ», πάμε καθόμασσε και συνειδητοποιώ ότι η ταινία ήταν η «Barbie». Μα πρώτο ραντεβού και να πάμε να δούμε την «Barbie»; Δεν είναι πολύ κουλό; Εσύ τι λες;

Αρχικώς, πρώτο ραντεβού στο σινεμά, πώς θα μιλούσατε να πείτε μια κουβέντα να γνωριστείτε; Απώγ, το σίγουρο είναι ότι του άρεσε η ιδέα της Barbie και ίσως νόμιζε ότι θα σου άρεσε και σένα. Κουλό δεν θα το έλεγα, μη αναμενόμενο ίσως. Θα έδινά άλλη μια ευκαιρία και θα σου πρότεινα να διαλέξεις εσύ τον επόμενο προορισμό, για να δούμε τι ψάρια θα πιάσεις.

✉
Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: [@melitajenny](https://www.instagram.com/melitajenny)

© JOHN HOLMES

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιακό τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Αγαπημένε, Κριέ, προσπάθησε αυτή την εβδομάδα να είσαι πιο λογικός από την προηγούμενη. Έρχεται μια δυνατή επαγγελματική πρόταση ή η συνέχεια μιας ήδη υπάρχουσας και εκεί πρέπει να εστιάζεις. Θεωρητικά στο γκομενικό είσαι ευνοημένος, οι όψεις είναι μαζί σου! Τώρα αν εσύ έχεις κάποια ανασφάλεια ή είσαι γενικώς στραβόξυλο, το αποτέλεσμα είναι μονόδρομος... Αν είσαι σε ένα στάδιο που γνωρίζεις ακόμα κάποιον μη βγάξεις βιαστικά συμπεράσματα. Με τα οικονομικά, μην πω καλύτερα πώς τα έχεις κάνει... Προσπάθησε να είσαι εγκρατής στο τι δίνεις για ανάγκες τρίτων. Overall, είναι μια εβδομάδα ψιλοαδιάφορη.

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Ταύρε, μια ανανέωση είναι πάντα χρήσιμη – ειδικά όσο έχουμε ακόμα την Αφροδίτη στον Λέοντα, θα σου πρότεινα μια ανανέωση στην εμφάνιση ή στην ντουλάπα σου. Προσπάθησε να μην είσαι καχύποπος στο γκομενικό κομμάτι και να μη βγάζεις σενάρια από το κεφάλι σου γιατί σου προκαλεί άγχος το οποίο διοχετεύεται και στη σχέση, αλλά και στη δουλειά σου. Έχεις λίγο βαριά διάθεση αλλά δεν πειράζει γιατί προς το τέλος της εβδομάδας αυτό αλλάζει... Στο οικονομικό κομμάτι είσαι κάπως μπουκωμένος από τα έξοδα και θα σε διευκόλυνε να είχες κάτι έξτρα σε εισόδημα. Σε γενικές γραμμές η εβδομάδα σου θα είναι πολύ καλή.

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Αγαπημένε μου Δίδυμε, δεν θα έλεγα πως είσαι από τους ευνοημένους της εβδομάδας! Καθώς οι όψεις δεν είναι με το μέρος σου, προσπαθείς να βγάλεις άκρη με παρελθοντικές συγκυρίες. Παρόλα αυτά οι μέρες που έρχονται υπόσχονται πολλές επικοινωνίες, ίσως και μία ευχάριστη μετακίνηση. Στο κομμάτι των ερωτικών δεν θες πολλά πολλά, οπότε κάνεις τα στραβά μάτια σε καταστάσεις. Στα επαγγελματικά θεωρώ πως προς το τέλος της εβδομάδας θα έχεις ένα ευχάριστο νέο. Στο οικονομικό καταφέρνεις και δεν επιβαρύνεις το κομπόδεμά σου όμως αυτό δεν σημαίνει πως προς το τέλος της εβδομάδας πρέπει να κάνεις υπερβολές.

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Αυτή την εβδομάδα είσαι αποφασισμένος να κάνεις τη μία κουταμάρα μετά την άλλη. Το πρόβλημα είναι ότι δεν βγάζεις νόημα από τα λεγόμενα του περιγυρού σου και αυτό δημιουργεί σύγχυση. Θα πρέπει να πάρεις κάποιες αποφάσεις για άτομα του περιβάλλοντός σου – σκέψου καλά πάνω σε αυτό. Επίσης, θα υπάρχουν πολλές οικονομικές ευκαιρίες για αύξηση του εισοδήματός σου. Προς το τέλος της εβδομάδας, λοιπόν, θα είσαι πιο χαλαρός και στα γκομενικά θα υπάρξει μια ανάκαμψη. Στα επαγγελματικά πρόσεξε μην τσακωθείς με συναδέλφους γιατί το έχεις παρακάνει!

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Λέων, αυτή την εβδομάδα τα νεύρα σου προέρχονται από ανασφάλεια! Μήπως από κόμπλεξ που σε έχουν – δίκως λόγο – πιάσει; Και λέω δίκως λόγο γιατί είσαι τέλειος και το ξέρουμε! Είσαι σε ένα mood που νιώθεις πως δεν σε καλύπτει τίποτα. Προς το τέλος της εβδομάδας έχεις περισσότερη αυτοπεποίθηση και διάθεση. Το ενδιαφέρον σου κινείται στο πεδίο των γκομενικών το οποίο πάει εξαιρετικά. Έχεις πολλή εύνοια, προσπάθησε να μην βαλδήσεις όμως το καλάμι. Επίσης αν κάτι δεν σε ενδιαφέρει μην το τραβάς παραπάνω. Ιδανικές μέρες για τα επαγγελματικά, αλλά και τα οικονομικά.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Παρθένε, αυτή η εβδομάδα σε βρίσκει με έντονο ένστικτο – ίσως και λανθασμένο καθώς είσαι καχύποπος με συνεργασίες και γενικότερα με εργασιακά ζητήματα, κάτι που δεν σε βοηθάει να είσαι ήρεμος! Προς το τέλος της εβδομάδας σου έρχονται ευκαιρίες οι οποίες είναι σαν να λέμε δώρο Θεού. Στα γκομενικά είσαι σε φάση βαράτε βιοιτζήδες – πάλι με λάθος άτομο μπλέκεις και πάλι βλέπεις ότι θέλεις να δεις. Στα θέματα επικοινωνίας, δουλειάς και οικονομικών υπάρχει εμφανέστατη βελτίωση και βγάζεις και συνεννόηση. Κατά κύριο λόγο θα είναι μια εβδομάδα λίγο ό,τι ναι να!

Ζυγός

23 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Αγαπημένο μου ζώδιο, έρχεται μια εβδομάδα λίγο περίεργη! Από τη μία θέλεις να κάνεις αλλαγές στην καθημερινότητά σου κι από την άλλη διστάζεις. Προσπάθησε να μην εξάπτεσαι με το παραμικρό και κατάλαβε πως όταν μια κατάσταση έχει συνεχώς το ίδιο αποτέλεσμα πρέπει ή να λήξει ή να αλλάξει ο τρόπος διαχείρισής της. Για εσένα που είσαι μπακούρι προσπάθησε να κάνεις περισσότερες εξόδους αφού έχεις μια κάποια εύνοια στο ερωτικό κομμάτι. Για εσένα που είσαι σε σχέση νιώθεις πιο κοντά στο ταίρι σου από ποτέ. Στα θέματα δουλειάς είσαι λίγο αγχωμένος, αλλά στα οικονομικά τα πας λίγο καλύτερα μια και προσπαθείς να βάλεις σε σειρά διάφορες οφειλές σου.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Αγαπημένε μου Σκορπιέ, η εβδομάδα σου ξεκινάει λίγο μοντά έως και μελαγχολικά γιατί αντιμετωπίζεις κάποια αιφνίδια γεγονότα τα οποία δεν σε κάνουν να νιώθεις ασφάλεια. Βέβαια, σε όλη αυτή τη δύσκολη κατάσταση που περνάς ίσως προκύψει μια πληροφορία που θα μπορείς να τη χρησιμοποιήσεις υπέρ σου. Στα οικονομικά είσαι σε πολύ καλύτερη φάση από ότι το προηγούμενο διάστημα – αυτό όμως δεν σημαίνει ότι πρέπει να ξεδείξεις αλόγιστα. Στο κομμάτι των ερωτικών είσαι πολύ ευέξαπτος και δεν καταφέρνεις να κάνεις μια αρμονική συζήτηση όπως θα έπρεπε γι' αυτό εστίασε εκεί την προσοχή σου. Από την Πέμπτη και μετά μια επαγγελματική πρόταση σε λυτρώνει.

Τοξότης

23 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Τοξότη, η εβδομάδα είναι αφιερωμένη σε εσένα. Στο χρώσταγε η αστρολογία αυτό καθώς τα πράγματα δεν σου πηγαίνουν ιδανικά το τελευταίο διάστημα. Στο κομμάτι των ερωτικών τα πας πολύ καλύτερα αυτό το διάστημα, αλλά πρέπει και εσύ λίγο να κουνήθεις. Βγες από το σπίτι σου και πήγαινε σε μέρη που δεν έχεις ξαναπάει. Αν είσαι σε σχέση προσπάθησε να επικοινωνήσεις με το ταίρι σου ουσιαστικά χωρίς ειρωνείες και περιττά σχόλια. Μια επαγγελματική πρόταση που περιμένεις πολύ έρχεται να σου δώσει επιτέλους μια απάντηση, αλλά ό,τι συζήτηση και να κάνεις προσπάθησε να απαντήσεις μετά την Πέμπτη – γενικά πάρε τον χρόνο σου.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Αιγόκερε, θα υπάρξουν πολλές θετικές εξελίξεις. Είναι ο καιρός που βάζεις σε τάξη ζητήματα τα οποία σε απασχολούν. Μπορεί να κάνεις μια νέα αρχή με έναν παλιό σου σύντροφο ή να λήξεις έναν καυγά ο οποίος δεν κατέληγε πουθενά με κάποιο άτομο στη δουλειά. Τα ερωτικά αυτή την εβδομάδα είναι σαν το μετρό στη Θεσσαλονίκη, ανύπαρκτα! Εσύ που είσαι σε σχέση θυμώνεις με το παραμικρό και τσιτώνεις χωρίς λόγο. Στα επαγγελματικά είσαι πολύ καλύτερα εφόσον έχεις κατασταλάξει στο πώς θέλεις να χειριστείς διάφορες προτάσεις, αλλά προσοχή στα οικονομικά – μην κάνεις έξοδα εκτός προϋπολογισμού.

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Υδροχόε, αυτή η εβδομάδα έχει και κρύο και ζέστη και βροχές, έχει και χιόνι και καύσωνα... Σίγουρα στο κομμάτι των σχέσεων είσαι πιο κατασταλαγμένος και πιο προσιτός. Προσπάθησε να έχεις αυτοπεποίθηση σε ό,τι κάνεις – είτε αυτό είναι επαγγελματικό είτε γκομενικό. Στα γκομενικά (μια και το αναφέραμε) έχεις αναλαμπές από έναν παλιό έρωτα ο οποίος μόνο τοξικότητα έφερνε. Εσύ που είσαι σε σχέση έρχεστε πιο κοντά με το ταίρι και λύνετε διαφορές. Στα οικονομικά λύνεις και δένεις καθώς έχεις εύνοια και τα τακτοποιείς όλα. Στο επαγγελματικό επικρατεί ανασφάλεια εφόσον δεν έχεις ενημερωθεί για ένα ζήτημα που εκκρεμεί.

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Κάθε πράγμα στον καιρό του και ο κολιός τον Αύγουστο, Ιχθύ. Σε έχει επηρεάσει μια συγκεκριμένη όψη και έχεις δεύτερες σκέψεις για θέματα που θεωρούσες δεδομένα. Σε καμία περίπτωση δεν νιώθεις ασφάλεια και αυτό γιατί εξελίξεις από τον περίγυρο σου δεν σου κολλάνε. Στα οικονομικά είσαι πολύ επιρρεπής σε χαζά έξοδα, και θα σου πρότεινα να τα ξανασκεφτείς τουλάχιστον για αυτή την εβδομάδα. Στα αισθηματικά, εσύ που είσαι free μπερδεύεις λίγο το φιλικό με το γκομενικό, μάλλον γιατί δεν έχεις τι να κάνεις. Εσύ που είσαι σε σχέση δείχνεις ένα πιο γλυκό πρόσωπο – ο σύντροφός σου θα θέλει να το βλέπει πιο συχνά.

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο athensvoice.gr/zodia

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

ATHENS 102.5 VOICE

ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- 8-10** Επιστήμη Μπινάζη-Κίμων Φραγκάκης **10-12** Γιώργος Μουχταρίδης **12-2** Γιάννης Νέες
- 2-4** Ελένη Κολοκοτρώνη **4-6** Γιώργος Νάστος **6-8** Κωνσταντίνα Νικολόπουλου
- 8-10** Λιάνα Μαστάθη **10-12** Γιοβάννα Βλασοπούλου
- ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ**
- Νίκος Δημόπουλος 12-2** Παρασκευή προς Σάββατο
- Στέλιος Καραβίτης Dj Snatch** Σάββατο και Κυριακή **10-12** το βράδυ
- Χρήστος Αντωνίου 12-2** Σάββατο προς Κυριακή

ΑΝΤΛΙΕΣ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ

AUX

Wi-Fi Standard

Ευέλικτη Εγκατάσταση

Σύνδεση Modbus RTU

Λειτουργία Γρήγορης Παραγωγής Ζεστού Νερού

Λειτουργία Διακοπών

Εβδομαδιαίος Προγραμματισμός

Αθόρυβη Λειτουργία 2 Σταδίων

- ✓ Για κάθε ανάγκη Θέρμανσης, Ψύξης και ZNX
- ✓ Με έξοδο νερού έως και 65°C
- ✓ Από 4kW έως και 16kW
- ✓ Διαθέσιμες και με βοηθητική ηλεκτρική αντίσταση
- ✓ Standard ενσύρματο χειριστήριο (με ελληνικό μενού)
- ✓ Πιστοποίηση KEYMARK
- ✓ Σχεδιασμένες για ένταξη στις ανώτερες κατηγορίες του προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021»

Αποκλειστικός αντιπρόσωπος οικιακού
& επαγγελματικού κλιματισμού AUX

T: 211 3002199 | www.westnetgroup.com